

2010

**Roczne Sprawozdanie Finansowe
ING Banku Śląskiego S.A. za 2010 rok**

Spis treści

Roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A.

Rachunek zysków i strat.....	1
Sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	2
Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	3
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	5
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	6
Polityki rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.....	7
I. Informacje o Banku	7
II. Wybrane dane finansowe ze sprawozdania finansowego.....	8
III. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.....	9
IV. Znaczące zasady rachunkowości.....	12
V. Porównywalność danych finansowych	42
VI. Noty do sprawozdania finansowego.....	45
1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności.....	45
2. Wynik z tytułu odsetek.....	50
3. Wynik z tytułu prowizji.....	51
4. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.....	52
5. Wynik na inwestycjach.....	53
6. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń.....	53
7. Wynik na pozostałej działalności podstawowej.....	53
8. Koszty działania banku	54
9. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych.....	56
10. Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe.....	56
11. Podatek dochodowy.....	58
12. Zysk przypadający na jedną akcję.....	59
13. Dywidendy wypłacone / zaproponowane do wypłaty.....	59
14. Kasa, środki w Banku Centralnym.....	59
15. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	60
16. Inwestycje.....	62
16.1 Reklasyfikacja dłużnych papierów wartościowych.....	65
17. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań.....	67
18. Pochodne instrumenty zabezpieczające.....	68
19. Kredyty i inne należności	69
19.1 Kredyty i inne należności udzielone innym bankom.....	69
19.2 Kredyty i inne należności udzielone klientom.....	70
19.3 Jakość portfela kredytów i innych należności.....	74
20. Inwestycje w jednostki podporządkowane.....	79
21. Nieruchomości inwestycyjne.....	80
22. Rzeczowe aktywa trwałe.....	81
23. Wartości niematerialne	84
24. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	86
25. Podatek odroczony.....	87
26. Inne aktywa.....	90
27. Zobowiązania wobec innych banków.....	91
28. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	92
29. Zobowiązania wobec klientów.....	93
30. Rezerwy.....	95
31. Inne zobowiązania.....	98
32. Kapitał akcyjny.....	99
33. Kapitał z aktualizacji wyceny.....	100

34. Zyski zatrzymane.....	101
35. Struktura walutowa sprawozdania z sytuacji finansowej oraz pozycji pozabilansowych.....	102
36. Pozycje pozabilansowe.....	107
37. Zobowiązania pozabilansowe.....	107
38. Pozabilansowe instrumenty finansowe (z uwzględnieniem instrumentów pochodnych zabezpieczających).....	109
39. Rachunkowość zabezpieczeń.....	111
40. Wartość godziwa.....	113
41. Działalność powiernicza.....	121
42. Leasing operacyjny.....	121
43. Gotówka i jej ekwiwalenty.....	122
44. Objasnienie podziału działalności Banku na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.....	122
45. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	123
46. Podmioty powiązane.....	125
47. Transakcje z personelem zarządzającym i pracownikami.....	127
48. Zatrudnienie.....	128
49. Zdarzenia po dacie bilansowej.....	128
50. Zmiany w strukturze jednostki gospodarczej / grupy kapitałowej.....	128
51. Zatwierdzenie sprawozdania.....	128
Zarządzanie ryzykiem w ING Banku Śląskim S.A.	129
I. Zarządzanie ryzykiem kredytowym.....	129
II. Zarządzanie ryzykiem rynkowym.....	156
III. Zarządzanie ryzykiem płynności.....	165
IV. Zarządzanie Kapitałem Regulacyjnym i Ekonomicznym.....	170

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	<i>Numer noty</i>	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009 <i>(dane porównywalne)</i>
- Przychody z tytułu odsetek	2	2 931 357	3 061 971
- Koszty odsetek	2	1 330 820	1 683 679
Wynik z tytułu odsetek	2	1 600 537	1 378 292
- Przychody z tytułu prowizji	3	1 039 653	1 018 221
- Koszty prowizji	3	107 758	99 228
Wynik z tytułu prowizji	3	931 895	918 993
- Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	4	75 403	84 147
- Wynik na inwestycjach	5	28 309	77 485
- Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	6	-12 052	20 065
- Wynik na pozostałej działalności podstawowej	7	-1 439	-10 079
Wynik na działalności podstawowej		2 622 653	2 468 903
- Koszty działania banku	8	1 533 064	1 444 492
- Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	9	-10 915	-1 650
- Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	10	201 669	304 938
Zysk (strata) brutto		877 005	717 823
- Podatek dochodowy	11	174 690	135 672
Zysk (strata) netto		702 315	582 151

Zysk (strata) netto		702 315	582 151
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		13 010 000	13 010 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)¹⁾	12	53,98	44,75

¹⁾ W roku 2010 oraz 2009 nie wystąpiły w Banku przyczyny rozwodnienia dlatego wartość rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję pokrywa się z wartością podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Evert Derks Drok
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Oscar Edward Swan
Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Tomasz Biłous
Dyrektor Departamentu Rachunkowości
Główny Księgowy Banku

Katowice, dnia 01.03.2011 r.

Rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	okres	okres
	od 01.01.2010 do 31.12.2010	od 01.01.2009 do 31.12.2009
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy	702 315	582 151
<i>Inne całkowite dochody, w tym:</i>		
Zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	8 010	96 364
<i>w tym podatek odroczoney</i>	-1 951	-22 692
Przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	2 288	794
<i>w tym podatek odroczoney</i>	-537	-186
Rozliczenie wyceny papierów reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-851	2 440
<i>w tym podatek odroczoney</i>	200	-572
Aktualizacja wyceny środków trwałych	3 681	-2 547
<i>w tym podatek odroczoney</i>	-864	598
Efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1 399	-46 549
<i>w tym podatek odroczoney</i>	-329	10 919
Inne	583	26
<i>w tym podatek odroczoney</i>	30	10
Inne całkowite dochody ogółem	15 110	50 528
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy	717 425	632 679

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Evert Derks Drok
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Oscar Edward Swan
Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Tomasz Biłous
Dyrektor Departamentu Rachunkowości
Główny Księgowy Banku

Katowice, dnia 01.03.2011 r.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	<i>Numer noty</i>	stan na 31.12.2010	stan na 31.12.2009
A K T Y W A			
- Kasa, środki w Banku Centralnym	14	2 394 179	2 656 581
- Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	19	1 521 478	1 494 053
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	15	636 737	8 265 524
- Wycena instrumentów pochodnych	38	1 158 897	1 566 652
- Inwestycje	16	23 005 928	14 166 032
- dostępne do sprzedaży	16	16 787 917	6 835 626
- utrzymywane do terminu wymagalności	16	6 218 011	7 330 406
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	18,38,39	104 796	90 444
- Kredyty i inne należności udzielone klientom	19	33 959 314	29 976 639
- Inwestycje w jednostki podporządkowane	20	451 716	313 164
- Nieruchomości inwestycyjne	21	0	129 667
- Rzeczowe aktywa trwałe	22	530 715	534 712
- Wartości niematerialne	23	340 870	325 746
- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24	3 081	224
- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25	163 499	84 850
- Inne aktywa	26	157 197	147 200
A k t y w a r a z e m		64 428 407	59 751 488

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Evert Derks Drok
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Oscar Edward Swan
Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Tomasz Biłous
Dyrektor Departamentu Rachunkowości
Główny Księgowy Banku

Katowice, dnia 01.03.2011 r.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	<i>Numer noty</i>	stan na 31.12.2010	stan na 31.12.2009
P A S Y W A			
ZOBOWIĄZANIA			
- Zobowiązania wobec innych banków	27	4 151 081	3 951 088
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	28	4 681 424	998 051
- Wycena instrumentów pochodnych	38	1 292 661	1 193 944
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	18,38,39	600 455	482 563
- Zobowiązania wobec klientów	29	47 430 828	47 657 073
- Rezerwy	30	54 390	54 060
- Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		138 347	156 119
- Inne zobowiązania	31	641 088	543 116
Zobowiązania ogółem		58 990 274	55 036 014
KAPITAŁY			
- Kapitał akcyjny	32	130 100	130 100
- Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		956 250	956 250
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	33	8 064	-1 383
- Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	33	35 654	33 426
- Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	33	431	-968
- Wycena motywacyjnych programów pracowniczych		21 080	15 846
- Zyski zatrzymane	34	4 286 554	3 582 203
Kapitały własne ogółem		5 438 133	4 715 474
Pasywa razem		64 428 407	59 751 488
Współczynnik wypłacalności		12,20%	11,24%
Wartość księgowa		5 438 133	4 715 474
Liczba akcji		13 010 000	13 010 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		418,00	362,45

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Evert Derks Drok
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Oscar Edward Swan
Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Tomasz Biłous
Dyrektor Departamentu Rachunkowości
Główny Księgowy Banku

Katowice, dnia 01.03.2011 r.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

okres od 01.01.2010 do 31.12.2010

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	-1 383	33 426	-968	15 846	3 582 203	4 715 474
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	702 315	702 315
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	9 447	2 228	1 399	0	2 036	15 110
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	8 010	-	-	-	-	8 010
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	2 288	-	-	-	-	2 288
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	-851	-	-	-	-	-851
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	3 681	-	-	-	3 681
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	1 399	-	-	1 399
- inne	-	-	-	-1 453	-	-	2 036	583
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	5 234	0	5 234
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	5 234	-	5 234
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	8 064	35 654	431	21 080	4 286 554	5 438 133

Numer noty: 32, 33, 34

okres od 01.01.2009 do 31.12.2009

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130 100	956 250	-100 981	36 018	45 581	0	2 999 981	4 066 949
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-	-	-	582 151	582 151
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0	0	99 598	-2 592	-46 549	0	71	50 528
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	-	-	96 364	-	-	-	-	96 364
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	-	-	794	-	-	-	-	794
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-	-	2 440	-	-	-	-	2 440
- aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	-	-2 547	-	-	-	-2 547
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-46 549	-	-	-46 549
- inne	-	-	-	-45	-	-	71	26
Transakcje z akcjonariuszami, w tym:	0	0	0	0	0	15 846	0	15 846
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	-	-	15 846	-	15 846
Kapitał własny na koniec okresu	130 100	956 250	-1 383	33 426	-968	15 846	3 582 203	4 715 474

Numer noty: 32, 33, 34

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu BankuMirosław Boda
Wiceprezes Zarządu BankuMichał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu BankuEvert Derks Drok
Wiceprezes Zarządu BankuJustyna Kesler
Wiceprezes Zarządu BankuOscar Edward Swan
Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Tomasz Biłous
Dyrektor Departamentu Rachunkowości
Główny Księgowy Banku

Katowice, dnia 01.03.2011 r.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	Numer noty	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk (strata) netto		702 315	582 151
Korekty		-2 032 114	-1 912 748
- Amortyzacja	8	119 280	122 022
- Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	2	1 600 537	1 378 292
- Odsetki zapłacone		1 391 597	1 669 231
- Odsetki otrzymane		-3 268 723	-3 145 420
- Dywidendy otrzymane	5	-30 928	-78 451
- Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej		89	1 257
- Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	11	174 690	135 672
- Podatek dochodowy zapłacony		-271 111	-57 260
- Zmiana stanu rezerw	30	330	4 756
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	19,45	288 514	4 140 481
- Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	15,45	7 584 243	2 189 443
- Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	16,45	-9 918 418	3 924 917
- Zmiana wyceny instrumentów pochodnych	38	506 472	-114 581
- Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	18,38,39	104 939	122 526
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	19,45	-3 982 567	-4 718 065
- Zmiana stanu pozostałych aktywów		-32 960	-28 094
- Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	27,45	201 697	-8 069 781
- Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	28	3 683 373	172 991
- Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	29,45	-288 726	530 877
- Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		105 558	-93 561
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-1 329 799	-1 330 597
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
- Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	22	-85 417	-84 419
- Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		1 204	219
- Nabycie wartości niematerialnych	23	-65 887	-57 457
- Nabycie udziałów w jednostkach podporządkowanych		0	-102 595
- Zbycie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		132	56
- Wykup aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		1 145 000	50 000
- Odsetki otrzymane od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		363 327	366 327
- Otrzymane dywidendy	5	30 928	78 451
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną		1 389 287	250 582
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-36 305	41 136
Zwiększenie / zmniejszenie środków pieniężnych netto		59 488	-1 080 015
Środki pieniężne na początek okresu		3 018 259	4 098 274
Środki pieniężne na koniec okresu	43	3 077 747	3 018 259

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku

Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku

Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku

Evert Derks Drok
Wiceprezes Zarządu Banku

Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku

Oscar Edward Swan
Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Tomasz Biłous
Dyrektor Departamentu Rachunkowości
Główny Księgowy Banku

Katowice, dnia 01.03.2011 r.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Polityki rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

I. Informacje o Banku

ING Bank Śląski S.A. („Bank”, „Spółka”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 34, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 5459.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 271514909 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 634-013-54-75. Czas trwania Spółki został określony jako nieoznaczony w statucie Banku. Podmiotem uprawnionym do badania jest Ernst & Young Audit Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, wpisanym na listę pod nr 130.

Kapitał akcyjny ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130 100 000 zł i dzieli się na 13 010 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 10,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (sektor banki). Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 894,00 zł, podczas gdy w analogicznym okresie roku ubiegłego kształtowała się na poziomie 780,00 zł.

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. ING Bank NV wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku akcjonariuszem posiadającym 5 i więcej procent głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego Spółka Akcyjna był:

Lp.	Podmiot	Liczba akcji i głosów	% ogólnej liczby akcji i głosów na WZ
1.	ING Bank N.V.	9.757.500	75,00

W dniu 20 kwietnia 2010 roku Bank powziął informację, iż na skutek transakcji zbycia akcji ING Banku Śląskiego S.A. zawartych w dniu 13 kwietnia 2010 roku, Aviva OFE Aviva BZ WBK zmniejszył udział w ogólnej liczbie akcji i głosów na WZ poniżej 5%. W związku z tym, na dzień publikacji niniejszego sprawozdania akcjonariuszem posiadającym 5 i więcej procent głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. był tylko ING Bank N.V., posiadający 75,0% ogólnej liczby akcji i głosów na WZ.

ING Bank Śląski S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonym w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych.

Roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 8 kwietnia 2010 roku.

II. Wybrane dane finansowe ze sprawozdania finansowego

	w tys. zł		w tys. EUR	
	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009
Przychody z tytułu odsetek	2 931 357	3 061 971	732 034	705 426
Przychody z tytułu prowizji	1 039 653	1 018 221	259 628	234 581
Wynik na działalności podstawowej	2 622 653	2 468 903	654 943	568 793
Wynik brutto	877 005	717 823	219 010	165 374
Wynik netto	702 315	582 151	175 386	134 118
Przepływy pieniężne netto	59 488	-1 080 015	14 856	-248 817
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	53,98	44,75	13,48	10,31

	w tys. zł		w tys. EUR	
	stan na 31.12.2010	stan na 31.12.2009	stan na 31.12.2010	stan na 31.12.2009
Aktywa razem	64 428 407	59 751 488	16 268 567	14 544 445
Kapitał własny	5 438 133	4 715 474	1 373 162	1 147 820
Kapitał akcyjny	130 100	130 100	32 851	31 668
Liczba akcji (w sztukach)	13 010 000	13 010 000	-	-
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	418,00	362,45	105,55	88,23
Współczynnik wypłacalności	12,20%	11,24%	-	-

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – 3,9603 zł, kurs NBP z dnia 31 grudnia 2010 roku, 4,1082 zł, kurs NBP z dnia 31 grudnia 2009 roku,
- dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2010 roku – 4,0044 zł, kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w 2010 roku, 4,3406 kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w 2009 roku.

III. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Bank jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. i oprócz niniejszego rocznego sprawozdania finansowego sporządza także roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodne z MSSF.

Rachunek zysków i strat, sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2010 roku do 31.12.2010 roku oraz sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2010 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzane w złotych polskich w zaokrągleniu do tysiąca złotych (chyba, że zaznaczono inaczej).

W 2010 roku Bank uwzględnił następujące zmiany w obowiązujących standardach rachunkowości oraz nowe interpretacje:

- KIMSF 15 *Umowy dotyczące budowy nieruchomości* – interpretacja w zakresie ujęcia przychodu z tytułu budowy nieruchomości, a także wyjaśnienie czy umowa dotycząca budowy nieruchomości jest objęta postanowieniami MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* czy też MSR 18 *Przychody*. Bez wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
- MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* - przekształcony MSSF 1 zastępuje dotychczasowy MSSF 1 w celu uproszczenia stosowania tego standardu i ułatwienia jego zmian w przyszłości. Bez wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
- MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* – zmiana dotyczy jednostki prowadzącej działalność w sektorze ropy naftowej i gazu ziemnego, przechodzącej na MSSF i nie ma zastosowania do sprawozdania finansowego Banku.
- MSSF 2 *Płatności w formie akcji* - zmiany do MSSF 2 precyzują ujmowanie transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych w grupie kapitałowej. Zastosowanie tej interpretacji nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Banku, ponieważ nie miały miejsca żadne zdarzenia, których by ona dotyczyła.
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej - w ramach corocznej procedury wprowadzania zmian, która ma na celu

udoskonalenie i doprecyzowanie międzynarodowych standardów rachunkowości. Większość zmian precyzuje istniejące MSSF lub wprowadza poprawki do nich lub też stanowi zmiany wynikające z uprzednich zmian do MSSF. Zmiany do MSSF 8, MSR 17, MSR 36 i MSR 39 obejmują zmiany obowiązujących wymogów lub też stanowią dodatkowe objaśnienia dotyczące stosowania tych wymogów.

Okres i zakres sprawozdania

Roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. obejmuje okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku i zawiera dane porównawcze:

- dla pozycji ze sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2009 roku,
- dla pozycji rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku.

Wcześniejsze zastosowanie standardów, które nie są obowiązujące na dzień bilansowy

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane i zatwierdzone przez Unię Europejską, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank:

- KIMSF 14 *Przedpłaty w ramach minimalnych wymogów finansowania* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku. Interpretacja dotyczy programów określonych świadczeń objętych minimalnymi wymogami finansowania, których przedpłata traktowana jest, jako składnik aktywów finansowych. Bank jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
- KIMSF 19 *Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lipca 2010 roku. Interpretacja zawiera wytyczne dotyczące ujmowania przez dłużnika instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez niego w następstwie renegotjacji warunków zobowiązania finansowego w celu pełnego lub częściowego uregulowania tego zobowiązania. Bez wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
- MSSF 1 *Ograniczone zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z ujawniania informacji porównawczych zgodnie z MSSF 7* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lipca 2010 roku. Bez wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
- MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub później. Wprowadzone zmiany dotyczą uproszczenia definicji podmiotu powiązanego i usunięcia przy tym pewnych wewnętrznych niespójności oraz zwolnienia jednostek związanych z rządem z niektórych wymogów ujawniania informacji. Bank jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
- MSR 32 *Instrumenty finansowe: Prezentacja* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lutym 2010 roku. Zmiana dotyczy sposobu ujmowania określonych praw poboru w sytuacji, gdy emitowane instrumenty finansowe są denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta. Bez wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSR 12 *Podatek dochodowy* – zmiany dotyczą kwestii ujęcia przychodu w zależności od oczekiwania jednostki, czy odzyska wartość bilansową określonego aktywu w trakcie jego użytkowania lub sprzedaży. Bank jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
- MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy*. Bez wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
- MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnienia* – zmiana precyzuje wymagania w zakresie ujawnień dotyczących transakcji przeniesienia aktywów finansowych. Bank jest w trakcie analizy wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – standard ten jest pierwszą fazą w pracach IASB nad zastąpieniem MSR 39 i obejmuje klasyfikację i wycenę aktywów finansowych. W kolejnych fazach IASB zajmie się zobowiązaniami finansowymi, rachunkowością zabezpieczeń i usunięciem aktywów/zobowiązań finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Bank dokona oceny wpływu nowego standardu kompleksowo razem z fazami, które nie zostały jeszcze opublikowane.
- Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF mające zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku. Coroczny przegląd ma na celu udoskonalenie i doprecyzowanie międzynarodowych standardów rachunkowości. Większość zmian precyzuje istniejące MSSF lub wprowadza poprawki do nich lub też stanowi zmiany wynikające z uprzednich zmian do MSSF. Zmiany do MSSF 1, MSSF 3, MSSF 7, MSR 1, MSR 27, MSR 34 i KIMSF 13 obejmują zmiany obowiązujących wymogów lub też stanowią dodatkowe objaśnienia dotyczące stosowania tych wymogów.

Kontynuacja działalności

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 1 roku od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez ING Bank Śląski S.A.

Działalność zaniechana

W 2010 i 2009 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

IV. Znaczące zasady rachunkowości

Podstawy sporządzania sprawozdania finansowego

W sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla nieruchomości i nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej, w tym instrumentów pochodnych, oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości amortyzowanego kosztu pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży wykazywane są w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Zastosowanie szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym oraz w notach objaśniających.

Szacunki i założenia, przyjęte do prezentowania wartości aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów, dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Przyjęte założenia dotyczące przyszłości i dostępne źródła danych tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki uwzględniają przewidywane na dzień bilansowy przyczyny/źródła niepewności. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Najistotniejsze szacunki księgowe dokonane przez Bank dotyczą:

Utrata wartości aktywów finansowych

Bank ocenia czy na datę bilansową istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Aktywa finansowe lub grupa aktywów finansowych utraciła wartość, a straty z tytułu utraty wartości zostały poniesione, gdy istnieje obiektywny dowód utraty wartości jako następstwo jednego lub większej ilości zdarzeń. Wystąpienie takiego zdarzenia lub szeregu zdarzeń wpływa bezpośrednio na szacowanie przyszłych przepływów finansowych związanych z tymi aktywami. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych

czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do określenia utraty wartości lub jej odwrócenia niezbędne jest wyliczenie bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych. W sytuacji, gdy istnieje obiektywny dowód, że nastąpiła utrata wartości kredytów i należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, wielkość straty ustalana jest jako różnica między wartością księgową aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Jeżeli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w sposób obiektywny powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie wartości bilansowej aktywa. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat do wartości nie wyższej niż kwota uprzedniego odpisu.

Metodologia i założenia wykorzystywane przy szacowaniu zarówno wysokości jak i momentów przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby. Ponadto dokonuje się testowania na danych historycznych celem porównania wartości rzeczywistych z szacunkami utraty wartości kredytów.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi

Bank dokonuje systematycznych przeglądów portfela opcji walutowych. Aby wyniki powyższych przeglądów pozwoliły precyzyjnie odzwierciedlić poziom ryzyka, Bank ustrukturyzował zastosowane podejście.

Podejście zastosowane przez Bank do szacowania ryzyka kredytowego związanego z instrumentami pochodnymi mającymi datę rozliczenia w przyszłości (transakcje aktywne, nierozliczone na dzień bilansowy) jest zgodne z podejściem stosowanym przez Bank dla celów oceny ryzyka kredytowego wynikającego z należności kredytowych. Korekty wycen są szacowane na poziomie pojedynczego kontrahenta z wykorzystaniem formuły bazującej na wiedzy eksperckiej i na współczynnikach PD, LGD oraz wartości EPE (oczekiwanej pozytywnej ekspozycji).

Dodatkowo, dla transakcji zapadłych lub zerwanych i nierozliczonych na dzień bilansowy Bank dokonał odpisów wykorzystując metodologię stosowaną dla oceny ryzyka należności kredytowych, dla których stwierdzono utratę wartości.

Powyższe dwa typy korekt wartości godziwej zostały w różny sposób odzwierciedlone w sprawozdaniu finansowym. Korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka dla transakcji niezapadłych zostały zaprezentowane w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*, natomiast odpisy dla transakcji zapadłych w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*. Jeżeli transakcja, dla której w poprzednim okresie sprawozdawczym została dokonana korekta wartości godziwej w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany* stała się zapadła lub podlega restrukturyzacji, to kwota wcześniejszej korekty do wartości godziwej zostaje przeniesiona do pozycji bilansowej *Odpisy z tytułu utraty wartości* a dotworzona część odpisu dla takiej już zapadłej transakcji jest

prezentowana w rachunku zysków i strat w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*. Tak więc na wynik finansowy wpływa tylko kwota nadwyżki aktualnego odpisu (lub dokonanego umorzenia) dla transakcji zapadłej nad kwotą korekty wartości godziwej utworzoną w sytuacji gdy transakcja ta była jeszcze niezapadła.

Niepewność szacunków

Bank kontynuuje rozpoczęte w roku 2008 dodatkowe oszacowania poziomu ryzyka związanego z opcjami walutowymi. Ocena ta została przeprowadzona na dzień bilansowy przyjmując poziom wycen z tej daty i z uwzględnieniem oceny ryzyka przeprowadzonej na ten dzień. Bank dokonuje okresowych ocen sytuacji finansowej klientów posiadających podobne instrumenty. Głównymi czynnikami uwzględnianymi przy zmianach szacunków w zakresie ryzyka są:

- zmiany wyceny w wartości godziwej instrumentów pochodnych skorelowane z poziomem kursów walut,
- zmiany w zakresie dokonywanej przez Bank oceny ryzyka kredytowego kontrahentów.

Biorąc jednakże pod uwagę silną zmienność otoczenia gospodarczego, niepewność w odniesieniu do dokonanych szacunków w ocenie Banku nadal występuje.

Utrata wartości innych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwanej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków, co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), innych czynników. Przyjęcie odmiennych założeń wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Wycena instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się poprzez zastosowanie technik wyceny. Dla instrumentów pochodnych o charakterze nieopcynym oraz dłużnych papierów wartościowych stosowane są modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcynym stosuje się modele wyceny opcji z uwzględnieniem wyceny ryzyka kontrahenta.

Modele wyceny stosowane przez Bank, podlegają weryfikacji przed ich zastosowaniem. W miarę możliwości do modeli wprowadzane są wyłącznie dane możliwe do obserwacji pochodzące z aktywnego rynku, jednakże w pewnych okolicznościach stosowane jest oszacowanie niepewności przez Bank (takich jak ryzyko kontrahenta, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wyceny niektórych instrumentów finansowych.

Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach rocznych.

Bank przyjmuje podejście korytarzowe dla ujmowania ustalonej części skumulowanej wartości netto zysków i strat aktuarialnych. Zgodnie z tą metodą ustalając zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń, Bank ujmuje ustaloną część zysków/strat aktuarialnych jako przychody lub koszty, jeśli wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków i strat aktuarialnych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego przekracza wyższą z następujących dwóch wielkości:

- 10% wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na ten dzień (przed odliczeniem aktywów programu),
- 10% wartości godziwej aktywów programu na ten dzień.

Część zysków i strat aktuarialnych, przekraczająca tak określony limit jest ujmowana w rachunku zysków i strat w wysokości równej ilorazowi nadwyżki wymienionej powyżej i przewidywanego średniego, pozostałego okresu zatrudnienia pracowników Banku. Bank prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość netto zobowiązania, na które składa się wartość bieżącą zobowiązania oraz nieujęte zyski/straty aktuarialne.

Rezerwy na premie dla pracowników i wyższej kadry kierowniczej

Rezerwę na premie dla pracowników ustala się w kwocie wynikającej z obowiązującego regulaminu premiowania.

Rezerwa na premie dla wyższej kadry kierowniczej jest szacowana przez Zarząd Banku, który dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzją Rady Nadzorczej Banku.

Inwestycje w jednostki podporządkowane i stowarzyszone

Inwestycje w jednostki podporządkowane i stowarzyszone wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Waluty obceWaluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych Banku wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

Transakcje w walutach obcych

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym w danym dniu. Różnice kursowe powstające z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w pozycji szczegółowej *Wynik z pozycji wymiany*, będącej elementem linii *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

Różnice kursowe z tytułu takich pozycji, jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujemne się w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Sprawozdania finansowe jednostek działających za granicą

Bank nie posiada jednostek działających za granicą.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Bank klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii: składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

- Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Są to składniki aktywów lub zobowiązań finansowych spełniające jeden z poniższych warunków:

- są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu. Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w nieodległym terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie w celu generowania zysków osiąganych w krótkich terminach. Instrumenty pochodne klasyfikuje się również jako przeznaczone do obrotu, chyba że instrument pochodny jest wyznaczonym i efektywnym instrumentem zabezpieczającym,
- przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Bank jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wyznaczenie takie Bank może zastosować tylko wówczas gdy:
 - wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione;
 - zastosowanie takiej kwalifikacji aktywa lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania

(tzw. niedopasowanie księgowe na skutek innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat);

- grupa aktywów lub zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku.

- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Bank ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności. W przypadku sprzedaży lub przekwalifikowania inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności o wartości większej niż nieznaczna w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności przed terminem wymagalności, cała kategoria inwestycji podlega przeklasyfikowaniu do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. W takim przypadku przez okres 2 lat Bank nie może kwalifikować do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności żadnych aktywów finansowych.

- Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie i które klasyfikowane są jako przeznaczone do obrotu bądź te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które klasyfikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do kategorii pożyczek i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom i klientom włączając skupione wierzytelności, dłużne papiery wartościowe reklasyfikowane z portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku, spełniające definicję pożyczek i należności.

- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności, ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

- Pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe będące wynikającym z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce

niezakwalifikowane do grupy wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy mające charakter depozytu lub pożyczki otrzymanej.

- Gwarancje finansowe

Gwarancja finansowa jest kontraktem, na mocy którego wystawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz beneficjenta określonych płatności w celu zrekompensowania poniesionych przez beneficjenta strat, spowodowanych zaniechaniem przez określonego dłużnika spłat wynikających z oryginalnych bądź zmodyfikowanych warunków umowy instrumentu dłużnego.

Ujmowanie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się stosownie z przyjętą dla wszystkich tego typu operacji metodą księgowania w dniu rozliczenia transakcji – dniu, w którym składnik aktywów jest dostarczony jednostce lub dostarczony przez jednostkę. Pożyczki i należności są rozpoznawane w momencie wypłaty środków do kredytobiorcy.

Usunięcie z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Banku w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu,
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie,
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Bank ustala, czy zachował kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie Banku, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest z bilansu wyłączany do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania (*continuing involvement*).

Bank wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Bank usuwa pożyczki i należności lub ich części z bilansu, jeżeli prawa dotyczące umowy kredytowej wygasają, Bank zrzeknie się tych praw lub dokona sprzedaży kredytu.

Najczęściej Bank spisuje należności w ciężar odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności aktywów finansowych.

Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie usunięcia z aktywów, za wyjątkiem:

- pożyczek i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej;
- inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- inwestycji w instrumenty kapitałowe nie posiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które muszą zostać rozliczone przez dostawę nie kwotowanych instrumentów kapitałowych, które wycenia się według kosztu.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej z wyjątkiem zobowiązania będącego instrumentem pochodnym powiązanym z instrumentem kapitałowym nie kwotowanym na aktywnym rynku, które musi być rozliczone przez dostawę tego instrumentu, wycenianego według kosztu, gdyż jego wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona;
- zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, które nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu lub ujmowanych z zastosowaniem podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania (*continuing involvement*).

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub w kwocie wymaganej zapłaty.

Udzielone gwarancje finansowe wyceniane są w kwocie wyższej z:

- kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji;
- kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia, skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji otrzymanej za udzielenie gwarancji.

Przekwalifikowanie

Przy obecnej skali działalności Banku mają zastosowanie opisane niżej zasady dotyczące przekwalifikowania.

Określony składnik aktywów finansowych zaklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, może zostać przeklasyfikowany z tej kategorii w przypadku, gdy spełnia definicję pożyczek i należności oraz gdy Bank ma zamiar i możliwość utrzymać ten składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu przekwalifikowania uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

W przypadku składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, zyski lub straty ujęte w kapitałach własnych do dnia przekwalifikowania, amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem a kwotą umorzeniową amortyzuje się przez okres do terminu wymagalności instrumentu, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta. Amortyzacja prowadzona jest przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

W przypadku składnika aktywów o nieokreślonym terminie wymagalności zyski i straty pozostają w kapitale własnym do momentu sprzedaży lub wyzbycia się go w inny sposób, kiedy to ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, nie stanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w następujący sposób:

- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, zakwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w rachunku zysków i strat,
- zyski lub straty wynikające z wyceny do wartości godziwej składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym.

Odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Z chwilą wystąpienia utraty wartości składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych Bank obciąża rachunek zysków i strat kwotą odsetek umownych niezapłaconych na dzień wystąpienia utraty wartości. Odsetki te zostaną zaliczone do rachunku zysków i strat w chwili ich spłaty.

Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Różnice kursowe wynikające ze zmian wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wyrażonego w walucie obcej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym tylko w odniesieniu do aktywów niepieniężnych, natomiast różnice kursowe generowane przez aktywa pieniężne (np. papiery dłużne) zaliczane są do rachunku zysków i strat.

W momencie usunięcia składnika aktywów finansowych z bilansu skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmują się w rachunku zysków i strat.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, iż nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, to Bank rozpoznaje odpis aktualizujący w sposób opisany w punkcie dotyczącym utraty wartości składników aktywów finansowych.

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych kwotowanych na aktywnym rynku (w tym papierów wartościowych) ustalana jest w oparciu o cenę kupna (bid price) dla pozycji długiej i sprzedaży (offer price) dla pozycji krótkiej. W przypadku braku aktywnego rynku dla danego instrumentu lub w przypadku papierów wartościowych, które nie są notowane na aktywnym rynku Bank ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny, do których zalicza się wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie używane przez uczestników rynku.

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- poziom I (Level I): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie o informacje rynkowe,
- poziom II (Level II): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe,
- poziom III (Level III): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe Bank kompensuje i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto wtedy i tylko wtedy, gdy istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz, gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto albo realizacja składnika aktywów i wykonanie zobowiązania następują jednocześnie.

W celu ograniczenia ryzyka strat kredytowych Bank zawiera specjalne porozumienia ramowe z kontrahentami, z którymi zawiera transakcje o znacznym wolumenie. Specjalne porozumienia ramowe nie umożliwiają kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych, ponieważ zazwyczaj rozliczane są w kwotach brutto.

Transakcje repo, reverse repo i pożyczek papierów wartościowych

Bank prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa finansowe odsprzedane z klauzulą przyrzeczenia odkupu (transakcje typu repo, sell-buy-back) jednocześnie ujmując po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. Warunkiem stosowania takiego rozwiązania jest zachowanie przez Bank ryzyka i korzyści wynikających z danego aktywa pomimo jego transferu.

W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem sprzedaży (reverse repo, buy-sell-back) posiadane aktywa finansowe prezentowane są jako należność wynikająca z klauzuli odkupu.

Transakcje repo i reverse repo są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie wg zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/ przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Bank desygnuje transakcje sell-buy-back oraz buy-sell-back do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Zmiany wartości godziwej rozpoznanych aktywów i zobowiązań finansowych prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

Pożyczone papiery wartościowe od innych jednostek nie są wykazywane w sprawozdaniu finansowym Banku. W przypadku ich sprzedaży przez Bank powstają aktywa finansowe w postaci środków pieniężnych uzyskanych ze sprzedaży oraz wyceniane do wartości godziwej zobowiązanie odzwierciedlające obowiązek zwrotu pożyczonych papierów wartościowych. Wartość godziwa zobowiązania równa jest wartości godziwej pożyczonych papierów wartościowych.

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.

Bank oddziela i ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej instrumenty pochodne będące składnikiem instrumentów hybrydowych. Instrument hybrydowy zawiera umowę zasadniczą niebędącą instrumentem pochodnym oraz instrument pochodny powodujący, że część lub całość przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs waluty, indeks cen lub stóp lub inną zmienną.

Bank oddziela wbudowane instrumenty pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje je analogicznie jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej oraz umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Bank wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności Banku. Instrumenty pochodne, które nie zostały desygnowane jako instrumenty zabezpieczające zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Bank wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń, jeśli spełnione są następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez Bank cel zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania. W dokumentacji Bank wyznacza instrument zabezpieczający, który zabezpiecza daną pozycję lub transakcję oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza. Bank określa sposób, w jaki będzie oceniana skuteczność instrumentu zabezpieczającego w równoważeniu zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza,
- zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub pasywa charakteryzują się podobnymi cechami, a w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wrażliwością na zmiany stopy procentowej lub na zmiany kursu waluty,
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego,
- zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania.

- zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (tj. pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku zysków i strat; zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Z uwagi na powyższe ewentualna nieefektywność strategii (tj. brak pełnego kompensowania zmian

wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego) ujawniana jest od razu w rachunku zysków i strat.

W przypadku pozycji zabezpieczanej będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się w rachunku zysków i strat, natomiast zyski lub straty wynikające z niezabezpieczonego ryzyka ujmuje się w kapitale własnym.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej w celu zabezpieczenia zmian wartości godziwej instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej zakwalifikowanych do portfela aktywów dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej zaklasyfikowanych do portfela pożyczek i należności przed ryzykiem wynikającym ze zmiany stóp procentowych.

- zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które:

- można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją,
- może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym poprzez sprawozdanie z całkowitych dochodów, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty ujęte w kapitale własnym (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na rachunek zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie, zyski i straty przenoszone są do rachunku wyników sukcesywnie, w okresach w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na rachunek zysków i strat (np. w formie amortyzacji) lub jednorazowo w formie korekty początkowego kosztu nabycia lub wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia wielkości przyszłych przepływów pieniężnych określonego portfela aktywów/pasywów Banku lub portfela wysoce prawdopodobnych planowanych transakcji przed ryzykiem wynikającym ze zmiany stóp procentowych oraz wysoce prawdopodobnych planowanych transakcji przed ryzykiem wynikającym ze zmiany kursu walut obcych.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych stopy procentowej wynikające z bieżącego naliczania kuponu odsetkowego prezentowane są w pozycji *Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych* natomiast pozostała część zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych stopy procentowej prezentowana jest w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

Zmiany wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych dekomponowane są na trzy elementy, które prezentowane są w następujący sposób:

- zmiany wartości godziwej wynikające z bieżącego naliczenia punktów swapowych/forwardowych prezentowane są w pozycji *Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych*,
- zmiany wartości godziwej z tytułu zmian kursów walutowych prezentowane są w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*,
- pozostała część zmiany wartości godziwej (tj. z tytułu zmiany stóp procentowych) prezentowana jest w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

Utrata wartościAktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowego lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wyłącznie, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane przez posiadacza składnika aktywów informacje dotyczące następujących zdarzeń powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, w tym niespłacenie albo zaleganie ze spłatą odsetek lub należności głównej powyżej 90 dni;
- przyznanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe;
- pozyskane informacje wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych

przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych.

W pierwszej kolejności Bank ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości dla istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują dla aktywów, które są indywidualnie nieistotne. Podstawą tego procesu jest podział portfela kredytowego Banku na istotne ekspozycje kredytowe (kryterium wysokości zaangażowania) oraz pozostałe homogeniczne grupy kredytów. Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości lub istnieją przesłanki utraty wartości, ale oszacowane odpisy aktualizacyjne są równe zero, składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Grupy te następnie podlegają kolektywnej ocenie pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną, nie są uwzględniane w kolektywnej ocenie utraty wartości. Dla celów kolektywnej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego w ramach danego portfela.

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika instrumentu finansowego.

Jeżeli istniejące obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów lub grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu wskazują, że oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z w/w aktywów finansowych nie wystąpią, wtedy kwota odpisu aktualizującego wartość aktywów równa jest ich wartości bilansowej.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych (w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków, które nie miały wpływu w ocenianym okresie) jak też, korygowane poprzez wyeliminowanie czynników mających wpływ na dane historyczne, a nie występujących obecnie. Bank regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo wykorzystuje się, między innymi, prawdopodobieństwo wystąpienia straty (zmodyfikowany parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach. Podejście to w szczególności pozwala na wykrycie:

- już zaistniałych strat,

- strat, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości, lecz jeszcze nie zostały udokumentowane (tzw. rezerwa na straty kredytowe, dla których nastąpiła utrata wartości, ale nie zostały zaraportowane – IBNR).

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów poprzez dokonanie odpisów aktualizujących, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża rachunek zysków i strat okresu.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat poprzez dokonanie odpowiedniej korekty odpisów aktualizujących.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było bezpośrednio w kapitale własnym i występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości tego składnika, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane według kosztu

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony przez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna to nieruchomość (grunt, budynek, lub część budynku lub też oba te elementy), którą Bank (działając jako właściciel lub leasingobiorca w leasingu finansowym) traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost jej wartości, względnie obie te korzyści. Jednocześnie nieruchomość taka:

- jest zajmowana przez Bank tylko w nieznacznym stopniu,
- nie jest przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności Banku.

W związku z tym przepływy środków pieniężnych uzyskiwane dzięki nieruchomości inwestycyjnej są w dużej mierze niezależne od pozostałych aktywów będących w posiadaniu Banku.

Nieruchomość inwestycyjna początkowo ujmowana jest wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnej wyceniana jest w oparciu o model wartości godziwej. Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości odnoszona jest do zysku lub straty netto okresu, w którym wystąpiła zmiana. Szacunek wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej odzwierciedla warunki rynkowe na dzień bilansowy.

Rzeczowe aktywa trwałeWłasne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe, za wyjątkiem budynków i gruntów wykazuje się według modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia tzn. po początkowym ujęciu wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne / umorzeniowe oraz z tytułu trwałej utraty wartości. Na koszt historyczny składają się cena nabycia / koszt wytworzenia i koszty bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Bank alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

Budynki i grunty wykazuje się według modelu opartego na wartości przeszacowanej tzn. po początkowym ujęciu wykazuje się w wartości przeszacowanej, stanowiącej jej wartość godziwą na dzień przeszacowania, pomniejszonej o kwotę późniejszej zakumulowanej amortyzacji i późniejszych zakumulowanych odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości. Przeszacowania przeprowadza się na tyle regularnie, aby wartość bilansowa nie różniła się w sposób istotny od wartości, która zostałaby ustalona przy zastosowaniu wartości godziwej na dzień bilansowy.

Efekt przeszacowania jest odzwierciedlony w rezerwie rewaluacyjnej/kapitale z aktualizacji w przypadku wzrostu wartości lub w rachunku zysków i strat w przypadku spadku wartości

bilansowej składnika. Jednakże zwiększenie wartości ujmowane jest jako przychód w rachunku zysków i strat w takim zakresie, w jakim odwraca ono zmniejszenie wartości z tytułu przeszacowania tego samego składnika aktywów, które poprzednio ujęto jako koszt danego okresu w rachunku zysków i strat. Analogicznie zmniejszenie wartości aktywa wynikające z przeszacowania rozlicza się z odnośną nadwyżką powstałą w wyniku poprzednio dokonanego przeszacowania tego aktywa. Całość nadwyżki z przeszacowania realizuje się w momencie wycofania z użycia lub zbycia składnika aktywów.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Bank uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej.

Do wartości niematerialnych klasyfikowane są aktywa spełniające następujące wymagania:

- można je wyodrębnić lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno indywidualnie, jak też łącznie z powiązanymi z nimi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązań,
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy podlegają one przeniesieniu lub wyodrębnieniu z jednostki gospodarczej lub innych praw i obowiązków.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy:

- przekazanej zapłaty,
- kwoty wszelkich niekontrolujących (mniejszości) udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej,

nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Wartość firmy prezentowana w sprawozdaniu finansowym Banku ujęta została w oparciu o wymagania obowiązujące na dzień zastosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy tj.: według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według

cenę nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Test na utratę wartości przeprowadza się na dzień bilansowy. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzone jest odpis z tytułu utraty wartości.

Oprogramowanie komputerowe

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania.

Nakłady związane z utrzymywaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Bank, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne od wartości podlegającej amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania (efekt takiej zmiany jest zgodnie z MSR 8 odnoszony do rachunku zysków i strat).

W przypadku budynków podlegających wycenie do wartości godziwej saldo zakumulowanego umorzenia w dniu przeszacowania jest eliminowane z wartości bilansowej brutto, a wartość bilansowa netto korygowana do wartości przeszacowanej.

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych są ujmowane w rachunku zysków i strat. Wartość firmy oraz inne wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są systematycznie testowane pod kątem trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Szacowane okresy użytkowania są następujące:

➤ budynki i budowle	50 lat
➤ inwestycje w obce środki trwałe	okres najmu, dzierżawy, leasingu
➤ maszyny i urządzenia	3 - 7 lat
➤ wyposażenie	5 lat
➤ koszty wytworzenia oprogramowania	3 lata
➤ oprogramowanie komputerowe	3 lata

Dla bankomatów i wpłatomatów wprowadzonych do użytkowania po 1 stycznia 2010 roku Bank wydłużył szacowany okres użytkowania do 7 lat.

Leasing

Bank jako leasingodawca

Bank jest stroną umów leasingowych, na mocy których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres. W przypadku umów leasingu na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy (leasing finansowy), przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie Banku. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Rozliczenie opłat leasingowych (podział między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności) następuje w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Bank jako leasingobiorca

Bank jest również stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas środki trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Pozostałe składniki bilansu

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Pozostałe należności handlowe i inne należności są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności handlowe i inne należności obejmują w szczególności rozrachunki z odbiorcami.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

Zobowiązania

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, rozrachunki z dostawcami oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są dłużej spełniane, Bank zaprzestaje klasyfikacji tego składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży oraz dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do sprzedaży) w kwocie niższej z:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych – z punktu widzenia rachunku przepływów pieniężnych na stan środków pieniężnych składa się wartość gotówki (gotówka w kasach i Banku Centralnym) oraz jej ekwiwalentów, na które składają się salda na rachunkach bieżących i rachunkach lokat jednodniowych w innych bankach.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej.

W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależnie od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa lub jego ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości w przypadku ośrodków wypracowujących środki pieniężne w pierwszej kolejności redukują wartość firmy przypadającą na te ośrodki wypracowujące środki pieniężne (grupę ośrodków), a następnie redukują proporcjonalnie wartość księgową innych aktywów w ośrodku (grupie ośrodków).

Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalną stanowi wartość użytkowa lub wartość sprzedaży netto w zależności od tego, która z wyżej wymienionych wartości na moment przeprowadzania przeglądu jest wyższa.

W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu.

W przypadku innych aktywów, odpis ten podlega odwracaniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej, która pomniejszona o kwotę amortyzacji, zostałaby wyznaczona, jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Kapitały

Na kapitały własne składają się: kapitał zakładowy, kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, kapitał z aktualizacji wyceny oraz zyski zatrzymane. Wszystkie kwoty kapitałów i funduszy wykazywane są w wartości nominalnej.

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego

- Nabyte akcje własne

Jeśli Bank nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą, łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym. Nabyte akcje własne ujmuje się jako akcje własne i ujawnia się je jako zmniejszenie kapitału własnego.

- Dywidendy

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach *Pozostałych zobowiązań*.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzony jest w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży”,
- wyceny instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych,
- wyceny aktywów trwałych wycenianych według wartości godziwej.

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się odpisy z tytułu podatku odroczonego z tytułu ujęcia powyższych wycen. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawach. Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ryzyka ogólnego,
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- wynik finansowy netto.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. z późniejszymi zmianami, z zysku po opodatkowaniu.

Wynik finansowy netto stanowi wynik brutto z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Rozliczenia międzyokresoweKoszty rozliczane w czasie

Koszty rozliczane w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są przede wszystkim rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez

kontrahentów, oraz opłacone z góry koszty ubezpieczeń, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Koszty rozliczane w czasie prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji *Pozostałe aktywa*.

Przychody przyszłych okresów

Pozycja obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Przychody rozliczane w czasie prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji *Inne zobowiązania*.

Świadczenia pracownicze

Programy określonych składek

Wydatki ponoszone w związku z programem określonych składek są ujmowane jako koszty w rachunku zysków i strat.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę) zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Bank ujmuje przewidywaną nie zdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę (bez względu na termin zapłaty) w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami bilansu.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Banku jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Banku.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych, inne niż plany emerytalne, są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach, które nie są należne w całości w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy.

Rezerwy na odprawy emerytalne przyznane w ramach świadczeń z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej ujmowana i aktualizowana jest w okresach rocznych.

Rezerwy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji *Rezerwy* sprawozdania z sytuacji finansowej w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w rachunku zysków i strat.

Bank przyjmuje podejście korytarzowe dla ujmowania ustalonej części skumulowanej wartości netto zysków i strat aktuarialnych. Zgodnie z tą metodą ustalając zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń, Bank ujmuje ustaloną część zysków/strat aktuarialnych jako przychody lub koszty, jeśli wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków i strat aktuarialnych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego przekracza wyższą z następujących dwóch wielkości:

- 10% wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na ten dzień (przed odliczeniem aktywów programu),
- 10% wartości godziwej aktywów programu na ten dzień.

Część zysków i strat aktuarialnych, przekraczająca tak określony limit jest ujmowana w rachunku zysków i strat w wysokości równej ilorazowi nadwyżki wymienionej powyżej i przewidywanego średniego, pozostałego okresu zatrudnienia pracowników Banku. Bank prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość netto zobowiązania, na które składa się wartość bieżącą zobowiązania oraz nieujęte zyski /straty aktuarialne.

Bank jest uczestnikiem długoterminowego systemu motywacyjnego LEO (tj. Long-term Equity Ownership), wprowadzonego przez Grupę ING. System ten motywuje pracowników jednostek Grupy ING poprzez powiązanie dodatkowych świadczeń im przyznawanych z wynikami finansowymi Grupy ING. LEO kierowany jest do członków Zarządu Banku, kadry kierowniczej oraz specjalistów wysokiego szczebla. System ten funkcjonuje w dwóch wariantach:

- Standard – pracownik może stać się posiadaczem akcji ING lub uzyskać świadczenie pieniężne; w ramach systemu Standard oferowane są dwa instrumenty:
 - Opcje na akcje (z ang. Share options),
 - Świadczenie oparte o wyniki akcji (z ang. Performance shares),
- Phantom – pracownik może uzyskać świadczenie pieniężne; w ramach systemu oferowane są dwa instrumenty:
 - Pozorne opcje/o charakterze opcji (z ang. Phantom Option),
 - Świadczenie oparte o wyniki jednostek (z ang. Performance units).

Oba wskazane powyżej warianty systemu posiadają dziesięcioletni okres zapadalności i mogą być zrealizowane po trzech latach od ich emisji pod warunkiem, że posiadacz opcji jest pracownikiem Banku (lub innej jednostki Grupy ING) lub przeszedł na emeryturę. Cena realizacji opcji jest różnicą pomiędzy ceną realizacji opcji, ustaloną przez Euronext Amsterdam w dniu realizacji w okresie tzw. „otwartym” (z ang. „open period”) po Walnym Zgromadzeniu Grupy ING a ceną początkową, zagwarantowaną w opcji cenie wykonania (z ang. strike price).

Świadczenia oparte o wyniki akcji/jednostek (z ang. Performance shares / Performance units) są przyznawane warunkowo. Liczba otrzymanych instrumentów zależy od wyników, jakie uzyskała Grupa ING na koniec trzyletniego okresu. W tym celu wyznaczany jest wskaźnik stopy zwrotu dla akcjonariuszy (tzw. Total Shareholder Return - TSR) dla każdego trzyletniego okresu w porównaniu do wskaźnika wyliczonego dla grupy podobnych do Grupy ING instytucji finansowych. W zależności od miejsca Grupy ING w rankingu liczba możliwych do zrealizowania instrumentów (z ang. Performance shares / Performance units) może wynieść od 200% dla rankingu 1-3 do 0% dla rankingu 18-20. Cena realizacji wyznaczana jest jak dla instrumentów opcyjnych (z ang. Share options / Phantom Option).

Na dzień bilansowy Bank wykazuje w księgach wycenę instrumentów będących w posiadaniu pracowników Banku.

Wycena motywacyjnych programów pracowniczych

Wartość godziwa udzielonych opcji jest wykazywana jako koszty pracownicze (drugostronnie w kapitałach) i jest alokowana w okresie nabywania uprawnień. Wartości godziwe przyznanych opcji zostały określone za pomocą symulacji Monte Carlo. Model ten uwzględnia oprocentowanie wolne od ryzyka (od 2,02% do 4,62%) jak również spodziewany termin realizacji udzielonych opcji (od 5 do 9 lat), cenę wykonania opcji, bieżącą cenę akcji (2,9 euro – 26,05 euro), spodziewaną zmienność świadectw udziałowych Grupy ING (25% - 84%) i spodziewany dochód z dywidendy (od 0,94% do 8,99%). Źródłem zmienności przyjętej dla wyceny opcji udziałowych jest system inwestycyjny ING. Zmienność w tym systemie określana jest w oparciu o zmienność danych rynkowych, a nie o zmienność historyczną.

Rezerwy

Rezerwy, w tym na zobowiązania pozabilansowe, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub wynikający z ogólnie przyjętych zwyczajów (prawo zwyczajowe) mający swe źródło w zdarzeniach przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz, tam gdzie to dotyczy, ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań. W oparciu o powyższą zasadę rozpoznawane są rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem takie jak: gwarancje, akredytywy dokumentowe, nieodwołalne niewykorzystane linie kredytowe.

W związku z faktem, że nieodwołalne niewykorzystane linie kredytowe dla zaangażowań korporacyjnych są traktowane jako ekwiwalent zaangażowań bilansowych, rezerwy na tego rodzaju ekspozycje są tworzone i wykazywane łącznie z odpisami z tytułu utraty wartości należności kredytowych.

Bank tworzy rezerwy na koszty restrukturyzacji tylko wtedy, gdy zostaną spełnione ogólne kryteria dotyczące ujmowania rezerw wynikające z MSR 37. Utworzone rezerwy obejmują tylko bezpośrednie i nieodzowne nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji nie związane z bieżącą działalnością.

Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat. Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych zaliczanych do kategorii dostępnych do sprzedaży, kredytów i pożyczek oraz utrzymywanych do terminu zapadalności ujmowane są w rachunku zysków i strat w wysokości zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje

oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane (zewnętrzne) przez strony umowy prowizje i opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów z harmonogramami spłat, lokat międzybankowych oraz papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży oraz przeznaczonych do obrotu oraz spełniających definicję kredytów i pożyczek klasyfikowanych do kategorii pożyczki i należności.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczonych do obrotu bądź desygnowanych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są ujmowane w przychodach z tytułu odsetek.

Przychody/koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych stopy procentowej oraz przychody/koszty odsetkowe wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych/forwardowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu wykazywane są w pozycji *Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych*.

Przychody/koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych desygnowanych, jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń prezentowane są w pozycji *Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych*.

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank i obejmują udzielenie kredytów, opłaty za zobowiązanie się Banku do udzielenia kredytu, opłaty za wydanie kart, usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie oraz usługi zarządzania aktywami. Przychody z tytułu prowizji obejmują również marże transakcyjne na pochodnych instrumentach walutowych zawieranych z klientami korporacyjnymi.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody, jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane

w rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych.

Inne integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów (np. prowizje od kredytów w rachunku bieżącym) rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu. Opłaty za zobowiązanie się do udzielenia pożyczek, które najprawdopodobniej będą zaciągnięte, są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo przy uwzględnieniu wyżej wymienionego kryterium.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie oraz usługi zarządzania aktywami, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu oraz desygnowanych przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany obejmuje również korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka dla niezrealizowanych transakcji typu opcje walutowe.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu bądź klasyfikowanych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Wynik na inwestycjach

Na wynik na inwestycjach składają się zrealizowane zyski i straty powstałe na skutek zbycia aktywów finansowych zaklasyfikowanych do dostępnych do sprzedaży oraz przychody z tytułu dywidend. Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w rachunku zysków i strat w dniu ustalenia praw udziałowców/akcjonariuszy do ich otrzymania.

Wynik na rachunkowości zabezpieczeń

W pozycji tej prezentowana jest wycena transakcji zabezpieczanych i zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Wynik na pozostałej działalności podstawowej

Do wyniku na pozostałej działalności podstawowej zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności wynik z tytułu posiadania nieruchomości inwestycyjnej, zbycia aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych), przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, przychody

z tytułu odzyskanych należności nieściągalnych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujmowany jest jako podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat. Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat lub w kapitale.

Bieżący podatek jest zobowiązaniem podatkowym odnoszącym się do przychodu do opodatkowania przy użyciu stopy podatkowej obowiązującej na dzień bilansowy, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako *Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego*. Ujemną różnicę netto wykazuje się w pozycji *Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego*.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa z tytułu podatku odroczonego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy;
- wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztów uzyskania przychodu;
- początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz w czasie wystąpienia transakcji nie ma wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową).

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są do wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji, które nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w sposób skompensowany. Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy, gdy posiada tytułu prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty oraz aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą tego samego podatnika.

Inne podatki

Przychody, koszty i aktywa ujmowane są w kwocie pomniejszonej o wartość podatku od towarów i usług, podatku od czynności cywilno-prawnych i innych podatków od sprzedaży, z wyjątkiem, gdy podatek od sprzedaży zapłacony przy zakupie towarów i usług nie jest możliwy do odzyskania od władz podatkowych; wtedy podatek od sprzedaży jest ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako element kosztów.

Kwota netto podatku od sprzedaży możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz władz podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

V. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku rocznym sprawozdaniu finansowym Bank dokonał zmian w stosunku do sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku w sposobie prezentacji niektórych pozycji rachunku zysków i strat:

- wycena transakcji zabezpieczanej i zabezpieczającej w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej – aktualnie wielkość ta prezentowana jest w wydzielonej pozycji *Wynik na rachunkowości zabezpieczeń*, a poprzednio była prezentowana w pozycji *Wynik na inwestycjach*,
- odsetki od instrumentu zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej – aktualnie prezentowane są w pozycji *Przychody z tytułu odsetek*, a poprzednio w pozycji *Wynik na inwestycjach*,
- odsetki od instrumentu zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych – obecnie prezentowane są w pozycji *Przychody z tytułu odsetek*, a poprzednio w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*,
- wynik z wyceny części nieefektywnej w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych – aktualnie prezentowana jest w pozycji *Wynik na rachunkowości*

zabezpieczeń, w poprzednio w pozycji Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.

W opinii Banku obecna prezentacja lepiej odzwierciedla istotę i ekonomiczną treść opisanych pozycji.

Bank dokonał także dekompozycji wyniku z wyceny na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wyniku z wyceny na walutowych instrumentach pochodnych, której rezultatem było wyodrębnienie:

- wyniku odsetkowego (tj. wynikającego z bieżącego naliczenia kuponu odsetkowego transakcji lub bieżącego naliczenia punktów swapowych/forwardowych),
- wyniku z pozycji wymiany w zakresie walutowych instrumentów pochodnych (tj. zmiany wartości godziwej z tytułu zmian kursów walutowych),
- pozostałej części wyniku z wyceny (tj. zmiany wartości godziwej z tytułu zmian stóp procentowych).

Po zmianach opisywane wyżej elementy wyceny prezentowane są następująco:

- wynik odsetkowy prezentowany jest w *Przychodach z tytułu odsetek*,
- wynik z pozycji wymiany prezentowany jest w linii rachunku zysków i strat *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany* (w pozycji szczegółowej w nocie objaśniającej: *Wynik z pozycji wymiany*),
- Pozostała część wyniku z wyceny prezentowany jest w linii rachunku zysków i strat *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany* (w pozycji szczegółowej w nocie objaśniającej: *Wynik na wycenie do wartości godziwej instrumentów przeznaczonych do obrotu - wynik na instrumentach pochodnych*).

Ponadto Bank dokonał przesunięcia kwoty 64.733 tys. zł z pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany* do pozycji *Wynik z tytułu prowizji*. Zmiana wynikała z wdrożenia w IV kwartale 2009 roku nowego systemu do ewidencji płatności zagranicznych. Wcześniej transakcje zagraniczne ewidencjonowane były w systemie, w którym nie funkcjonował podział wyniku na wynik transakcyjny i wynik z rewaluacji – w związku z tym cały wynik zrealizowany na tych transakcjach odzwierciedlany był w wyniku z pozycji wymiany bez wyodrębniania elementu marży transakcyjnej. Poprzez włączenie do kalkulacji marży wspomnianych transakcji kwota prezentowana w sprawozdaniu finansowym jako marża transakcyjna uległa podwyższeniu. Wartości prezentowane za okresy poprzednie zostały przeliczone ponownie i skorygowane w niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym. W opinii Banku efektem zmiany jest podwyższenie jakości raportowanych danych.

Dane za 12 miesięcy 2009 roku prezentowane w niniejszym sprawozdaniu zostały doprowadzone do porównywalności.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (w tys. zł)	okres od 01.01.2009 do 31.12. 2009 w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2009 rok	ZMIANY	okres od 01.01.2009 do 31.12. 2009 w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2010 rok
Przychody z tytułu odsetek	3 101 013	-39 042	3 061 971
Koszty odsetek	1 683 121	558	1 683 679
Wynik z tytułu odsetek	1 417 892	-39 600	1 378 292
Przychody z tytułu prowizji	953 488	64 733	1 018 221
Koszty prowizji	99 228	0	-99 228
Wynik z tytułu prowizji	854 260	64 733	918 993
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	246 884	-162 737	84 147
Wynik na inwestycjach	-40 054	117 539	77 485
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	0	20 065	20 065
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	-10 079	0	-10 079
Wynik na działalności podstawowej	2 468 903	0	2 468 903
Koszty działania banku	1 444 492	0	1 444 492
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	-1 650	0	-1 650
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	304 938	0	304 938
Zysk (strata) brutto	717 823	0	717 823
Podatek dochodowy	135 672	0	135 672
Zysk (strata) netto	582 151	0	582 151

Powyższe zmiany nie mają wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2010 roku ani na prezentowany w sprawozdaniu okres porównawczy, tj. na dzień 31.12.2009 roku.

VI. Noty do sprawozdania finansowego

1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmentacja działalności

Zarządzanie ING Bankiem Śląskim odbywa się poprzez podział działalności na następujące segmenty:

- detaliczny,
- korporacyjny,
- operacje własne.

Podstawą wydzielenia segmentu korporacyjnego i detalicznego jest kryterium finansowe (w szczególności wysokość obrotów, poziom zgromadzonych aktywów) i podmiotowe, określone wewnętrznymi regulacjami Banku.

Segment Klientów detalicznych

W ramach działalności detalicznej Bank obsługuje osoby prywatne (segment klientów masowych i klientów zamożnych) oraz małe firmy. Działalność ta jest analizowana w ujęciu następujących produktów: produkty kredytowe (overdraft w ROR, kredyty związane z kartami, kredyty ratalne, kredyty mieszkaniowe, kredyty hipoteczne), kredyty kontraktowe udzielane przez Kasę Mieszkaniową, kredyty hipoteczne udzielane przez ING Bank Hipoteczny, produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe), jednostki uczestnictwa funduszy ING, usługi maklerskie realizowane przez ING Securities S.A. oraz karty bankowe.

Segment klientów korporacyjnych

Działalność korporacyjna obejmuje obsługę klientów instytucjonalnych, w ramach której obsługiwani są klienci strategiczni, duże firmy oraz średnie firmy. Bank prowadzi dla działalności korporacyjnej sprawozdawczość w podziale na produkty kredytowe (kredyty obrotowe, inwestycyjne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe i negocjowane, rachunki oszczędnościowe), usługi w zakresie powiernictwa, operacje na rynku kapitałowym realizowane przez podmiot dominujący i ING Securities S.A. oraz pośrednictwo w usługach leasingowych.

Operacje własne

Operacje własne realizowane są przez rynki finansowe i przez ALCO (Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami).

Rynki finansowe obejmują operacje dokonywane na rynkach pieniężnych i kapitałowych prowadzone zarówno na rachunek własny jak i na rzecz klientów. W ramach tej działalności wyróżnia się produkty rynków walutowych, pieniężnych i instrumentów pochodnych, operacje papierami wartościowymi (papiery skarbowe, akcje i obligacje). Pozycja *Rynki finansowe - przychody segmentu ogółem* przedstawia przychody z działalności handlowej na własny rachunek. Przychody ze sprzedaży produktów rynków finansowych dla segmentu korporacyjnego i segmentu detalicznego uwzględnione są w przychodach tych segmentów.

ALCO zajmuje się przede wszystkim inwestowaniem środków pochodzących z funduszy własnych oraz finansowaniem niektórych aktywów podmiotu dominującego. Głównym elementem przychodów z działalności podstawowej ALCO są przychody z inwestowania funduszy własnych (kapitału księgowego). Przychody te korygowane są następnie o odsetki naliczone od kapitału ekonomicznego wymaganego przez poszczególne linie biznesowe (segment detaliczny, korporacyjny, rynki finansowe). Odsetki od kapitału ekonomicznego są alokowane z linii ALCO na poszczególne linie biznesowe według ich zapotrzebowania na kapitał ekonomiczny.

Wycena

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów i kosztów segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości stosowanych przez Bank, zawartych w notach opisujących stosowane zasady rachunkowości. W szczególności ustalenia dochodów i kosztów odsetkowych wewnętrznych i zewnętrznych dla poszczególnych segmentów dokonuje się przy wykorzystaniu systemu cen transferowych. Ceny transferowe wyznaczane są w oparciu o jedną krzywą rentowności dla danej waluty wspólną dla produktów aktywnych i pasywnych. Cena transferowa wyznaczona dla produktów aktywnych i pasywnych o tym samym położeniu na krzywej rentowności jest jednakowa. Możliwe są modyfikacje wyjściowej ceny transferowej otrzymane z wyceny produktu na krzywej rentowności, a czynnikami korygującymi cenę transferową mogą być: premia za pozyskanie długoterminowej płynności, dopasowanie pozycji Banku, koszt zabezpieczenia w przypadku produktów skomplikowanych oraz polityka cenowa. Wykorzystując równania matematyczne – na podstawie stawek kwotowań dostępnych w serwisach informacyjnych – budowane są następnie krzywe dochodowości.

Przychody i koszty, wyniki, aktywa i pasywa segmentu zawierają te elementy, które bezpośrednio można przyporządkować do danego segmentu, jak również te, które można przypisać do danego segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki.

Bank prezentuje przychody segmentu z tytułu odsetek pomniejszone o koszty z tytułu odsetek. Wynika to z faktu, że Zarząd dokonując oceny wyników segmentu oraz decydując o alokacji zasobów do segmentu, opiera się w głównej mierze na przychodach netto z tytułu odsetek.

W 2010 roku nie zmieniła się definicja segmentów oraz zasady klasyfikacji przychodów, kosztów, aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów.

Segmenty geograficzne

ING Bank Śląski prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

(w tys. zł)	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010					RAZEM
	Segment klientów detalicznych	Segment klientów korporacyjnych	Operacje własne		Wielkości niealokowane	
			Rynki finansowe i ALM	ALCO		
Przychody ogółem	1 288 003	822 218	275 174	237 258	0	2 622 653
Wynik z tytułu odsetek	772 402	440 919	253 653	133 563	0	1 600 537
zewewnętrzne	-30 061	710 248	253 685	666 665	0	1 600 537
wewnętrzne	802 463	-269 329	-32	-533 102	0	0
Wynik z tytułu prowizji, z tego:	496 018	452 497	-4 597	-12 023	0	931 895
przychody	566 272	490 001	-4 597	-12 023	0	1 039 653
koszty	-70 254	-37 504	0	0	0	-107 758
pozostałe przychody/koszty	19 583	-71 198	26 118	115 718	0	90 221
Koszty ogółem	999 411	480 678	63 890	0	0	1 543 979
koszty działania, z tego:	999 411	480 678	63 890	0	0	1 543 979
koszty osobowe	488 906	244 390	56 060	0	0	789 356
amortyzacja	87 661	25 848	5 771	0	0	119 280
pozostałe	422 844	210 440	2 059	0	0	635 343
Wynik segmentu	288 592	341 540	211 284	237 258	0	1 078 674
koszty ryzyka	81 129	120 540	0	0	0	201 669
Wynik segmentu z uwzględnieniem kosztów ryzyka	207 463	221 000	211 284	237 258	0	877 005
Podatek dochodowy	0	0	0	0	174 690	174 690
Wynik finansowy netto	207 463	221 000	211 284	237 258	174 690	702 315

w tys. zł	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009					RAZEM
	Segment klientów detalicznych	Segment klientów korporacyjnych	Operacje własne		Wielkości niealokowane	
			Rynki finansowe i ALM	ALCO		
Przychody ogółem	1 210 983	580 584	460 282	217 054	0	2 468 903
Wynik z tytułu odsetek	586 018	364 464	279 432	148 378	0	1 378 292
<i>zewnątrzne</i>	-412 076	629 843	287 302	873 223	0	1 378 292
<i>wewnętrzne</i>	998 094	-265 379	-7 870	-724 845	0	0
Wynik z tytułu prowizji, z tego:	577 723	351 742	-5 870	-4 602	0	918 993
<i>przychody</i>	638 929	389 764	-5 870	-4 602	0	1 018 221
<i>koszty</i>	-61 206	-38 022	0	0	0	-99 228
pozostałe przychody/koszty	47 242	-135 622	186 720	73 278	0	171 618
Koszty ogółem	942 710	455 937	47 495	0	0	1 446 142
koszty działania, z tego:	942 710	455 937	47 495	0	0	1 446 142
<i>koszty osobowe</i>	428 036	216 900	45 207	0	0	690 143
<i>amortyzacja</i>	93 493	23 315	5 213	0	0	122 022
<i>pozostałe</i>	421 181	215 722	-2 925	0	0	633 977
Wynik segmentu	268 273	124 647	412 786	217 054	0	1 022 761
koszty ryzyka	63 863	241 075	0	0	0	304 938
Wynik segmentu z uwzględnieniem kosztów ryzyka	204 410	-116 428	412 787	217 054	0	717 823
Podatek dochodowy	0	0	0	0	135 672	135 672
Wynik finansowy netto	204 410	-116 428	412 786	217 054	135 672	582 151

(w tys. zł)	stan na 31.12.2010					
	Segment klientów detalicznych	Segment klientów korporacyjnych	Rynki finansowe	ALCO	Wielkości niealokowane	RAZEM
Aktywa segmentu	12 245 942	20 308 959	29 610 993	838 778	0	63 004 672
Inwestycje segmentu w jednostkach odporządkowanych	451 716	0	0	0	0	451 716
Pozostałe aktywa (nieprzypisane segmentom)	0	0	0	0	972 019	972 019
Aktywa ogółem	12 697 658	20 308 959	29 610 993	838 778	972 019	64 428 407
Zobowiązania segmentu	31 992 753	17 334 027	8 829 669	0	0	58 156 449
Pozostałe zobowiązania (nieprzypisane segmentom)	0	0	0	0	833 825	833 825
Kapitały własne	0	0	0	5 438 133	0	5 438 133
Pasywa ogółem	31 992 753	17 334 027	8 829 669	5 438 133	833 825	64 428 407

(w tys. zł)	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010					
	Segment klientów detalicznych	Segment klientów korporacyjnych	Rynki finansowe	ALCO	Wielkości niealokowane	RAZEM
Nakłady inwestycyjne	163 949	78 853	10 481	0	0	253 283
Przepływy pieniężne – działalność operacyjna	-275 617	-3 453 703	2 177 663	727 469	-505 611	-1 329 799
Przepływy pieniężne - działalność inwestycyjna	-97 074	-46 689	1 502 121	30 929	0	1 389 287
Przepływy pieniężne – działalność finansowa	0	0	0	0	0	0

(w tys. zł)	stan na 31.12.2009					
	Segment klientów detalicznych	Segment klientów korporacyjnych	Rynki finansowe	ALCO	Wielkości niealokowane	RAZEM
Aktywa segmentu	9 533 715	18 766 657	29 887 182	251 714	0	58 439 268
Inwestycje segmentu w jednostkach odporządkowanych	313 164	0	0	0	0	313 164
Pozostałe aktywa (nieprzypisane segmentom)	0	0	0	0	999 056	999 056
Aktywa ogółem	9 846 879	18 766 657	29 887 182	251 714	999 056	59 751 488
Zobowiązania segmentu	32 782 137	16 191 060	5 309 522	0	0	54 282 719
Pozostałe zobowiązania (nieprzypisane segmentom)	0	0	0	0	753 295	753 295
Kapitały własne	0	0	0	4 715 474	0	4 715 474
Pasywa ogółem	32 782 137	16 191 060	5 309 522	4 715 474	753 295	59 751 488

(w tys. zł)	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009					
	Segment klientów detalicznych	Segment klientów korporacyjnych	Rynki finansowe	ALCO	Wielkości niealokowane	RAZEM
Nakłady inwestycyjne	142 479	68 909	7 179	0	0	218 567
Przepływy pieniężne – działalność operacyjna	-2 265 088	-1 717 309	6 713 296	-3 712 246	-349 250	-1 330 597
Przepływy pieniężne - działalność inwestycyjna	-159 186	-76 990	408 307	78 451	0	250 582
Przepływy pieniężne – działalność finansowa	0	0	0	0	0	0

2. Wynik z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	rok 2010	rok 2009 <i>dane porównywalne</i>
Odsetki od kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	102 325	175 477
Odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom, w tym:	1 776 031	1 637 151
- odsetki od innych niż banki podmiotów sektora finansowego	108 780	135 252
- odsetki od podmiotów sektora niefinansowego	1 478 394	1 380 608
- odsetki od podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych	188 857	121 291
Odsetki od aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	27 546	332 835
Odsetki od aktywów finansowych desygnowanych do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	11 635	16 197
Odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	569 623	417 849
Odsetki od aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	395 925	434 889
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych	48 272	47 573
Razem przychody z tytułu odsetek	2 931 357	3 061 971

Z ww. przychodów odsetkowych za rok 2010 kwotę 41.833 tys. zł stanowią przychody od aktywów finansowych, dla których rozpoznano utratę wartości. Za rok 2009 kwota ta wynosiła 48.955 tys. zł. Przychody odsetkowe dla aktywów finansowych obliczane są w oparciu o kwoty zaangażowania netto, tzn. kwoty uwzględniające dokonane odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Koszty odsetek

	rok 2010	rok 2009 <i>dane porównywalne</i>
Odsetki od zobowiązań wobec innych banków	92 750	185 683
Odsetki od zobowiązań wobec klientów, w tym:	1 238 070	1 497 996
- odsetki od innych niż banki podmiotów sektora finansowego	99 083	153 851
- odsetki od podmiotów sektora niefinansowego	1 101 903	1 297 111
- odsetki od podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych	37 084	47 034
Razem koszty odsetek	1 330 820	1 683 679

Wynik z tytułu odsetek	1 600 537	1 378 292
-------------------------------	------------------	------------------

W porównaniu do sprawozdania finansowego za rok ubiegły zmieniona została prezentacja wyniku z tytułu odsetek polegająca na włączeniu do wyniku odsetkowego dodatkowych pozycji. W niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym wynik z tytułu odsetek obejmuje wszystkie elementy odsetkowe od aktywów i zobowiązań finansowych w tym również od instrumentów pochodnych objętych i nieobjętych rachunkowością zabezpieczeń. Zmiana polegała na przesunięciu odpowiednich kwot z innych pozycji rachunku zysków i strat i ujęciu ich w powyższej nocie. Wszystkie zmiany zostały szczegółowo opisane w rozdziale "Porównywalność danych finansowych".

3. Wynik z tytułu prowizji

	rok 2010	rok 2009 <i>dane porównywalne</i>
Przychody z tytułu prowizji		
Prowizje związane z działalnością maklerską	3	22
Prowizje związane z prowadzeniem rachunków klientów	267 202	290 794
Prowizje związane z udzielaniem kredytów	154 009	140 095
Prowizje związane z ubezpieczeniem kredytów	25 050	56 194
Prowizje związane z kartami płatniczymi i kredytowymi	184 955	161 908
Prowizje związane z dystrybucją jednostek uczestnictwa	79 311	61 097
Prowizje za usługi powiernictwa i za przechowywanie papierów wartościowych	28 332	25 601
Prowizje za zagraniczne operacje handlowe	13 043	14 331
Prowizje od subskrypcji depozytów strukturyzowanych	2 448	4 924
Marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	244 430	221 115
Prowizje z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów finansowych	21 515	19 087
Pozostałe prowizje	19 355	23 053
Razem przychody z tytułu prowizji	1 039 653	1 018 221
Koszty prowizji		
Prowizje maklerskie	2 430	3 106
Zapłacone prowizje od kart	9 635	9 433
Zapłacone prowizje z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów depozytowych	24 403	20 099
Zapłacone prowizje związane z obrotem papierami wartościowymi	6 945	6 419
Zapłacone prowizje z tytułu udostępniania informacji kredytowych	7 402	6 449
Zapłacone prowizje związane z usługami bankowości elektronicznej	5 708	8 246
Koszty BFG	15 439	16 325
Koszty KIR	6 175	5 882
Pozostałe prowizje	29 621	23 269
Razem koszty prowizji	107 758	99 228
Wynik z tytułu prowizji	931 895	918 993

W kwocie prezentowanej za rok 2009 w pozycji *marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut* ujęto kwotę 64.733 tys. zł przesuniętą z pozycji *Wynik z pozycji wymiany* (z linii rachunku zysków i strat *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*). Zmiana była rezultatem przesunięcia z wyniku z pozycji wymiany elementu marży dotyczącej transakcji płatności zagranicznych, które w poprzednich okresach wyłączone były z kalkulacji marży a w związku z wprowadzeniem nowego systemu do ewidencji płatności zagranicznych objęto je taką kalkulacją. Zmiana została szczegółowo opisana w niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym, w rozdziale "Porównywalność danych finansowych".

4. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	rok 2010	rok 2009 <i>dane porównywalne</i>
Wynik na wycenie do wartości godziwej instrumentów przeznaczonych do obrotu, w tym:	-337 901	1 472 816
- Wynik na instrumentach dłużnych	49 957	58 219
- Wynik na instrumentach pochodnych, w tym:	-387 858	1 414 597
- transakcje pochodne walutowe	-423 508	1 191 911
- transakcje pochodne na stopę procentową	30 446	211 336
- transakcje pochodne związane z papierami wartościowymi	5 204	11 350
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych wg wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	-3 895	-2 632
- Wynik na instrumentach dłużnych	-3 895	-620
- Wynik na wycenie lokat desygnowanych do wyceny według wartości godziwej	0	-2 012
Wynik z pozycji wymiany	417 199	-1 386 037
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	75 403	84 147

Wynik na instrumentach dłużnych zawiera wynik netto na obrocie rządowymi papierami wartościowymi, dłużnymi instrumentami komercyjnymi oraz instrumentami rynku pieniężnego (bony skarbowe). Wynik odsetkowy dla dłużnych papierów wartościowych zaprezentowany jest w wyniku z tytułu odsetek.

Wynik na instrumentach pochodnych zawiera wynik netto na obrocie instrumentami na stopę procentową (FRA, IRS/CIRS, opcje cap), instrumentami walutowymi (swap, opcje) oraz opcjami na indeks giełdowy.

W porównaniu do rocznego sprawozdania finansowego za rok ubiegły zmieniona została prezentacja wyniku na instrumentach pochodnych. W niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym dokonano dekompozycji wyniku na instrumentach pochodnych na wynik odsetkowy, wynik z pozycji wymiany (zmiany wartości godziwej z tytułu zmian kursów walutowych) oraz wynik z wyceny (zmiany wartości godziwej z tytułu zmian stóp procentowych). Element odsetkowy wyniku na instrumentach pochodnych jest obecnie prezentowany w *Przychodach z tytułu odsetek*, natomiast wynik z pozycji wymiany oraz wynik z wyceny prezentowane są w niniejszej nocie odpowiednio w *Wyniku z pozycji wymiany* oraz w *Wyniku na wycenie do wartości godziwej instrumentów przeznaczonych do obrotu - wynik na instrumentach pochodnych*.

W powyższej nocie w pozycji *Wynik na instrumentach pochodnych – transakcje pochodne walutowe* zaprezentowany został odpis z tytułu ryzyka kontrahenta dotyczący transakcji na instrumentach typu opcje walutowe zawartych z klientami Banku. Za rok 2010 wartość odpisów netto wyniosła +792 tys. zł w porównaniu z -185.943 tys. zł za rok 2009.

5. Wynik na inwestycjach

	rok 2010	rok 2009 <i>dane porównywalne</i>
Wynik na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	206	4 093
Wynik na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	-2 825	-5 059
Przychody z tytułu dywidend	30 928	78 451
Wynik na inwestycjach	28 309	77 485

6. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń

	rok 2010	rok 2009 <i>dane porównywalne</i>
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych	-12 177	20 342
- wycena transakcji zabezpieczanej	114 322	-142 355
- wycena transakcji zabezpieczającej	-126 499	162 697
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	125	-277
- nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	125	-277
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-12 052	20 065

Szczegółowe informacje na temat stosowanej w Banku rachunkowości zabezpieczeń zamieszczone są w dalszej części sprawozdania w nocie nr 39 "Rachunkowość zabezpieczeń".

7. Wynik na pozostałej działalności podstawowej

	rok 2010	rok 2009
Odszkodowania i straty związane z działalnością bankową	-460	-730
Sprzedaż pozostałych usług	11	5
Wynik z tytułu aktywów do zbycia i aktywów przeznaczonych do sprzedaży	47	-28
Wynik z tytułu zbycia aktywów (środków trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości własnych)	-179	-1 234
Odpis na utratę wartości innych aktywów niefinansowych	-9 222	695
Wynik z tytułu nieruchomości inwestycyjnych, w tym:	4 598	-12 855
- czynsze z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnej	8 349	17 807
- koszty bezpośredniego utrzymania nieruchomości inwestycyjnej	-3 751	-8 871
- wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej	0	-21 791
Inne, w tym:	3 766	4 068
- składki na ubezpieczenie kredytów hipotecznych	23	199
- zwroty, koszty rzeczowe i osobowe	16	0
- otrzymane odsetki naliczone pozabilansowo	6	42
- pozostałe	3 721	3 827
Razem	-1 439	-10 079

8. Koszty działania banku

	rok 2010	rok 2009
Koszty pracownicze, w tym:	789 356	690 143
- wynagrodzenia, w tym:	644 798	575 603
- odprawy emerytalne	1 589	1 141
- świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	144 558	114 540
- koszty szkoleń	23 269	8 969
Koszty ogólnoadministracyjne, w tym:	624 428	632 327
- koszty rzeczowe	98 013	94 498
- podatki i opłaty	2 792	2 782
- koszty utrzymania i wynajmu budynków	184 034	171 304
- usługi łączności	53 196	68 432
- usługi leasingowe	16 474	15 989
- usługi remontowe	39 201	52 168
- licencje i patenty	18 447	19 471
- koszty doradztwa i konsultingu	81 210	78 125
- najem zasobów komputerowych	37 234	27 594
- pozostałe usługi obce	93 827	101 964
Amortyzacja, w tym:	119 280	122 022
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	69 541	72 525
- amortyzacja wartości niematerialnych	49 739	49 497
Razem	1 533 064	1 444 492

Świadczenia pracownicze

Bank jest uczestnikiem długoterminowego systemu motywacyjnego LEO (Long-term Equity Ownership), wprowadzonego przez Grupę ING. Opis i charakterystykę funkcjonujących wariantów systemu ujęto w rozdziale "Znaczące zasady rachunkowości" w punkcie "Świadczenia pracownicze".

W niniejszej notce, w pozycji *Koszty pracownicze – wynagrodzenia* ujęte są ponoszone przez Bank koszty finansowania opcji i administracji systemu, które w roku 2010 wyniosły 3.861 tys. zł w porównaniu z 3.614 tys. zł w roku 2009.

We wspomnianej pozycji ujęto także wycenę przyznanych opcji do wartości godziwej. Za rok 2010 wartość tej wyceny wynosiła -5.235 tys. zł (w porównaniu z -3.652 tys. zł za rok 2009) i obciążyła wynik finansowy Banku.

Wartości godziwe przyznanych opcji zostały określone za pomocą symulacji Monte Carlo. Model ten uwzględnia oprocentowanie wolne od ryzyka jak również spodziewany termin realizacji udzielonych opcji, cenę wykonania opcji, bieżącą cenę akcji, spodziewaną zmienność świadectw udziałowych Grupy ING i spodziewany dochód z dywidendy.

Źródłem zmienności przyjętej dla wyceny opcji udziałowych jest system handlowy Grupy ING (ING's trading system). Zmienność w tym systemie określana jest w oparciu o zmienność danych rynkowych a nie o zmienność historyczną.

Tabela poniżej prezentuje parametry przyjęte do modelu wyceny opcji w latach 2010 i 2009:

	rok 2010		rok 2009	
	min	max	min	max
oprocentowanie wolne od ryzyka	2,02%	4,62%	3,55%	4,92%
spodziewany termin realizacji opcji	5 lat	9 lat	5 lat	8 lat
bieżąca cena akcji	2,9 EUR	26,05 EUR	18,70 EUR	33,92 EUR
spodziewana zmienność świadectw udziałowych	25 %	84%	25 %	39%
spodziewany dochód z dywidendy	0,94%	8,99%	3,57%	8,99%

Zmiana stanu opcji w okresie sprawozdawczym

	Liczba opcji (w szt.)	średnia ważona cena wykonania opcji (w EUR)
Opcje występujące na początek okresu	786 865	18,04
- opcje przeniesione w danym okresie	15 262	20,68
- opcje przyznane w danym okresie	271 972	7,35
- opcje wykonane w danym okresie	0	0
- opcje umorzone w danym okresie	19 570	12,90
- opcje wygasłe w danym okresie	34 692	21,86
Opcje występujące na koniec okresu	1 019 837	15,24

Ilość opcji występujących na 31.12.2010 r. obejmowała 378.143 opcji rozliczanych poprzez emisję akcji oraz 641.694 opcji rozliczanych w środkach pieniężnych.

Przedział cen wykonania oraz średni ważony okres pozostały do końca umownego czasu trwania (życia) opcji występujących oraz możliwych do wykonania na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

przedział cen wykonania (w EUR)	Ilość opcji występujących na 31.12.2010	Średni ważony okres pozostały do końca umownego czasu trwania	średnia ważona cena wykonania opcji (w EUR)	Ilość opcji możliwych do wykonania na 31.12.2010	Średni ważony okres pozostały do końca umownego czasu trwania	średnia ważona cena wykonania opcji (w EUR)
0,00 - 5,00	121 612	8,22	2,90	0	-	-
5,00 - 10,00	304 502	8,34	7,64	38 025	2,17	9,71
10,00 - 15,00	30 455	3,76	14,39	26 310	3,14	14,39
15,00 - 20,00	219 378	6,19	17,08	75 241	4,25	17,88
20,00 - 25,00	168 697	4,33	23,88	168 697	4,33	23,88
25,00 - 30,00	175 193	2,34	26,52	175 193	2,34	26,52
	1 019 837			483 466		

Łączna wartość wewnętrzna opcji występujących i możliwych do wykonania na dzień 31.12.2010 r. wynosiła odpowiednio 532.661 EUR oraz 0 EUR.

9. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych

	rok 2010	rok 2009
Darowizny	-2 009	-1 169
Roszczenia sporne	-9 304	-149
Wycena do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych	-454	-1 452
Inne	852	1 120
Razem	-10 915	-1 650

Koszty operacyjne z tytułu roszczeń spornych obejmują koszty dotyczące spraw spornych związanych z nienależytym wykonaniem umów, spraw o charakterze przestępczym oraz spraw dotyczących roszczeń byłych pracowników. Szczegółowe Informacje na temat tworzonych rezerw na sprawy sporne znajdują się w notce nr 30 "Rezerwy".

10. Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	rok 2010	rok 2009
Zawiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności	453 947	592 574
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności	-244 147	-298 685
Netto odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności, w tym:	209 800	293 889
- dotyczące kredytów i innych należności zagrożonych utratą wartości	214 087	271 922
- IBNR	-4 287	21 967
 Zawiązanie odpisów na rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	 9 433	 11 049
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-17 564	0
Netto odpisy na rezerwy na zobowiązania pozabilansowe, w tym:	-8 131	11 049
- dotyczące portfela zagrożonego utratą wartości	-6 633	12 502
- IBNR	-1 498	-1 453
 Razem zawiązanie odpisów	 463 380	 603 623
Razem rozwiązanie odpisów	-261 711	-298 685
Netto odpisy na utratę wartości i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	201 669	304 938

Wartości prezentowane w pozycji *Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności* obejmują m.in. kwoty spłat dotyczących należności uprzednio spisanych z bilansu, które w roku 2010 wynosiły 24.612 tys. zł w porównaniu z 45.551 tys. zł w roku 2009.

Kwoty dotyczące utworzeń oraz rozwiązań odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności w podziale na klasy należności zaprezentowane są w poniższej tabeli.

	rok 2010	rok 2009
Zawiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności, w tym:	453 947	592 574
- kredyty i inne należności udzielone bankom	74	9
- kredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	536	357
- kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego	452 769	588 741
- kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	568	3 467
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności, w tym:	-244 147	-298 685
- kredyty i inne należności udzielone bankom	-34	-2 473
- kredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	-315	-397
- kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego	-239 336	-279 764
- kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	-4 462	-16 051
Netto odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności, w tym:	209 800	293 889
- kredyty i inne należności udzielone bankom	40	-2 464
- kredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	221	-40
- kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego	213 433	308 977
- kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	-3 894	-12 584

11. Podatek dochodowy**Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat**

	rok 2010	rok 2009
Podatek bieżący	256 479	191 717
- Bieżący rok	264 008	247 027
- Korekta rozliczenia podatkowego dotycząca roku ubiegłego	-7 529	-55 310
Podatek odroczony	-81 789	-53 285
- Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	-81 789	-53 285
Zwiększenia/zmniejszenia należności z tytułu 8% ulgi dotyczącej rezerw celowych	0	-2 760
Razem podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	174 690	135 672

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej

	rok 2010	rok 2009
Zysk brutto	877 005	717 823
Podatek dochodowy 19%	166 631	136 386
Zwiększenia - koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	14 676	17 083
- utworzenie rezerw na roszczenia sporne	2 469	762
- PFRON	1 117	1 119
- rezerwy / impairment na należności w części nie pokrytej podatkiem odroczonym	690	1 152
- koszty reprezentacji	1 231	1 000
- koszty z tytułu płatności zagranicznych	399	144
- koszty spisania należności kredytowych i pozakredytowych	458	1 378
- strata podatkowa ze sprzedaży portfela należności	0	4 167
- cienka kapitalizacja	4 632	6 021
- inne	3 680	1 340
Zmniejszenia - przychody niepodlegające opodatkowaniu	6 617	15 037
- dochód zwolniony podmiotowo	435	466
- przychody z tytułu otrzymanych dywidend	5 146	14 174
- rozwiązanie rezerw na roszczenia sporne	699	354
- inne	337	43
Podatek dochodowy 19% +/- zwiększenia +/- zmniejszenia	174 690	138 432
zwiększenia/zmniejszenia należności z tytułu 8% ulgi dotyczącej rezerw celowych	0	-2 760
Podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	174 690	135 672
Efektywna stawka podatkowa	19,92%	18,90%

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Wyczenie podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję Banku za rok 2010 oparte było na zysku netto w kwocie 702.315 tys. zł (rok 2009: 582.151 tys. zł) oraz średniej ważonej ilości akcji zwykłych występujących w analogicznym okresie w liczbie 13.010.000 (rok 2009: 13.010.000).

	rok 2010	rok 2009
Zysk netto	702 315	582 151
Średnia ważona ilość akcji zwykłych	13 010 000	13 010 000
Zysk przypadający na jedną akcję (w zł)	53,98	44,75

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

W ciągu roku 2010 jak również w ciągu roku 2009 ilość akcji składających się na kapitał akcyjny Banku nie uległa zmianie. W opisywanym okresie ING Bank Śląski S.A. nie emitował obligacji zamiennych na akcje ani opcji na akcje. Kapitał zakładowy dzieli się w całości na akcje zwykłe (nie ma akcji uprzywilejowanych). Ze względu na powyższe wartość rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję pokrywa się z wartością podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję.

13. Dywidendy wypłacone / zaproponowane do wypłaty

Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. proponuje Walnemu Zgromadzeniu podjęcie uchwały o przeznaczeniu z zysku za 2010 rok kwoty 195.150 tys. zł na wypłatę dywidendy. Zgodnie z propozycją Zarządu dywidenda przypadająca na 1 akcję wyniesie 15 zł brutto.

Walne Zgromadzenie w dniu 8 kwietnia 2010 r. odstąpiło od uchwalenia wypłaty dywidendy za rok 2009 i zatwierdziło przeznaczenie całości zysku netto Banku za rok 2009 na zasilenie funduszy własnych.

14. Kasa, środki w Banku Centralnym

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Gotówka i pozostałe środki pieniężne	713 314	716 797
Środki na rachunkach w Banku Centralnym	1 680 865	1 939 784
Razem	2 394 179	2 656 581

Bank utrzymuje na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę obowiązkową w wysokości 3,5% (3% w roku 2009) wartości depozytów otrzymanych przez Bank. Kwota naliczonej rezerwy pomniejszana jest o równowartość 500 tys. EUR co stanowiło w przeliczeniu kwotę:

- 2.037 tys. zł według stanu na 30.11.2010 r.,
- 2.072 tys. zł według stanu na 30.11.2009 r.

Średnia arytmetyczna stanu środków rezerwy obowiązkowej, którą Bank zobligowany jest utrzymywać w danym okresie na rachunku bieżącym w NBP wynosi:

- 1.727.325 tys. zł dla okresu od 31.12.2010 do 30.01.2011 r.,
- 1.483.416 tys. zł dla okresu od 31.12.2009 do 31.01.2010 r.

Bank ma możliwość wykorzystania limitu zadłużenia w Narodowym Banku Polskim w wysokości 85% wartości nominalnej rządowych papierów wartościowych obciążonych zastawem, co stanowiło na dzień 31.12.2010 r. kwotę 3.085.732 tys. zł w porównaniu z 6.326.346 tys. zł według stanu na 31.12.2009 r.

15. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	489 863	7 531 497
Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	146 874	734 027
Razem	636 737	8 265 524

Istotny spadek portfela aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu spowodowany jest zmianą podejścia do klasyfikacji papierów wartościowych do portfela utrzymywanego w celu zarządzania płynnością. Więcej szczegółów na ten temat opisano w notce nr 16 "Inwestycje".

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Instrumenty dłużne, w tym:	489 863	7 531 497
- Obligacje i bony wyemitowane przez:	489 863	7 531 497
- Skarb Państwa	489 863	4 533 828
- NBP	0	2 997 669
Instrumenty dłużne razem, w tym:	489 863	7 531 497
- notowane na giełdzie	208 667	4 069 977
- nienotowane na giełdzie	281 196	3 461 520
Razem	489 863	7 531 497

Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Instrumenty dłużne, w tym:	61 222	186 468
- Obligacje i bony wyemitowane przez:	61 222	186 468
- Podmioty niefinansowe	61 222	186 468
Instrumenty dłużne razem, w tym:	61 222	186 468
- nienotowane na giełdzie	61 222	186 468
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	85 652	547 559
Razem	146 874	734 027

Bank wyznaczył następujące składniki aktywów i zobowiązań finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: dłużne papiery wartościowe w formie obligacji emitowanych przez jeden podmiot niefinansowy oraz wszystkie transakcje typu buy-sell-back i sell-buy-back.

Desygnowanie ww. obligacji do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji z uwagi na eliminację niedopasowania księgowego. Niedopasowanie polegałoby na niespójności w zakresie ujmowania efektów wyceny pozycji inwestycyjnej w formie ww. obligacji i transakcji IRS, wycenianej w wartości godziwej przez wynik finansowy, zabezpieczającej ryzyko stopy procentowej płynące z inwestycji.

Grupa transakcji sell-buy-back oraz buy-sell-back wskazana została do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat z uwagi na ich zaliczanie do portfela zarządzanego przez Departament Operacji Rynków Finansowych i Klientów Strategicznych. Pozycje aktywów i zobowiązań finansowych w ramach tego portfela zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem oraz strategią inwestycyjną obowiązującymi w Banku wyceniane są i zarządzane na bazie wartości godziwej.

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu, wszelkie korzyści oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów oraz możliwość ich sprzedaży pozostają po stronie Banku.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	90 149	3 501 948
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	30 652	232 450
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	437 862	424 358
powyżej 1 roku do 5 lat	36 446	3 867 643
powyżej 5 lat	41 628	239 125
Razem	636 737	8 265 524

Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	rok 2010	rok 2009
Stan na początek okresu	8 265 524	10 547 851
Zwiększenia	437 410 075	555 397 998
- zakup dłużnych papierów wartościowych	437 339 306	554 860 116
- zwiększenie wartości papierów wartościowych	70 769	537 882
Zmniejszenia	445 038 862	557 680 325
- sprzedaż dłużnych papierów wartościowych	389 284 508	362 199 501
- wykup dłużnych papierów wartościowych	55 583 479	192 732 428
- zmniejszenie wartości papierów wartościowych	170 875	501 671
- zmniejszenie z tytułu upływu terminu zapadalności lokat desygnowanych do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	0	2 246 725
Stan na koniec okresu	636 737	8 265 524

Przychody o charakterze odsetkowym od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej tych aktywów ujmowane są w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany*.

16. Inwestycje

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	16 787 917	6 835 626
- pozycje zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	3 221 405	3 137 714
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	6 218 011	7 330 406
Razem	23 005 928	14 166 032

W roku 2010, po przeprowadzeniu analizy intencji klasyfikacji papierów wartościowych do portfela utrzymywanego w celu zarządzania płynnością (liquidity management and funding portfolio), Bank zdecydował aby aktywa te były klasyfikowane z punktu widzenia MSR/MSSF jako inwestycje dostępne do sprzedaży. Ujęcie takie lepiej oddaje intencje utrzymywania opisywanych aktywów.

W związku z powyższym portfel aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wzrósł o 4.797 mln zł z tytułu nabycia krótkoterminowych bonów pieniężnych NBP zakupionych do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Ponadto Bank dokonał sprzedaży z portfela aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu i zakupu do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (transakcja wash trade) obligacji Skarbu Państwa o wartości nominalnej 3.164 mln zł. Zarówno transakcję sprzedaży jak i odkupu papierów wartościowych przeprowadzono z niezależnym kontrahentem po cenach rynkowych. Powyższe transakcje spełniły warunki konieczne zgodnie z MSR 39, aby dokonać zaprzestania rozpoznawania aktywa w wyniku transakcji sprzedaży i ponownego ujęcia w wyniku transakcji odkupu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Instrumenty dłużne, w tym:	16 740 408	6 782 916
- Instrumenty dłużne o stałym oprocentowaniu, w tym:	11 812 027	6 108 339
- <i>Obligacje Skarbu Państwa</i>	5 960 280	5 909 881
- <i>Bony pieniężne NBP</i>	4 796 736	0
- <i>Obligacje BGK</i>	1 055 011	198 458
- Instrumenty dłużne o zmiennym oprocentowaniu, w tym:	4 928 381	674 577
- <i>Obligacje Skarbu Państwa</i>	4 928 381	674 577
Instrumenty dłużne razem, w tym:	16 740 408	6 782 916
- <i>notowane na giełdzie</i>	11 943 672	6 782 916
- <i>nienotowane na giełdzie</i>	4 796 736	0
 Instrumenty kapitałowe	 47 509	 52 710
- Instrumenty kapitałowe w cenie nabycia	45 489	50 247
- Wycena do wartości rynkowej	4 320	4 763
- Utrata wartości	-2 300	-2 300
Instrumenty kapitałowe - wartość bilansowa, w tym:	47 509	52 710
- <i>notowane na giełdzie</i>	841	880
- <i>nienotowane na giełdzie</i>	46 668	51 830
 Razem	 16 787 917	 6 835 626

W pozycji *Instrumenty kapitałowe* prezentowane są akcje i udziały kilkunastu podmiotów nienotowanych na giełdzie, których Bank nie wycenia do wartości godziwej. Ponadto Bank posiada w dwóch spółkach akcje serii nienotowanych na giełdzie, natomiast wycena dokonywana jest w oparciu o kurs akcji serii znajdujących się w obrocie regulowanym.

Akcje dwóch spółek Bank nabył w drodze restrukturyzacji zadłużenia. Są to akcje serii nienotowanych na giełdzie.

Posiadanie części akcji i udziałów związane jest z funkcjonowaniem Banku. Są to akcje i udziały m.in. w GPW, KIR, SWIFT, BIK. Pozostałe udziały Bank kwalifikuje do zbycia w drodze sprzedaży lub likwidacji.

Pozycje zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Instrumenty dłużne o stałym oprocentowaniu, w tym:	3 221 405	3 137 714
- Obligacje wyemitowane przez:	3 221 405	3 137 714
- Skarb Państwa	3 221 405	3 137 714
Razem	3 221 405	3 137 714

Szczegółowe informacje na temat stosowanej w Banku rachunkowości zabezpieczeń zamieszczone są w dalszej części sprawozdania w nocie nr 39 "Rachunkowość zabezpieczeń".

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Instrumenty dłużne o stałym oprocentowaniu, w tym:	6 218 011	7 330 406
- Obligacje wyemitowane przez:	6 218 011	7 330 406
- Skarb Państwa	6 218 011	7 330 406
Razem	6 218 011	7 330 406

Inwestycje według terminów zapadalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	4 796 736	0
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	1 321 527
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	5 142 179	890 550
powyżej 1 roku do 5 lat	8 708 504	8 756 277
powyżej 5 lat	4 358 509	3 197 678
Razem	23 005 928	14 166 032

Zmiana stanu inwestycji

	rok 2010	rok 2009
Saldo na początek okresu	14 166 032	18 050 736
Zwiększenia	171 840 805	1 382 217
- zakup dłużnych papierów wartościowych	170 802 850	324 354
- zwiększenie wartości papierów wartościowych	1 035 356	1 010 760
- nabycie akcji w wyniku restrukturyzacji należności	2 599	44 515
- zakup akcji i udziałów	0	2 588
Zmniejszenia	163 000 909	5 266 921
- sprzedaż dłużnych papierów wartościowych	3 480 893	3 921 352
- wykup dłużnych papierów wartościowych	158 679 914	403 310
- zmniejszenie wartości papierów wartościowych	833 277	936 917
- sprzedaż akcji i udziałów	0	5 342
- wykup akcji nabytych w drodze restrukturyzacji	6 825	0
Saldo na koniec okresu	23 005 928	14 166 032

W roku 2009 Bank sprzedał z portfela inwestycji akcje trzech spółek, których wartość według ceny nabycia wynosiła 3.952 tys. zł. Wynik na sprzedaży tych akcji był dodatni i wynosił 4.158 tys. zł.

W roku 2010 Bank nie dokonywał sprzedaży akcji i udziałów z portfela inwestycji.

16.1. Reklasyfikacja dłużnych papierów wartościowych

Bank prezentuje ujawnienia na temat reklasyfikacji w związku z dokonaną w roku 2008 reklasyfikacją części dłużnych papierów wartościowych z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii kredytów i innych należności.

Przesłanką reklasyfikacji był brak lub zanik aktywności rynku, co w opinii Banku powoduje, że powyższe papiery wartościowe spełniają definicję pożyczek i należności zgodną z MSR tj. "są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku" oraz nie zmieniła się intencja Banku w ich zakresie tzn. zamiar i możliwości ich utrzymywania w dającej się przewidzieć przyszłości.

Poprzez reklasyfikację zmianie uległy zasady wyceny dłużnych papierów wartościowych, tj. z wycenianych do wartości godziwej na wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych na dzień reklasyfikacji stanowiła ich nowy zamortyzowany koszt.

Dłużne papiery wartościowe reklasyfikowane z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii kredytów i innych należności

Rodzaj papieru wartościowego	Dzień reklasyfikacji	Wartość godziwa na dzień reklasyfikacji	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
			koniec roku 2010	koniec roku 2009	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Obligacje Skarbu Państwa (euroobligacje)	01.10.2008	1 242 866	1 634 959	1 648 457	1 762 243	1 722 865
Obligacje komercyjne	19.12.2008	294 163	93 879	165 909	93 746	166 510
Obligacje komunalne	19.12.2008	34 402	34 490	34 428	34 874	34 811
Listy zastawne	19.12.2008	20 188	20 031	20 106	19 823	19 975
Obligacje NBP	19.12.2008	518 870	0	0	0	0
Razem		2 110 489	1 783 359	1 868 900	1 910 686	1 944 161

Po reklasyfikacji wyżej wymienione papiery wartościowe prezentowane są w sprawozdaniu finansowym w pozycji *Kredyty i inne należności udzielone klientom* z wyjątkiem obligacji NBP, które zaprezentowano w pozycji *Kredyty i inne należności udzielone bankom*. Obligacje NBP zostały przedterminowo wykupione przez Narodowy Bank Polski w dniu 22 stycznia 2009 roku.

Obligacje Skarbu Państwa denominowane w EUR (euroobligacje) zaklasyfikowane na moment zakupu do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży były wyznaczone jako instrumenty zabezpieczone w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej. Z chwilą reklasyfikacji pierwotna strategia zabezpieczenia papierów wartościowych z portfela dostępnych do sprzedaży została zakończona. Z uwagi na to, że intencją Banku było utrzymanie powiązania zabezpieczającego, rozpoczęto z dniem reklasyfikacji nową strategię zabezpieczającą polegającą na zabezpieczeniu wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej papierów wartościowych klasyfikowanych do kategorii kredytów i innych należności.

Wartość godziwa zysku lub straty, jaka byłaby ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny, jeżeliby nie dokonano reklasyfikacji

Rodzaj papieru wartościowego	Wycena ujęta w kapitale własnym	
	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Obligacje Skarbu Państwa (euroobligacje)	127 284	74 408
Obligacje komercyjne	-133	601
Obligacje komunalne	384	383
Listy zastawne	-208	-131
Razem	127 327	75 261

W przypadku nie dokonania reklasyfikacji wyżej wymienionych papierów wartościowych do kategorii kredytów i innych należności i pozostawienia ich w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży kwoty wyceny do wartości godziwej zostałyby

w całości ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny. Powyższe wartości zostały oszacowane bez uwzględnienia wpływu na rachunek zysków i strat oraz na kapitały dalszego stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, gdyż w opinii Banku wyliczenie takie obarczone byłoby błędem i opierało się na trudnych do zweryfikowania założeniach.

Koszty i przychody ujęte w rachunku zysków i strat

rok 2010

Rodzaj papieru wartościowego	naliczone odsetki (kupon odsetkowy)	zamortyzowane dyskonto/premia	amortyzacja rezerwy rewaluacyjnej	korekta wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej w strategii FVH ^{*)}
Obligacje Skarbu Państwa (euroobligacje)	73 967	-2 696	1 839	47 380
Obligacje komercyjne	7 502	-285	922	0
Obligacje komunalne	1 504	66	-66	0
Listy zastawne	805	-75	75	0
Razem	83 778	-2 990	2 770	47 380

rok 2009

Rodzaj papieru wartościowego	naliczone odsetki (kupon odsetkowy)	zamortyzowane dyskonto/premia	amortyzacja rezerwy rewaluacyjnej	korekta wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej w strategii FVH ^{*)}
Obligacje Skarbu Państwa (euroobligacje)	80 166	-3 393	2 440	22 315
Obligacje NBP	1 637	0	0	0
Obligacje komercyjne	13 818	5 780	998	0
Obligacje komunalne	1 947	69	-69	0
Listy zastawne	878	-78	78	0
Razem	98 446	2 378	3 447	22 315

*) wycena z tytułu zabezpieczanego ryzyka stopy procentowej

17. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

W portfelu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu znajdują się obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu. Wartość nominalną obligacji prezentuje tabela poniżej. Korekta z tytułu wyceny transakcji do wartości godziwej wynosiła:

- według stanu na 31.12.2010 r.: 837 tys. zł.,
- według stanu na 31.12.2009 r.: -1.246 tys. zł.

Wielkość zobowiązań podlegających zabezpieczeniu ww. aktywami wynosiła:

- według stanu na 31.12.2010 r.: 4.322.860 tys. zł.,
- według stanu na 31.12.2009 r.: 544.375 tys. zł.

Wartość nominalna aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Z portfela aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu:		
- obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	4 316 972	546 060
Z portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności:		
- obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	865 524	250 000

Blokowanie papierów wartościowych odbywa się z uwzględnieniem warunków wynikających z:

- Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711 z późniejszymi zmianami),
- z istoty transakcji.

18. Pochodne instrumenty zabezpieczające**Instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń****Wycena dodatnia**

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Wycena bilansowa instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	104 796	90 444
- transakcja Interest Rate Swap	104 796	90 444
Razem	104 796	90 444

Wycena ujemna

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Wycena bilansowa instrumentów zabezpieczających wartość godziwą papierów wartościowych	600 455	482 563
- transakcja Interest Rate Swap	600 455	482 563
Razem	600 455	482 563

Wycena dodatnia prezentowana jest w pozycji *Pochodne instrumenty zabezpieczające* w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej natomiast wycena ujemna prezentowana jest w pozycji *Pochodne instrumenty zabezpieczające* w pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej.

Szczegółowe informacje na temat stosowanej w Banku rachunkowości zabezpieczeń zamieszczone są w dalszej części sprawozdania w nocy nr 39 "Rachunkowość zabezpieczeń".

19. Kredyty i inne należności**Portfel kredytów i innych należności****koniec roku 2010**

	wartość brutto	odpis aktualizujący	wartość netto
Kredyty i inne należności udzielone bankom	1 521 568	-90	1 521 478
Kredyty i inne należności udzielone klientom, w tym:	35 041 606	-1 082 292	33 959 314
- udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	2 649 527	-1 942	2 647 585
- udzielone podmiotom sektora niefinansowego	25 771 671	-1 078 847	24 692 824
- udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	6 620 408	-1 503	6 618 905
Razem	36 563 174	-1 082 382	35 480 792

koniec roku 2009

	wartość brutto	odpis aktualizujący	wartość netto
Kredyty i inne należności udzielone bankom	1 494 103	-50	1 494 053
Kredyty i inne należności udzielone klientom, w tym:	30 856 716	-880 077	29 976 639
- udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	3 263 067	-1 863	3 261 204
- udzielone podmiotom sektora niefinansowego	21 687 621	-872 860	20 814 761
- udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	5 906 028	-5 354	5 900 674
Razem	32 350 819	-880 127	31 470 692

19.1. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
rachunki bieżące	375 718	356 981
lokaty międzybankowe, w tym:	685 954	564 712
- lokaty jednodniowe	303 348	0
pozostałe należności, w tym:	459 896	572 410
- kredyty i pożyczki	435 363	547 607
- dłużne papiery wartościowe przekwalifikowane w 2008 roku z portfela dostępnych do sprzedaży	20 031	20 106
- inne należności	4 502	4 697
Razem (brutto)	1 521 568	1 494 103
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-90	-50
- dotyczący kredytów i pożyczek	-90	-50
Razem (netto)	1 521 478	1 494 053

Kredyty i inne należności udzielone innym bankom według terminów zapadalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	725 988	471 914
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	70 431	204 135
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	161 346	203 387
powyżej 1 roku do 5 lat	520 542	614 667
Powyżej 5 lat	43 261	0
Razem	1 521 568	1 494 103

W roku 2008 Bank dokonał reklasyfikacji części dłużnych papierów wartościowych z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii kredytów i innych należności. Wśród wspomnianych papierów wartościowych znalazły się listy zastawne emitowane przez inny bank, które po reklasyfikacji zaprezentowano w niniejszej notcie. Szczegółowe ujawnienia na temat dokonanej w roku 2008 reklasyfikacji znajdują się w notcie nr 16.

19.2. Kredyty i inne należności udzielone klientomKredyty i inne należności udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kredyty i pożyczki, w tym:	2 585 001	2 545 597
- w rachunku bieżącym	434 847	381 053
- terminowe	2 150 154	2 164 544
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo)	0	626 732
Pozostałe należności	64 526	90 738
Razem (brutto)	2 649 527	3 263 067
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 942	-1 863
- dotyczący kredytów i pożyczek	-1 942	-1 863
Razem (netto)	2 647 585	3 261 204

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora niefinansowego

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom gospodarczym, w tym:	12 507 939	11 560 092
- w rachunku bieżącym	3 724 286	3 504 520
- terminowe	8 783 653	8 055 572
Kredyty i pożyczki udzielone gospodarstwom domowym, w tym:	12 586 608	9 772 538
- w rachunku bieżącym	1 255 844	1 226 942
- terminowe	11 330 764	8 545 596
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	646 560	306 471
- przekwalifikowane w 2008 roku z portfela dostępnych do sprzedaży	93 879	165 909
Pozostałe należności	30 564	48 520
Razem (brutto)	25 771 671	21 687 621
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 078 847	-872 860
- dotyczący kredytów i pożyczek	-1 073 668	-864 294
- dotyczący pozostałych należności	-5 179	-8 566
Razem (netto)	24 692 824	20 814 761

Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kredyty i pożyczki, w tym:	2 820 476	2 305 234
- w rachunku bieżącym	8 416	7 450
- terminowe	2 812 060	2 297 784
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	3 799 874	3 600 794
- przekwalifikowane w 2008 roku z portfela dostępnych do sprzedaży	1 669 449	1 682 885
Pozostałe należności	58	0
Razem (brutto)	6 620 408	5 906 028
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 503	-5 354
- dotyczący kredytów i pożyczek	-1 503	-5 354
Razem (netto)	6 618 905	5 900 674

Kredyty i inne należności udzielone klientom – RAZEM

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kredyty i pożyczki	30 500 024	26 183 461
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	4 446 434	3 907 265
- przekwalifikowane w 2008 roku z portfela dostępnych do sprzedaży	1 763 328	1 848 794
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo)	0	626 732
Pozostałe należności	95 148	139 258
Razem (brutto)	35 041 606	30 856 716
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 082 292	-880 077
- dotyczący kredytów i pożyczek	-1 077 113	-871 511
- dotyczący pozostałych należności	-5 179	-8 566
Razem (netto)	33 959 314	29 976 639

Kredyty i inne należności udzielone klientom według terminów zapadalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	5 710 002	8 606 110
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 848 679	1 613 574
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 751 236	3 407 847
powyżej 1 roku do 5 lat	9 554 583	6 812 571
powyżej 5 lat	12 622 606	9 246 359
dla których termin zapadalności upłynął	1 554 500	1 170 255
Razem	35 041 606	30 856 716

W roku 2008 Bank dokonał reklasyfikacji części dłużnych papierów wartościowych z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii kredytów i innych należności. Wśród wspomnianych papierów wartościowych znalazły się m.in. obligacje Skarbu Państwa (euroobligacje) oraz obligacje komercyjne i obligacje komunalne, które po reklasyfikacji prezentowane są w niniejszej notce. Obligacje Skarbu Państwa stanowią pozycje zabezpieczone w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej. Szczegółowe ujawnienia na temat dokonanej reklasyfikacji znajdują się w notce nr 16.

Pozycje zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej

Poniższa tabela prezentuje wartość papierów wartościowych klasyfikowanych do kategorii pożyczek i innych należności, stanowiących pozycje zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej według stanu na 31.12.2010 r. oraz 31.12.2009 r.

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Instrumenty dłużne o stałym oprocentowaniu, w tym:	3 268 457	3 261 868
- Obligacje wyemitowane przez:	3 268 457	3 261 868
- Skarb Państwa	3 268 457	3 261 868
Razem	3 268 457	3 261 868

Obligacje Skarbu Państwa denominowane w EUR (euroobligacje) reklasyfikowane w roku 2008 z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności były wyznaczone przed reklasyfikacją jako instrumenty zabezpieczane w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej. Z chwilą reklasyfikacji pierwotna strategia zabezpieczenia papierów wartościowych z portfela dostępnych do sprzedaży została zakończona. Z uwagi na to, że intencją Banku było utrzymanie powiązania zabezpieczającego, rozpoczęto z dniem reklasyfikacji nową strategię zabezpieczającą polegającą na zabezpieczeniu wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej papierów wartościowych klasyfikowanych do kategorii kredytów i innych należności.

W roku 2009 Bank dokonał sprzedaży euroobligacji zaklasyfikowanych na dzień 31.12.2008 r. do portfela aktywów finansowych desygnowanych do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu (FVO). Transakcję sprzedaży przeprowadzono z niezależnym kontrahentem po cenach rynkowych. Wartość nominalna sprzedanych euroobligacji wynosiła 417 mln EUR. Następnie Bank dokonał odkupu euroobligacji od niezależnego kontrahenta po cenach rynkowych. W wyniku transakcji sprzedaży i odkupu euroobligacji Bank zrealizował ujemną wycenę w kwocie 20,3 mln zł. Po odkupie instrumenty te zostały zaklasyfikowane do portfela pożyczek i innych należności. Jednocześnie utworzono dla nich powiązanie zabezpieczające z posiadanymi przez Bank instrumentami IRS w strategii zabezpieczenia wartości godziwej.

Opisane wyżej euroobligacje prezentowane są w niniejszej notce w pozycji *Dłużne papiery wartościowe* (jako *Kredyty i inne należności udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych*).

Szczegółowe informacje na temat stosowanej w Banku rachunkowości zabezpieczeń zamieszczone są w dalszej części sprawozdania w notce nr 39 *"Rachunkowość zabezpieczeń"*.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

W niniejszej nocie w pozycji *transakcje z przyrzeczeniem odkupu* prezentowane są transakcje reverse repo. Bank dokonuje zakupu instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek. Transakcje reverse repo są używane jako narzędzie zarządzania płynnością i służą do krótkoterminowego lokowania nadwyżki środków.

Przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) zawartych z klientami były następujące aktywa:

koniec roku 2009

	Data odkupu	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Aktywa z portfela dostępnych do sprzedaży	2010-01-05	630 675	626 732
Razem		630 675	626 732

Zabezpieczenia

Zgodnie z polityką kredytową Bank przyjmuje zabezpieczenia spłaty udzielonych kredytów, ustanowione na rachunkach kredytobiorców oraz zabezpieczenia na majątku kredytobiorców. Więcej informacji na temat zabezpieczeń zaprezentowano w rozdziale "Zarządzanie ryzykiem ING Banku Śląskiego S.A." w punkcie "Zabezpieczenia i inne formy ograniczania ryzyka kredytowego".

Należności z tytułu leasingu finansowego

Bank nie posiada takich należności.

19.3. Jakość portfela kredytów i innych należności**Podział portfela kredytów i innych należności według przesłanki utraty wartości**

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kredyty i inne należności (brutto), w tym:	36 563 174	32 350 819
- z przesłanką utraty wartości	1 505 901	1 163 251
- bez przesłanki utraty wartości	35 057 273	31 187 568
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 082 382	-880 127
- dotyczący portfela należności z przesłanką utraty wartości	-932 517	-727 729
- dotyczący portfela należności bez przesłanki utraty wartości	-149 865	-152 398
Kredyty i inne należności (netto)	35 480 792	31 470 692

Podział portfela kredytów i innych należności według metody szacunku odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kredyty i inne należności (brutto), w tym:	36 563 174	32 350 819
- wyceniane indywidualnie	1 105 381	905 573
- wyceniane portfelowo	35 457 793	31 445 246
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 082 382	-880 127
- odpis aktualizujący dotyczący należności wycenianych indywidualnie	-664 172	-530 070
- odpis aktualizujący dotyczący należności wycenianych portfelowo	-418 210	-350 057
Kredyty i inne należności (netto)	35 480 792	31 470 692

Kredyty i pożyczki udzielone bankom i klientom według segmentu klientów

Tabela poniżej prezentuje portfel kredytowy w części dotyczącej kredytów i pożyczek (bez pozostałych należności) w podziale na segmenty klientów.

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kredyty i pożyczki udzielone bankom i klientom (brutto), w tym:	30 935 387	26 731 068
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym, w tym:	12 550 604	9 707 819
- hipoteczne	8 348 775	5 840 347
- Small Business	1 649 717	1 541 423
- pozostałe	2 552 112	2 326 049
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym, w tym:	18 384 783	17 023 249
- klienci strategiczni	7 606 834	7 608 619
- pozostałe	10 777 949	9 414 630
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, w tym:	1 077 203	871 561
- dotyczący kredytów i pożyczek dla klientów detalicznych, w tym:	304 419	223 628
- hipoteczne	40 393	38 799
- Small Business	115 755	71 421
- pozostałe	148 271	113 408
- dotyczący kredytów i pożyczek dla klientów korporacyjnych, w tym:	772 784	647 933
- klienci strategiczni	179 044	131 355
- pozostałe	593 740	516 578
Kredyty i pożyczki udzielone bankom i klientom (netto), w tym:	29 858 184	25 859 507
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym, w tym:	12 246 185	9 484 191
- hipoteczne	8 308 382	5 801 548
- Small Business	1 533 962	1 470 002
- pozostałe	2 403 841	2 212 641
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym, w tym:	17 611 999	16 375 316
- klienci strategiczni	7 427 790	7 477 264
- pozostałe	10 184 209	8 898 052

Zmiana stanu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności

	rok 2010	rok 2009
Saldo na początek okresu	880 127	503 508
Zmiany w wartości odpisu:	202 255	376 619
- Utworzenie w okresie	453 947	597 069
- Rozwiązanie w okresie	-244 147	-303 180
- Odpisy wykorzystane	-38 092	-207 628
- Kwoty odzyskane z kredytów uprzednio spisanych	28 047	51 184
- Zmiany z tytułu różnic kursowych	2 028	-1 244
- Korekta odsetek od kredytów z rozpoznaną utratą wartości (unwinding interest)	-13 132	-4 609
- Kwota wcześniejszej korekty do wartości godziwej w przypadku, gdy restrukturyzowana obecnie należność FM była transakcją niezapadłą	27 204	246 698
- Pozostałe	-13 600	-1 671
Saldo na koniec okresu	1 082 382	880 127

Na kwotę utworzonych rezerw wpłynęły m.in. odpisy na ryzyko związane z transakcjami pochodnymi (głównie opcjami walutowymi). Saldo odpisów z tego tytułu wyniosło 25.267 tys. zł w roku 2010 w porównaniu z 115.187 tys. zł w roku 2009.

W roku 2009 Bank zawarł umowę sprzedaży portfela zidentyfikowanych kredytów trudnych z firmą Copernicus Capital Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. Łączna kwota wierzytelności (bilansowych i pozabilansowych) sprzedanych w ramach powyższej umowy wynosiła 216,6 mln zł (saldo kapitału, odsetki zapadłe oraz należności poboczne). W efekcie opisywanej umowy Bank rozwiązał rezerwy na kwotę 15,5 mln zł. W roku 2010 Bank nie zawierał podobnych umów.

Zmiana stanu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Tabela poniżej prezentuje zmianę stanu odpisu aktualizującego w części dotyczącej kredytów i pożyczek w podziale na segmenty klientów.

rok 2010

odpis na kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym

	hipoteczne	dla Small Businessu	pozostałe	RAZEM
Stan na początek okresu	38 799	71 421	113 408	223 628
Zmiany w wartości odpisu:	1 594	44 334	34 863	80 791
- Saldo utworzeń i rozwiązań w okresie	2 008	43 667	34 738	80 413
- Odpisy wykorzystane	-384	-817	-3 720	-4 921
- Kwoty odzyskane z kredytów uprzednio spisanych	0	3 401	14 209	17 610
- Zmiany z tytułu różnic kursowych	-74	3	791	720
- Korekta odsetek od kredytów z rozpoznaną utratą wartości (unwinding interest)	97	-707	-5 557	-6 167
- Pozostałe	-53	-1 213	-5 598	-6 864
Stan na koniec okresu	40 393	115 755	148 271	304 419

odpis na kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym

	dla klientów strategicznych	pozostałe	RAZEM
Stan na początek okresu	131 355	516 578	647 933
Zmiany w wartości odpisu:	47 689	77 162	124 851
- Saldo utworzeń i rozwiązań w okresie	37 714	91 673	129 387
- Odpisy wykorzystane	-4 189	-28 982	-33 171
- Kwoty odzyskane z kredytów uprzednio spisanych	0	10 437	10 437
- Zmiany z tytułu różnic kursowych	1 535	-227	1 308
- Korekta odsetek od kredytów z rozpoznaną utratą wartości (unwinding interest)	-3 321	-3 644	-6 965
- Kwota wcześniejszej korekty do wartości godziwej w przypadku, gdy restrukturyzowana obecnie należność FM była transakcją niezapadłą	16 558	10 646	27 204
- Pozostałe	-608	-2 741	-3 349
Stan na koniec okresu	179 044	593 740	772 784

rok 2009

odpis na kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym

	hipoteczne	dla Small Businessu	pozostałe	RAZEM
Stan na początek okresu	13 707	45 335	104 177	163 219
Zmiany w wartości odpisu:	25 092	26 086	9 231	60 409
- Saldo utworzeń i rozwiązań w okresie	24 968	27 630	11 487	64 085
- Odpisy wykorzystane	-156	-6 069	-24 399	-30 624
- Kwoty odzyskane z kredytów uprzednio spisanych	154	4 065	20 737	24 956
- Zmiany z tytułu różnic kursowych	-25	71	150	196
- Korekta odsetek od kredytów z rozpoznaną utratą wartości (unwinding interest)	156	246	338	740
- Pozostałe	-5	143	918	1 056
Stan na koniec okresu	38 799	71 421	113 408	223 628

odpis na kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym

	dla klientów strategicznych	pozostałe	RAZEM
Stan na początek okresu	20 951	310 625	331 576
Zmiany w wartości odpisu:	110 404	205 953	316 357
- Saldo utworzeń i rozwiązań w okresie	87 004	142 800	229 804
- Odpisy wykorzystane	-33 160	-143 844	-177 004
- Kwoty odzyskane z kredytów uprzednio spisanych	-4 144	30 372	26 228
- Zmiany z tytułu różnic kursowych	-945	-495	-1 440
- Korekta odsetek od kredytów z rozpoznaną utratą wartości (unwinding interest)	-2 459	-2 890	-5 349
- Kwota wcześniejszej korekty do wartości godziwej w przypadku, gdy restrukturyzowana obecnie należność FM była transakcją niezapadłą	64 558	182 140	246 698
- Pozostałe	-450	-2 130	-2 580
Stan na koniec okresu	131 355	516 578	647 933

20. Inwestycje w jednostki podporządkowane

Bank posiada udziały w następujących podmiotach zależnych i stowarzyszonych:

Nazwa podmiotu	Charakter powiązania kapitałowego	Procentowy udział banku w kapitale zakładowym podmiotu	Wartość bilansowa (według ceny nabycia)	
			koniec roku 2010	koniec roku 2009
ING Securities S.A.	zależny	100,00%	30 228	30 228
ING Bank Hipoteczny S.A.	zależny	100,00%	213 450	213 450
Solver Sp. z o.o.	zależny	82,30%	7 870	7 870
Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o.	zależny	100,00%	160 168	21 616
ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	stowarzyszony	20,00%	40 000	40 000
Razem			451 716	313 164

Zmiany inwestycji w jednostki podporządkowane w okresie sprawozdawczym

Wniesienie aportem zorganizowanej części przedsiębiorstwa do spółki zależnej

W dniu 1 lipca 2010 roku ING Bank Śląski S.A. objął 138.552 nowych udziałów w podmiocie zależnym Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. W zamian za objęte udziały Bank wniósł aportem do spółki dwie nieruchomości o charakterze inwestycyjnym wraz ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa, na którą składał się wyodrębniony w strukturach wewnętrznych Banku Wydział Zarządzania Nieruchomościami Komercyjnymi, którego zadaniem była pełna obsługa i rozliczanie obszaru zarządzania wspomnianymi nieruchomościami.

Powyższe działania miały na celu scentralizowanie w ramach Grupy Kapitałowej obszaru zarządzania nieruchomościami i powierzenie go spółce Centrum Banku Śląskiego S.A., która jest podmiotem zajmującym się profesjonalnie zarządzaniem nieruchomościami.

Wniesienie zorganizowanej części przedsiębiorstwa aportem do spółki poprzedzone było decyzjami: Zarządu Banku z 23 lutego 2010 r., Rady Nadzorczej Banku z 5 marca 2010 r. oraz Walnego Zgromadzenia z 8 kwietnia 2010 r.

W dniu 30 czerwca 2010 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki, który wynosił 91.791.000 zł o kwotę 138.552.000 zł, a więc do wartości 230.343.000 zł w drodze ustanowienia 138.552 nowych, równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 1 tys. zł za każdy udział.

Ogólne informacje dotyczące jednostki stowarzyszonej

Nazwa podmiotu	ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	
Kraj siedziby	Polska	
Rodzaj działalności	tworzenie i zarządzanie OFE	
	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Udział w kapitałach jednostki	20%	20%
Aktywa	826 582	636 049
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	37 103	56 180
Aktywa netto	789 479	579 869
Przychody ze sprzedaży	391 867	472 015
Zysk (strata)	208 070	257 525

21. Nieruchomości inwestycyjne

	rok 2010	rok 2009
Wartość na początek okresu	129 667	151 458
Wniesienie aportem do jednostki zależnej	-129 667	0
Wycena	0	-21 791
Wartość na koniec okresu	0	129 667

Według stanu na 31.12.2009 r. Bank był właścicielem jednej nieruchomości o charakterze inwestycyjnym zlokalizowanej w Katowicach. Z tytułu jej posiadania Bank uzyskiwał przychody w postaci rat czynszowych. Zgodnie z zasadami rachunkowości przyjętymi przez Bank nieruchomość była wyceniana do wartości godziwej. Wartość godziwą ustalano na podstawie wyceny niezależnego rzeczoznawcy. Do wyceny stosowano metodę dochodową zdyskontowanych przepływów w okresie 10 lat, wykorzystując ogólnie przyjęte parametry rynkowe dla podobnych inwestycji przy uwzględnieniu stopnia wykorzystania powierzchni budynku. Wycena nieruchomości inwestycyjnej dokonywana była w EUR, wartość nieruchomości na 31.12.2009 r. wyniosła 31.313 tys. EUR.

W roku 2010 nieruchomość inwestycyjna została wniesiona aportem do jednej ze spółek zależnych Banku. Transakcja została szczegółowo opisana w notce nr 20 "Inwestycje w jednostki podporządkowane".

Z tytułu posiadania nieruchomości inwestycyjnej Bank osiągał przychody i ponosił koszty w wysokości przedstawionej w poniższej tabeli:

	rok 2010	rok 2009
Czynsze z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnej	8 349	17 807
Koszty bezpośredniego utrzymania nieruchomości inwestycyjnej	-3 751	-8 871

22. Rzeczowe aktywa trwałe

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Nieruchomości i inwestycje w obcych środkach trwałych	330 609	358 914
Sprzęt informatyczny	55 430	42 328
Środki transportu	0	15
Pozostałe wyposażenie	109 816	95 176
Środki trwałe w budowie	34 860	38 279
Razem	530 715	534 712

rok 2010

	Nieruchomości i inwestycje w obcych środkach trwałych	Sprzęt informatyczny	Środki transportu	Pozostałe wyposażenie	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	712 296	184 015	354	392 424	38 279	1 327 368
Zwiększenia, w tym:	14 185	35 250	0	39 692	55 902	145 029
- zakup	164	25 579	0	3 772	55 902	85 417
- przyjęcie z inwestycji	14 021	9 671	0	35 920	0	59 612
Zmniejszenia, w tym:	-19 889	-31 038	-15	-27 084	-59 795	-137 821
- sprzedaż i likwidacja	-625	-31 038	-16	-27 005	0	-58 684
- przyjęcie z inwestycji	0	0	0	0	-59 612	-59 612
- wniesienie aportem do spółki zależnej	-15 993	0	0	0	0	-15 993
- przekwalifikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-3 271	0	0	0	0	-3 271
- inne	0	0	1	-79	-183	-261
Wycena	-15 995	683	0	-683	0	-15 995
Transfery	-28 078	-7	0	-3 734	474	-31 345
Wartość brutto na koniec okresu	662 519	188 903	339	400 615	34 860	1 287 236
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-353 382	-141 687	-339	-297 248	0	-792 656
Zmiany w okresie, w tym:	21 472	8 214	0	6 449	0	36 135
- odpisy amortyzacyjne	-24 840	-21 403	-4	-23 294	0	-69 541
- sprzedaż i likwidacja	84	29 629	4	26 379	0	56 096
- transfery	40 353	5	0	3 364	0	43 722
- wniesienie aportem do spółki zależnej	5 461	0	0	0	0	5 461
- przekwalifikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	414	0	0	0	0	414
- inne	0	-17	0	0	0	-17
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-331 910	-133 473	-339	-290 799	0	-756 521
Wartość netto na koniec okresu	330 609	55 430	0	109 816	34 860	530 715

rok 2009

	Nieruchomości i inwestycje w obcych środkach trwałych	Sprzęt informatyczny	Środki transportu	Pozostałe wyposażenie	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	704 507	189 298	448	370 008	23 124	1 287 385
Zwiększenia, w tym:	13 418	25 037	16	32 647	56 137	127 255
- zakup	2 526	21 381	0	4 375	56 137	84 419
- przyjęcie z inwestycji	10 892	3 213	0	26 494	0	40 599
- inne	0	443	16	1 778	0	2 237
Zmniejszenia, w tym:	-3 552	-28 636	-110	-8 737	-41 013	-82 048
- sprzedaż i likwidacja	-3 552	-28 636	-110	-8 737	0	-41 035
- przyjęcie z inwestycji	0	0	0	0	-40 599	-40 599
- inne	0	0	0	0	-414	-414
Wycena	-2 161	-1 677	0	0	0	-3 838
Transfery	84	-7	0	-1 494	31	-1 386
Wartość brutto na koniec okresu	712 296	184 015	354	392 424	38 279	1 327 368
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-326 812	-149 974	-418	-280 925	0	-758 129
Zmiany w okresie, w tym:	-26 570	8 287	79	-16 323	0	-34 527
- odpisy amortyzacyjne	-29 731	-19 489	-8	-23 297	0	-72 525
- sprzedaż i likwidacja	3 118	27 781	87	8 509	0	39 495
- inne	43	-5	0	-1 535	0	-1 497
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-353 382	-141 687	-339	-297 248	0	-792 656
Wartość netto na koniec okresu	358 914	42 328	15	95 176	38 279	534 712

Pozycja *Nieruchomości i inwestycje w obcych środkach trwałych* obejmuje m.in. grunty, których wartość z uwzględnieniem wyceny do wartości godziwej według stanu na 31.12.2010 r. wynosiła 5.916 tys. zł (6.150 tys. zł według stanu na 31.12.2009 r.)

Na dzień 31.12.2010 r. w kapitale z aktualizacji wyceny była zaewidencjonowana kwota 35.654 tys. zł (uwzględniająca podatek odroczony) dotycząca nieruchomości wycenionych do wartości godziwej. Według stanu na dzień 31.12.2009 r. kwota ta wynosiła 33.426 tys. zł.

Wycena nieruchomości do wartości godziwej

Bank wycenia posiadane nieruchomości do wartości godziwej. Wycena jest przeprowadzana zgodnie z obowiązującymi zasadami wyceny nieruchomości zależnie od charakteru budynku (dla budynków administracyjnych - metodą odtworzeniową, dla budynków operacyjnych - metodą dochodową).

W roku 2010 zostały dokonane wyceny następujących nieruchomości:

- budynku Centrali ING Banku Śląskiego S.A. w Katowicach – wartość budynku według stanu na 31.12.2010 r. wynosiła 126.684 tys. zł, zmiana wartości tej nieruchomości za rok 2010 zmniejszyła wynik finansowy o kwotę 9.012 tys. zł (7.300 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego) oraz

- 13 innych nieruchomości zlokalizowanych na terenie całej Polski, zmiana wyceny za rok 2010 zwiększyła kapitał z aktualizacji wyceny o kwotę 4.544 tys. zł (3.680 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego) oraz wynik finansowy roku 2010 o kwotę 229 tys. zł (185 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego). Po dokonaniu wycen 2 spośród tych nieruchomości zostały przeklasyfikowane do portfela nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

W roku 2009 zostały dokonane następujące wyceny:

- budynku Centrali ING Banku Śląskiego S.A. w Katowicach – wartość budynku według stanu na 31.12.2009 r. wynosiła 139.104 tys. zł, zmiana wartości tej nieruchomości za rok 2009 zwiększyła kapitał z aktualizacji wyceny kwotą 1.040 tys. zł (842 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego) oraz
- jednego budynku zlokalizowanego w Warszawie – jego wartość na 31.12.2009 r. wynosi 10.240 tys. zł, zmiana wyceny za rok 2009 obciążyła kapitał z aktualizacji wyceny kwotą 3.492 tys. zł (2.829 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego).

Wartość wycenianych nieruchomości oszacowana według kosztu historycznego z uwzględnieniem utraty wartości i odpisów amortyzacyjnych wyniosłaby na 31.12.2010 r. 286.592 tys. zł w porównaniu z 317.648 tys. zł na 31.12.2009 r.

Nie występują ograniczenia prawne dotyczące rzeczowych aktywów trwałych.

Zobowiązania umowne do nabycia rzeczowego majątku trwałego

W roku 2010 Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości aktywów trwałych w kwocie 2.971 tys. zł. Umowy te dotyczą robót ogólnobudowlanych, generalnego wykonawstwa, robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych oraz zakupu meblowania. Podobnie jak w roku ubiegłym Bank zawarł również umowy ramowe – wartość tych umów będzie wynikała z kosztorysów skalkulowanych w trakcie realizacji.

W roku 2009 Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości aktywów trwałych w kwocie 15.271 tys. zł. Umowy te dotyczą obszaru IT oraz robót ogólnobudowlanych, robót wentylacyjnych i klimatyzacyjnych. Bank zawarł również umowy ramowe na roboty ogólnobudowlane – wartość tych umów będzie wynikała z kosztorysów skalkulowanych w trakcie realizacji.

Wartość netto majątku przyjętego na podstawie umów leasingu finansowego

Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych obejmuje m.in. majątek przyjęty na podstawie umów leasingu finansowego, którego wartość netto wynosiła 1 tys. zł według stanu na 31.12.2010 roku w porównaniu z 3 tys. zł według stanu na 31.12.2009 roku.

23. Wartości niematerialne

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Wartość firmy	223 343	223 343
Oprogramowanie	76 299	78 371
Inne wartości niematerialne	6	250
Nakłady na wartości niematerialne	41 222	23 782
Razem	340 870	325 746

rok 2010

	Wartość firmy	Oprogramowanie	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	223 343	322 279	7 883	23 782	577 287
Zwiększenia, w tym:	0	47 565	0	60 689	108 254
- zakup	0	5 198	0	60 689	65 887
- przyjęcie z inwestycji	0	42 367	0	0	42 367
Zmniejszenia, w tym:	0	-973	0	-42 774	-43 747
- sprzedaż i likwidacja	0	-973	0	0	-973
- przyjęcie z inwestycji	0	0	0	-42 367	-42 367
- inne	0	0	0	-407	-407
Transfery	0	0	-215	-475	-690
Wartość brutto na koniec okresu	223 343	368 871	7 668	41 222	641 104
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	-243 908	-7 633	0	-251 541
Zmiany w okresie, w tym:	0	-48 664	-29	0	-48 693
- odpisy amortyzacyjne	0	-49 637	-102	0	-49 739
- sprzedaż i likwidacja	0	973	0	0	973
- transfery	0	0	73	0	73
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	-292 572	-7 662	0	-300 234
Wartość netto na koniec okresu	223 343	76 299	6	41 222	340 870

rok 2009

	Wartość firmy	Oprogramowanie	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	RAZEM
Wartość brutto na początek okresu	223 343	277 999	7 883	8 762	517 987
Zwiększenia, w tym:	0	44 139	0	51 111	95 250
- zakup	0	8 047	0	49 410	57 457
- przyjęcie z inwestycji	0	36 092	0	0	36 092
- inne	0	0	0	1 701	1 701
Zmniejszenia, w tym:	0	-1 153	0	-36 183	-37 336
- sprzedaż i likwidacja	0	-1 153	0	0	-1 153
- przyjęcie z inwestycji	0	0	0	-36 092	-36 092
- inne	0	0	0	-91	-91
Transfery	0	1 294	0	92	1 386
Wartość brutto na koniec okresu	223 343	322 279	7 883	23 782	577 287
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	-195 670	-7 527	0	-203 197
Zmiany w okresie, w tym:	0	-48 238	-106	0	-48 344
- odpisy amortyzacyjne	0	-49 391	-106	0	-49 497
- sprzedaż i likwidacja	0	1 153	0	0	1 153
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	-243 908	-7 633	0	-251 541
Wartość netto na koniec okresu	223 343	78 371	250	23 782	325 746

Zobowiązania umowne do nabycia wartości niematerialnych

W roku 2010 Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 29.600 tys. zł. Umowy te dotyczą zakupu licencji oraz wdrożenia oprogramowania komputerowego.

W roku 2009 Bank zawarł podobne umowy o wartości 18.345 tys. zł. oraz 50 tys. euro.

Test na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które posiadają wartość firmy

W odniesieniu do wartości firmy test na utratę wartości jest przeprowadzany przynajmniej dwa razy w roku bez względu na stwierdzenie jakichkolwiek przesłanek wskazujących na to, że możliwość utraty wartości mogła nastąpić.

W Banku testem na utratę wartości objęto wartość firmy uzyskaną w wyniku wniesionego aportem oddziału ING Bank NV. Ustalono najmniejsze możliwe do zidentyfikowania ośrodki wypracowujące środki pieniężne, do których przypisano wartość firmy w łącznej kwocie 223.343 tys. zł. Nie stwierdzono żadnych innych dodatkowych składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, które mogłyby zostać przyporządkowane do zidentyfikowanych ośrodków generujących środki pieniężne.

Dane wejściowe dla potrzeb testu obejmują wysokość kapitału ekonomicznego, aktywów ważonych ryzykiem oraz zysku przed opodatkowaniem w podziale na segmenty.

Test wykonywany jest na podstawie modelu kalkulującego i porównującego wartość bieżącą wolnych przepływów pieniężnych ośrodka z wielkością szacowanej wartości księgowej kapitałów ośrodka. Wolne przepływy pieniężne ośrodka zdefiniowane są jako zyski netto pomniejszone o kapitał wymagany do utrzymania współczynnika wypłacalności na wymaganym poziomie. Do dyskontowania przepływów używa się stopy dyskonta w wysokości 8% reprezentującej średni ważony koszt kapitału. Do pozostałych założeń należą: prognozy stawki podatku dochodowego, nominalna stopa wzrostu po okresie prognozy oraz prognozowana stawka 3 M WIBOR.

Ustalenie wartości odzyskiwalnej przeprowadzono w oparciu o oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów przy uwzględnieniu szacunkowej prognozy oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych generowanych w trakcie kontynuowania użytkowania. Prognozy dotyczące przepływów pieniężnych opierają się na racjonalnych założeniach odzwierciedlających jak najwłaściwszą ocenę kierownictwa odnośnie całokształtu warunków, które wystąpią podczas pozostającego okresu użytkowania aktywów. Prognozy dotyczące przepływów oparte są na przyjętym w Banku średnioterminowym planie finansowym oraz strategii działania obejmującym maksymalnie okres najbliższych 3 lat. Dane dotyczące kolejnych dwóch lat są wynikiem ekstrapolacji. Ekstrapolacja zakłada, że ośrodek wypracowujący przepływy pieniężne utrzyma wskaźnik *zysk brutto / aktywa ważne ryzykiem* na poziomie z ostatniego roku prognozy Banku podnosząc swoje zyski o uprzednio wskazaną stopę wzrostu. Zasadność przyjętych założeń jest okresowo weryfikowana - a rozbieżności pomiędzy szacowanymi w oparciu o przyszłe przepływy a rzeczywistymi przepływami analizowane.

Przeprowadzony na dzień 31.12.2010 test wykazał nadwyżkę bieżącej wartości przepływów pieniężnych nad wartością księgową netto ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne w wysokości 4.519 mln zł i w związku z tym nie stwierdzono dla tego ośrodka utraty wartości. Dla stopy dyskontowej niższej o 1 p.p. nadwyżka bieżącej wartości przepływów pieniężnych nad wartością księgową netto ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne wynosiłaby 5.812 mln zł, dla stopy wyższej o 1 p.p. nadwyżka bieżącej wartości przepływów pieniężnych nad wartością księgową netto ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne wynosiłaby zaś 3.653 mln zł.

24. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	rok 2010	rok 2009
Wartość na początek okresu	224	248
Zwiększenia, w tym:	2 857	0
- przekwalifikowanie z rzeczowych aktywów trwałych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	2 857	0
Zmniejszenia, w tym:	0	-24
- sprzedaż i likwidacja	0	-24
Wartość na koniec okresu	3 081	224

Na kwotę *Aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży* według stanu na 31.12.2010 r. jak również według stanu na 31.12.2009 r. składała się wartość nieruchomości i środków transportu przejętych z windykacji. Bank zamierza zbyć te aktywa w drodze ogłoszenia przetargu.

Dodatkowo w roku 2010 do portfela aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży przekwalifikowano 2 nieruchomości prezentowane wcześniej w kategorii *Rzeczowe aktywa trwałe*. Obydwie nieruchomości składają się z budynku wraz z prawem wieczystego

użytkowania gruntu. Nieruchomości wykorzystywane były głównie w działalności Banku, jedna miała charakter handlowo-usługowy, druga charakter biurowy. W obu przypadkach część powierzchni przeznaczona była na lokale mieszkalne. Bank ma zawartą umowę z wyspecjalizowaną firmą, która zajmuje się poszukiwaniem potencjalnych nabywców korzystając z różnorodnych dostępnych środków (ogłoszenia, dedykowany mailing, kontakt z innymi biurami pośrednictwa, itp.). Zbycie nieruchomości ma nastąpić w ciągu 12 miesięcy od dnia przekwalifikowania.

25. Podatek odroczony

Zmiany różnic przejściowych w ciągu roku

rok 2010

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Saldo na 01.01.2010	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31.12.2010
Odsetki naliczone	-29 331	11 339	0	-17 992
Aktualizacja wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-1 745	0	1 745	0
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-227	0	-533	-760
Rezerwy na utratę wartości należności kredytowych	-68 864	-7 706	0	-76 570
Pozostałe rezerwy	-9 578	-2 056	0	-11 634
Świadczenia pracownicze	-17 201	-6 622	0	-23 823
Świadczenia emerytalne i urlopowe	-3 390	-19	0	-3 409
Korekta z tytułu efektywnej stopy procentowej	-12 337	0	0	-12 337
Inne	-11 151	-2 060	0	-13 211
Razem	-153 824	-7 124	1 212	-159 736

Rezerwy z tytułu podatku odroczonego

	Saldo na 01.01.2010	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31.12.2010
Odsetki naliczone	33 030	-73 566	0	-40 536
Rozliczenie różnicy między amortyzacją podatkową a bilansową	10 033	2 322	0	12 355
Rozliczenie międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	9 986	-1 728	0	8 258
Aktualizacja wyceny rzeczowych aktywów trwałych	7 840	0	523	8 363
Aktualizacja wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	906	0	543	1 449
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	0	0	862	862
Sprzedaż aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	105	0	0	105
Inne	7 074	-1 693	0	5 381
Razem	68 974	-74 665	1 928	-3 763

Podatek odroczony – stan bilansowy	-84 850	-81 789	3 140	-163 499
---	----------------	----------------	--------------	-----------------

rok 2009

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Saldo na 01.01.2009	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany odnoszone na wynik lat ubiegłych	Saldo na 31.12.2009
Odsetki naliczone	-17 526	-11 805	0	0	-29 331
Aktualizacja wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-26 174	0	24 429	0	-1 745
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	0	0	-227	0	-227
Rezerwy na utratę wartości należności kredytowych	-57 834	-11 030	0	0	-68 864
Pozostałe rezerwy	-9 249	-329	0	0	-9 578
Świadczenia pracownicze	-20 904	3 703	0	0	-17 201
Świadczenia emerytalne i urlopowe	-3 652	262	0	0	-3 390
Korekta z tytułu efektywnej stopy procentowej	-12 337	0	0	0	-12 337
Inne	-11 151	0	0	0	-11 151
Razem	-158 827	-19 199	24 202	0	-153 824

Rezerwy z tytułu podatku odroczonego

	Saldo na 01.01.2009	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany odnoszone na wynik lat ubiegłych	Saldo na 31.12.2009
Odsetki naliczone	69 630	-36 600	0	0	33 030
Rozliczenie różnicy między amortyzacją podatkową a bilansową	8 420	1 613	0	0	10 033
Rozliczenie międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	10 361	-375	0	0	9 986
Aktualizacja wyceny rzeczowych aktywów trwałych	8 448	0	-608	0	7 840
Aktualizacja wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 885	0	-979	0	906
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	10 692	0	-10 692	0	0
Sprzedaż aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	102	0	0	3	105
Inne	5 798	1 276	0	0	7 074
Razem	115 336	-34 086	-12 279	3	68 974
Podatek odroczony – stan bilansowy	-43 491	-53 285	11 923	3	-84 850

Uznawanie aktywów i tworzenie rezerw przypadających na dany okres sprawozdawczy

	rok 2010	rok 2009
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Odsetki naliczone	11 339	-11 805
Rezerwy na utratę wartości należności kredytowych	-7 706	-11 030
Pozostałe rezerwy	-2 056	-329
Świadczenia pracownicze	-6 622	3 703
Świadczenia emerytalne i urlopowe	-19	262
Inne	-2 060	0
Razem	-7 124	-19 199
Rezerwy z tytułu podatku odroczonego		
Odsetki naliczone	-73 566	-36 600
Rozliczenie różnicy między amortyzacją podatkową a bilansową	2 322	1 613
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu amortyzacji związanej z zastosowaną ulgą inwestycyjną	-1 728	-375
Inne	-1 693	1 276
Razem	-74 665	-34 086
Podatek odroczony za okres sprawozdawczy	-81 789	-53 285

Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego, związane z następującymi pozycjami, nie zostały rozpoznane:

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Rezerwy celowe, których ściagalność nie zostanie uprawdopodobniona	941	845
Razem	941	845

Rok wygaśnięcia nieuznanych różnic przejściowych z tytułu podatku odroczonego

	kwota różnic na koniec roku 2010	kwota różnic na koniec roku 2009
rok 2010	0	423
rok 2011	471	422
rok 2012	470	0
Razem	941	845

Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Aktualizacja wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 449	-839
Aktualizacja wyceny aktywów trwałych	8 363	7 840
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	102	-227
Razem	9 914	6 774

Różnice przejściowe dotyczące wyceny udziałów w jednostce stowarzyszonej

Bank nie utworzył podatku odroczonego od wyceny udziału w podmiocie stowarzyszonym ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. Łączna kwota różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostce stowarzyszonej, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynosiła na 31.12.2010 r. 7.834 tys. zł w porównaniu z 9.896 tys. zł według stanu na 31.12.2009 r.

26. Inne aktywa

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Rozliczenia międzyokresowe	75 470	64 993
- koszty działania banku opłacone z góry	7 788	929
- materiały i towary na składzie	574	2 001
- koszty do rozliczenia	3 098	137
- przychody do otrzymania	34 401	31 190
- rozliczenia z tytułu prowizji	27 729	18 391
- pozostałe	1 880	12 345
Pozostałe aktywa	130 626	126 980
- rozliczenia międzybankowe	10 829	4 129
- rozliczenia międzyoddziałowe	28 633	22 180
- rozliczenia publiczno-prawne	2 146	7 852
- pożyczki z ZFŚS	13 585	15 106
- rozrachunki z odbiorcami	10 866	6 243
- rozrachunki z tytułu zakupu materiałów	4 980	5 216
- należności z tytułu nierozliczonych transakcji wymiany walut	41 559	41 559
- pozostałe	18 028	24 695
Razem (brutto)	206 096	191 973
Odpis z tytułu utraty wartości	-48 899	-44 773
Razem (netto)	157 197	147 200

W pozycji *należności z tytułu nierozliczonych transakcji wymiany walut* prezentowane są należności od banku Lehman Brothers Inc. oraz podmiotów z nim powiązanych. Na należności te utworzono odpis w pełnej wysokości (41.559 tys. zł według stanu na 31.12.2010; według stanu na 31.12.2009 r. odpis wynosił 33.346 tys. zł). Kwotę odpisu ujęto w niniejszej nocie w pozycji *Odpis z tytułu utraty wartości*.

27. Zobowiązania wobec innych banków

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Rachunki bieżące	281 748	250 253
Depozyty międzybankowe	3 195 428	457 637
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	657 776	3 241 530
Pozostałe zobowiązania	16 129	1 668
Razem	4 151 081	3 951 088

Zobowiązania wobec innych banków według terminów zapadalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	2 254 916	3 906 877
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	552 359	12 331
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 142 578	21 516
powyżej 1 roku do 5 lat	201 228	10 364
Razem	4 151 081	3 951 088

Odsetki naliczone i niezapłacone od zobowiązań ujętych w niniejszej notcie prezentowane są w tych samych terminach, co zobowiązanie główne.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

W pozycji *Transakcje z przyrzeczeniem odkupu* prezentowane są transakcje repo. Bank pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek. Transakcje repo są używane powszechnie jako narzędzie krótkoterminowego finansowania aktywów odsetkowych, w zależności od poziomu stóp procentowych.

Przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo) zawartych z bankami były następujące aktywa:

koniec roku 2010

	Data odkupu	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Aktywa z portfela dostępnych do sprzedaży	2011-01-05	80 000	81 184
Aktywa z portfela dostępnych do sprzedaży	2011-01-18	200 000	204 585
Aktywa z portfela utrzymywanych do terminu wymagalności	2011-01-10	24 000	25 149
Dłużne papiery wartościowe z portfela kredytów i innych należności	2011-01-24	130 690	136 909
Dłużne papiery wartościowe z portfela kredytów i innych należności	2011-02-21	198 015	209 949
Razem		632 705	657 776

koniec roku 2009

	Data odkupu	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Dłużne papiery wartościowe z portfela kredytów i innych należności	2010-01-11	973 643	1 063 699
Dłużne papiery wartościowe z portfela kredytów i innych należności	2010-01-13	410 820	410 730
Dłużne papiery wartościowe z portfela kredytów i innych należności	2010-01-19	1 795 283	1 767 101
Razem		3 179 746	3 241 530

28. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Zobowiązania finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	4 323 698	543 129
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	4 323 698	543 129
Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	357 726	454 922
Razem	4 681 424	998 051

Bank wyznaczył następujące składniki aktywów i zobowiązań finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: dłużne papiery wartościowe w formie obligacji emitowanych przez jeden podmiot niefinansowy oraz wszystkie transakcje typu buy-sell-back i sell-buy-back.

Grupa transakcji sell-buy-back oraz buy-sell-back wskazana została do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat z uwagi na ich zaliczanie do portfela zarządzanego przez Departament Operacji Rynków Finansowych i Klientów Strategicznych. Pozycje aktywów i zobowiązań finansowych w ramach tego portfela zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem oraz strategią inwestycyjną obowiązującymi w Banku wyceniane są i zarządzane na bazie wartości godziwej.

W kwocie wyceny na dzień bilansowy zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat nie rozpoznano kwoty zmian wartości zobowiązania, którą można przypisać do zmian ryzyka kredytowego, którego źródłem jest Bank jako pożyczkobiorca. W ocenie Banku cała kwota zmiany wartości zobowiązania finansowego wynika ze zmian warunków rynkowych powodujących ryzyko rynkowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	4 323 698	543 129
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	58 483
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	52 984	79 466
powyżej 1 roku do 5 lat	256 872	185 127
powyżej 5 lat	47 870	131 846
Razem	4 681 424	998 051

29. Zobowiązania wobec klientówZobowiązania wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Depozyty, w tym:	2 721 981	3 484 712
- rachunki bieżące	1 442 807	1 803 686
- rachunki terminowe	1 279 174	1 681 026
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	0	286 511
Pozostałe zobowiązania	94 433	91 623
Razem	2 816 414	3 862 846

Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Depozyty podmiotów gospodarczych, w tym:	12 554 370	11 906 233
- rachunki bieżące	9 154 670	7 828 296
- rachunki terminowe	3 399 700	4 077 937
Depozyty gospodarstw domowych, w tym:	29 954 716	29 890 741
- rachunki bieżące	4 629 341	3 973 215
- rachunki oszczędnościowe	20 496 940	17 197 453
- rachunki terminowe	4 828 435	8 720 073
Pozostałe zobowiązania	408 518	462 903
Razem	42 917 604	42 259 877

Zobowiązania wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Depozyty, w tym:	1 694 915	1 508 176
- rachunki bieżące	1 455 261	1 303 955
- rachunki terminowe	239 654	204 221
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	0	25 043
Pozostałe zobowiązania	1 895	1 131
Razem	1 696 810	1 534 350

Zobowiązania wobec klientów - RAZEM

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Depozyty	46 925 982	46 789 862
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	0	311 554
Pozostałe zobowiązania	504 846	555 657
Razem	47 430 828	47 657 073

Zobowiązania wobec klientów według terminów zapadalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	41 876 130	38 160 479
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 889 025	5 265 104
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 519 888	3 613 758
powyżej 1 roku do 5 lat	141 584	614 241
powyżej 5 lat	4 201	3 491
Razem	47 430 828	47 657 073

Odsetki naliczone i niezapłacone od zobowiązań prezentowanych w niniejszej notcie prezentowane są w tych samych terminach, co zobowiązanie główne.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

W pozycji *Transakcje z przyrzeczeniem odkupu* prezentowane są transakcje repo. Bank pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek. Transakcje repo są używane powszechnie jako narzędzie krótkoterminowego finansowania aktywów odsetkowych, w zależności od poziomu stóp procentowych.

Przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo) zawartych z klientami były następujące aktywa:

koniec roku 2009

	Data odkupu	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Aktywa z portfela dostępnych do sprzedaży	2010-01-04	7 060	7 219
Aktywa z portfela dostępnych do sprzedaży	2010-01-05	266 880	270 281
Aktywa z portfela dostępnych do sprzedaży	2010-01-08	8 810	9 011
Aktywa z portfela dostępnych do sprzedaży	2010-03-16	25 690	25 043
Razem		308 440	311 554

30. Rezerwy

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Rezerwa na sprawy sporne	20 218	11 690
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	11 142	20 061
Rezerwa na odprawy emerytalne	15 353	14 008
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	5 337	4 675
Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	2 340	3 626
Razem	54 390	54 060

rok 2010

	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na niewykorzystane urlopy	Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	RAZEM
Saldo na początek okresu	11 690	20 061	14 008	4 675	3 626	54 060
- utworzenie	14 693	9 433	1 397	662	0	26 185
- wykorzystane	-776	0	0	0	-1 286	-2 062
- rozwiązanie	-5 389	-17 564	-52	0	0	-23 005
- zmiany z tytułu różnic kursowych	0	-788	0	0	0	-788
Saldo na koniec okresu	20 218	11 142	15 353	5 337	2 340	54 390
<i>Przewidywany okres rozliczenia rezerwy:</i>						
- do 1 roku	3 420	0	1 498	5 337	2 340	12 595
- powyżej 1 roku	16 798	11 142	13 855	0	0	41 795

rok 2009

	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na niewykorzystane urlopy	Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	RAZEM
Saldo na początek okresu	16 722	9 281	12 170	7 092	4 039	49 304
- utworzenie	3 025	11 049	1 838	0	1 900	17 812
- wykorzystane	-5 110	0	0	0	-1 583	-6 693
- rozwiązanie	-2 947	0	0	-2 417	-730	-6 094
- zmiany z tytułu różnic kursowych	0	-269	0	0	0	-269
Saldo na koniec okresu	11 690	20 061	14 008	4 675	3 626	54 060
<i>Przewidywany okres rozliczenia rezerwy:</i>						
- do 1 roku	11 602	0	1 243	4 675	3 626	21 146
- powyżej 1 roku	88	20 061	12 765	0	0	32 914

Rezerwa na sprawy sporne

Bank prowadzi szczegółową ewidencję spraw sądowych oraz innych należności o charakterze roszczeń prawnych. W sprawach, w których na Banku ciąży obowiązek prawny lub wynikający z ogólnie przyjętych zwyczajów, mający swe źródło w zdarzeniach przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku

spowoduje konieczność wypływu środków Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw.

Na wykazaną na dzień 31.12.2010 r. kwotę rezerw składają się rezerwy na:

- 1) sprawy sporne związane z nienależytym wykonaniem umów: 18.217 tys. zł (6.355 tys. zł wg stanu na 31.12.2009),
- 2) sprawy o charakterze przestępczym: 1.747 tys. zł (5.315 tys. zł wg stanu na 31.12.2009),
- 3) sprawy dotyczące roszczeń byłych pracowników: 254 tys. zł (20 tys. zł wg stanu na 31.12.2009).

Bank rozpoznał rezerwy na wszystkie szacowane straty. W niektórych przypadkach Bank ma prawo do zwrotów środków z tytułu utworzonych rezerw. Jednakże z uwagi na niepewność dotyczącą wpływu spodziewanych korzyści ekonomicznych, Bank nie rozpoznał aktywów z tego tytułu w sprawozdaniu finansowym.

Wartość postępowań dotyczących zobowiązań lub wierzytelności toczących się w 2010 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

W ocenie Banku żadne z pojedynczych postępowań toczących się w roku 2010 przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, jak również wszystkie postępowania łącznie nie stwarzają zagrożenia dla płynności finansowej Banku.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Bank tworzy rezerwy na odprawy emerytalne zgodnie z MSR 19. Rezerwy na odprawy emerytalne przyznane w ramach świadczeń z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej ujmowana i aktualizowana jest w okresach rocznych.

Rezerwa obliczona została metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno. Rezerwa wyceniana jest w oparciu o wartość bieżącą przyszłych, długoterminowych zobowiązań Banku z tytułu odpraw emerytalnych i odpraw rentowych.

Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie Regulaminu Wynagradzania obowiązującego w Banku. Przewidywana kwota odprawy obliczana jest, jako iloczyn następujących czynników:

- przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy emerytalnej lub rentowej, zgodnie z zapisami Regulaminu Wynagradzania Banku,
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego,
- współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy (zgodnie z zapisami Regulaminu Wynagradzania).

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień zakończenia roku. Na 31.12.2010 r. przyjęto stopę dyskonta w wysokości 5,75%. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, dokonywanych na powiększenie rezerwy na pracownika. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego, jako pracownika Banku.

Kwoty rocznych odpisów oraz prawdopodobieństwo obliczane są na bazie modeli, w których wzięte są pod uwagę trzy następujące ryzyka:

- możliwość zwolnienia się z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika oszacowana została z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Grupy, w której Bank jest jednostką dominującą. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy.

Ryzyko śmierci wyrażone zostało w postaci najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, na dzień dokonywania wyceny.

Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego do obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, została ustalona na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Bank przyjmuje podejście korytarzowe dla ujmowania ustalonej części skumulowanej wartości netto zysków i strat aktuarialnych. Zgodnie z tą metodą ustalając zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń, Bank ujmuje część zysków i strat aktuarialnych jako przychody lub koszty, jeśli wartość netto skumulowanych nie ujętych zysków i strat aktuarialnych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego przekracza wyższą z następujących dwóch wielkości:

- a) 10% wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na ten dzień (przed odliczeniem aktywów programu),
- b) 10% wartości godziwej aktywów programu na ten dzień.

Część zysków i strat aktuarialnych, przekraczająca tak określony limit jest ujmowana w rachunku zysków i strat w wysokości równej ilorazowi nadwyżki wymienionej powyżej i przewidywanego średniego, pozostałego okresu zatrudnienia pracowników Banku.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Bank prezentuje wartość netto zobowiązania, na które składa się wartość bieżąca zobowiązania oraz nieujęte zyski / straty aktuarialne.

Rezerwa na odprawy emerytalne - zmiana zobowiązania ujętego w bilansie

	rok 2010	rok 2009
Saldo na początek okresu	14 008	12 170
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, z tego:	1 598	1 955
- koszt bieżącego zatrudnienia	830	1 114
- koszty odsetek	768	841
Wypłacone świadczenia	-245	-218
Zyski / straty aktuarialne ujęte w rachunku zysków i strat	-8	101
Saldo na koniec okresu, w tym:	15 353	14 008
- wartość bieżąca zobowiązania	14 863	13 275
- nieujęte zyski/straty aktuarialne	490	733

Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia

Rezerwa na restrukturyzację jest tworzona wówczas, gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji określający co najmniej działalność lub część działalności, której dotyczy, podstawowe lokalizacje, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników objętych odszkodowaniem, kwotę nakładów do poniesienia oraz termin przeprowadzenia. Warunkiem niezbędnym do utworzenia rezerwy jest również rozpoczęcie restrukturyzacji albo jej publiczne ogłoszenie. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje przyszłych kosztów operacyjnych.

Pod koniec roku 2008 rozpoczęto restrukturyzację zatrudnienia, która była kontynuowana także w roku 2009 i 2010. Restrukturyzacja była efektem prowadzonych w Banku projektów mających na celu optymalizację działania obszaru operacyjnego (centralizacja wybranych czynności, konsolidacja jednostek operacyjnych oraz ograniczenie współpracy z pośrednikami).

31. Inne zobowiązania

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
wobec pracowników	17 550	19 842
z tytułu leasingu	2	6
rozliczenia międzyokresowe	232 753	170 782
- z tytułu kosztów działania	941	1 310
- z tytułu świadczeń pracowniczych	132 345	90 531
- z tytułu prowizji	91 240	70 509
- pozostałe	8 227	8 432
pozostałe zobowiązania	390 783	352 486
- rozrachunki międzybankowe	168 424	164 258
- rozrachunki publiczno-prawne	33 178	35 213
- rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi	75	862
- rozrachunki z dostawcami	149 505	123 440
- pozostałe	39 601	28 713
Razem	641 088	543 116

Zobowiązania z tytułu leasingu

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Zobowiązania brutto z tytułu leasingu finansowego według terminów zapadalności, w tym:	2	6
- poniżej 1 roku	2	4
- od 1 roku do 5 lat	0	2
Wartość bieżąca należnych rat leasingowych według terminów zapadalności, w tym:	2	7
- poniżej 1 roku	2	5
- od 1 roku do 5 lat	0	2
Uzgodnienie różnic między zobowiązaniami brutto z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą minimalnych rat leasingowych	2	7
- Zobowiązania brutto z tytułu leasingu finansowego	2	6
- Niezrealizowane koszty finansowe	0	1

Bank jest leasingobiorcą w umowach leasingu finansowego dotyczących części sprzętu informatycznego oraz obiektów stanowiących nieruchomości użytkowane przez Bank. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. W niektórych przypadkach umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy, wykorzystania możliwości zakupu lub zmiany ceny.

32. Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny Banku wynosi 130.100.000,00 zł i dzieli się na:

- 9.260.000 akcji zwykłych na okaziciela serii A o wartości nominalnej 10,00 zł każda,
- 3.750.000 akcji zwykłych na okaziciela serii B o wartości nominalnej 10,00 zł każda.

Każda akcja zwykła daje swojemu posiadaczowi prawo do dywidendy i jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

W ciągu roku 2010 oraz w ciągu roku 2009 wysokość kapitału akcyjnego jak również ilość akcji nie uległa zmianie.

33. Kapitał z aktualizacji wyceny

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8 064	-1 383
- w tym podatek odroczony	-1 449	839
Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	35 654	33 426
- w tym podatek odroczony	-8 363	-7 840
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	431	-968
- w tym podatek odroczony	-102	227
Razem	44 149	31 075

rok 2010

	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	w tym podatek odroczony	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	w tym podatek odroczony	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	w tym podatek odroczony	RAZEM
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	-1 383	839	33 426	-7 840	-968	227	31 075
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	8 010	-1 951	0	0	0	0	8 010
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	2 288	-537	0	0	0	0	2 288
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	-851	200	0	0	0	0	-851
- aktualizacja wyceny środków trwałych	0	0	3 681	-864	0	0	3 681
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	0	0	0	0	1 399	-329	1 399
- wniesienie aportem do spółki zależnej zorganizowanej części przedsiębiorstwa	0	0	-1 327	311	0	0	-1 327
- inne	0	0	-126	30	0	0	-126
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	8 064	-1 449	35 654	-8 363	431	-102	44 149

rok 2009

	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	w tym podatek odroczony	Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	w tym podatek odroczony	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	w tym podatek odroczony	RAZEM
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	-100 981	24 289	36 018	-8 448	45 581	-10 692	-19 382
- zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	96 364	-22 692	0	0	0	0	96 364
- przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	794	-186	0	0	0	0	794
- rozliczenie wyceny papierów reklamowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela kredytów i należności	2 440	-572	0	0	0	0	2 440
- aktualizacja wyceny środków trwałych	0	0	-2 547	598	0	0	-2 547
- efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	0	0	0	0	-46 549	10 919	-46 549
- inne	0	0	-45	10	0	0	-45
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	-1 383	839	33 426	-7 840	-968	227	31 075

34. Zyski zatrzymane

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Pozostały kapitał zapasowy	62 919	62 842
Kapitał rezerwowy	2 662 729	2 140 578
Fundusz ogólnego ryzyka	850 152	790 152
Niepodzielony wynik lat ubiegłych	8 439	6 480
Wynik roku bieżącego	702 315	582 151
Razem	4 286 554	3 582 203

rok 2010

	Pozostały kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzie- lony wynik lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu	62 842	2 140 578	790 152	588 631	0	3 582 203
- wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	0	702 315	702 315
- podział zysku, w tym:	0	522 151	60 000	-582 151	0	0
- odpis z zysku na kapitał zapasowy	0	0	0	0	0	0
- odpis z zysku na kapitał rezerwowy	0	522 151	0	-522 151	0	0
- odpis z zysku na fundusz ogólnego ryzyka	0	0	60 000	-60 000	0	0
- wniesienie aportem do spółki zależnej zorganizowanej części przedsiębiorstwa	0	0	0	1 327	0	1 327
- inne	77	0	0	632	0	709
Zyski zatrzymane na koniec okresu	62 919	2 662 729	850 152	8 439	702 315	4 286 554

rok 2009

	Pozostały kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzie- lony wynik lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu	62 834	1 745 015	730 152	461 980	0	2 999 981
- wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	0	582 151	582 151
- podział zysku, w tym:	0	395 563	60 000	-455 563	0	0
- odpis z zysku na kapitał zapasowy	0	0	0	0	0	0
- odpis z zysku na kapitał rezerwowy	0	395 563	0	-395 563	0	0
- odpis z zysku na fundusz ogólnego ryzyka	0	0	60 000	-60 000	0	0
- inne	8	0	0	63	0	71
Zyski zatrzymane na koniec okresu	62 842	2 140 578	790 152	6 480	582 151	3 582 203

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzy się z odpisów z zysku po opodatkowaniu, z nadwyżek osiągniętych przy wydawaniu akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz z uiszczanych przez akcjonariuszy dopłat, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych. Decyzję o wykorzystaniu kapitału zapasowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy tworzony jest niezależnie od kapitału zapasowego z odpisów z zysku po opodatkowaniu, w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie. Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie szczególnych strat i wydatków. Decyzję o wykorzystaniu kapitału rezerwowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Fundusz Ogólnego Ryzyka

Fundusz Ogólnego Ryzyka tworzony jest na podstawie ustawy Prawo Bankowe z zysku po opodatkowaniu i jest przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Decyzje o użyciu funduszu podejmuje Zarząd.

35. Struktura walutowa sprawozdania z sytuacji finansowej oraz pozycji pozabilansowych

Poniżej zaprezentowano sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku oraz pozycje pozabilansowe w podziale na podstawowe waluty. Do wyliczeń wartości w oryginalnej walucie zastosowano następujące kursy walut:

	31.12.2010	31.12.2009
EUR	3,9603	4,1082
USD	2,9641	2,8503
CHF	3,1639	2,7661

koniec roku 2010

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	PLN	EUR		USD		CHF		pozostałe waluty (w przeliczeniu na PLN)	RAZEM
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie		
A K T Y W A									
- Kasa, środki w Banku Centralnym	2 168 301	202 221	51 062	16 966	5 724	1 000	316	5 691	2 394 179
- Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	157 044	1 097 475	277 119	13 209	4 456	120 313	38 027	133 437	1 521 478
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	559 707	77 030	19 451	0	0	0	0	0	636 737
- Wycena instrumentów pochodnych	555 001	376 381	95 039	178 669	60 278	90	28	48 756	1 158 897
- Inwestycje	23 000 955	1 018	257	3 955	1 334	0	0	0	23 005 928
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	104 659	137	35	0	0	0	0	0	104 796
- Kredyty i inne należności udzielone klientom	26 767 292	5 286 244	1 334 809	335 790	113 286	1 532 761	484 453	37 227	33 959 314
- Inwestycje w jednostki podporządkowane	451 716	0	0	0	0	0	0	0	451 716
- Rzeczowe aktywa trwałe	530 715	0	0	0	0	0	0	0	530 715
- Wartości niematerialne	340 870	0	0	0	0	0	0	0	340 870
- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	3 081	0	0	0	0	0	0	0	3 081
- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	163 499	0	0	0	0	0	0	0	163 499
- Inne aktywa	154 213	2 831	715	102	34	30	9	21	157 197
A k t y w a r a z e m	54 957 053	7 043 337	1 778 487	548 691	185 112	1 654 194	522 833	225 132	64 428 407

koniec roku 2010

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	PLN	EUR		USD		CHF		pozostałe waluty (w przeliczeniu na PLN)	RAZEM
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie		
P A S Y W A									
ZOBOWIĄZANIA									
- Zobowiązania wobec innych banków	2 224 151	642 947	162 348	13 301	4 487	1 134 442	358 558	136 240	4 151 081
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 665 554	15 870	4 007	0	0	0	0	0	4 681 424
- Wycena instrumentów pochodnych	706 623	271 498	68 555	261 254	88 139	4 946	1 563	48 340	1 292 661
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	136 364	464 091	117 186	0	0	0	0	0	600 455
- Zobowiązania wobec klientów	42 083 108	3 801 796	959 977	1 409 461	475 511	6 247	1 974	130 216	47 430 828
- Rezerwy	54 390	0	0	0	0	0	0	0	54 390
- Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	138 347	0	0	0	0	0	0	0	138 347
- Inne zobowiązania	639 106	1 396	352	546	184	1	0	39	641 088
Zobowiązania ogółem	50 647 643	5 197 598	1 312 425	1 684 562	568 321	1 145 636	362 095	314 835	58 990 274
KAPITAŁY									
- Kapitał akcyjny	130 100	0	0	0	0	0	0	0	130 100
- Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	956 250	0	0	0	0	0	0	0	956 250
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 905	2 204	557	3 955	1 334	0	0	0	8 064
- Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	35 654	0	0	0	0	0	0	0	35 654
- Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	431	0	0	0	0	0	0	0	431
- Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	21 080	0	0	0	0	0	0	0	21 080
- Zyski zatrzymane	4 286 554	0	0	0	0	0	0	0	4 286 554
Kapitały własne ogółem	5 431 974	2 204	557	3 955	1 334	0	0	0	5 438 133
Pasywa razem	56 079 617	5 199 802	1 312 982	1 688 517	569 655	1 145 636	362 095	314 835	64 428 407

Pozycje pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe udzielone	12 936 191	1 204 796	304 218	810 218	273 344	17 414	5 504	15 409	14 984 028
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	15 270 903	1 719 460	434 174	132 472	44 692	29 382	9 287	1 336	17 153 553
Pozabilansowe instrumenty finansowe	90 657 152	27 097 732	6 842 343	11 459 387	3 866 060	1 162 902	367 553	1 143 983	131 521 156
Razem	118 864 246	30 021 988	7 580 735	12 402 077	4 184 096	1 209 698	382 344	1 160 728	163 658 737

koniec roku 2009

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	PLN	EUR		USD		CHF		pozostałe waluty (w przeliczeniu na PLN)	RAZEM
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie		
A K T Y W A									
- Kasa, środki w Banku Centralnym	2 583 630	52 312	12 734	14 160	4 968	265	96	6 214	2 656 581
- Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	312 637	882 009	214 695	154 048	54 046	92 345	33 385	53 014	1 494 053
- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7 899 052	366 472	89 205	0	0	0	0	0	8 265 524
- Wycena instrumentów pochodnych	681 022	686 131	167 015	155 587	54 586	7	3	43 905	1 566 652
- Inwestycje	14 160 209	1 054	257	4 769	1 673	0	0	0	14 166 032
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	90 444	0	0	0	0	0	0	0	90 444
- Kredyty i inne należności udzielone klientom	23 053 958	5 233 671	1 273 957	254 882	89 423	1 399 248	505 856	34 880	29 976 639
- Inwestycje w jednostki podporządkowane	313 164	0	0	0	0	0	0	0	313 164
- Nieruchomości inwestycyjne	129 667	0	0	0	0	0	0	0	129 667
- Rzeczowe aktywa trwałe	534 712	0	0	0	0	0	0	0	534 712
- Wartości niematerialne	325 746	0	0	0	0	0	0	0	325 746
- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	224	0	0	0	0	0	0	0	224
- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	84 850	0	0	0	0	0	0	0	84 850
- Inne aktywa	145 387	1 671	407	84	29	25	9	33	147 200
A k t y w a r a z e m	50 314 702	7 223 320	1 758 270	583 530	204 725	1 491 890	539 349	138 046	59 751 488

koniec roku 2009

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	PLN	EUR		USD		CHF		pozostałe waluty (w przeliczeniu na PLN)	RAZEM
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie		
P A S Y W A									
ZOBOWIĄZANIA									
- Zobowiązania wobec innych banków	373 784	3 438 382	836 956	92 777	32 550	4 665	1 686	41 480	3 951 088
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	998 051	0	0	0	0	0	0	0	998 051
- Wycena instrumentów pochodnych	435 884	506 350	123 253	185 319	65 017	10 477	3 788	55 914	1 193 944
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	128 625	353 938	86 154	0	0	0	0	0	482 563
- Zobowiązania wobec klientów	42 788 034	3 573 870	869 936	1 138 532	399 443	4 368	1 579	152 269	47 657 073
- Rezerwy	54 060	0	0	0	0	0	0	0	54 060
- Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	156 119	0	0	0	0	0	0	0	156 119
- Inne zobowiązania	527 412	15 204	3 701	490	172	2	1	8	543 116
Zobowiązania ogółem	45 461 969	7 887 744	1 920 000	1 417 118	497 182	19 512	7 054	249 671	55 036 014
KAPITAŁY									
- Kapitał akcyjny	130 100	0	0	0	0	0	0	0	130 100
- Kapitał zapasowy - nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	956 250	0	0	0	0	0	0	0	956 250
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-8 264	2 112	514	4 769	1 673	0	0	0	-1 383
- Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	33 426	0	0	0	0	0	0	0	33 426
- Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-968	0	0	0	0	0	0	0	-968
- Wycena motywacyjnych programów pracowniczych	15 846	0	0	0	0	0	0	0	15 846
- Zyski zatrzymane	3 582 203	0	0	0	0	0	0	0	3 582 203
Kapitały własne ogółem	4 708 593	2 112	514	4 769	1 673	0	0	0	4 715 474
Pasywa razem	50 170 562	7 889 856	1 920 514	1 421 887	498 855	19 512	7 054	249 671	59 751 488

Pozycje pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe udzielone	12 203 474	1 475 298	359 111	511 162	179 336	47 101	17 028	20 208	14 257 243
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	10 675 618	1 627 021	396 042	180 377	63 284	239	86	11	12 483 266
Pozabilansowe instrumenty finansowe	59 731 119	35 507 020	8 642 963	20 099 127	7 051 583	2 529 778	914 565	1 219 519	119 086 563
Razem	82 610 211	38 609 339	9 398 116	20 790 666	7 294 203	2 577 118	931 679	1 239 738	145 827 072

36. Pozycje pozabilansowe

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	14 984 028	14 257 243
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	17 153 553	12 483 266
Pozabilansowe instrumenty finansowe	131 521 156	119 086 563
Razem	163 658 737	145 827 072

37. Zobowiązania pozabilansowe***Zobowiązania pozabilansowe udzielone***

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Limity na kartach kredytowych	653 390	679 304
Niewykorzystane linie kredytowe	10 058 885	8 939 930
Niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	1 189 607	1 973 490
Gwarancje	2 908 954	2 243 883
Akredytywy	173 192	135 606
Depozyty do wydania	0	285 030
Razem	14 984 028	14 257 243

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone kredyty, limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym.

Bank wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Wartości gwarancji i akredytyw pokazane w powyższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

Z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych Bank pobiera prowizje, które są rozliczane zgodnie z charakterystyką danego instrumentu.

Poniżej zaprezentowano analizę wymagalności udzielonych zobowiązań pozabilansowych ogółem oraz dodatkowo analizę wymagalności udzielonych gwarancji finansowych.

Zobowiązania pozabilansowe udzielone według terminów wymagalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	2 068 098	3 221 568
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	615 547	704 826
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 537 057	3 420 221
powyżej 1 roku do 5 lat	5 380 543	4 445 716
powyżej 5 lat	3 382 783	2 464 912
Razem	14 984 028	14 257 243

Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji finansowych według terminów wymagalności

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
do 1 miesiąca	104 279	110 671
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	195 939	198 991
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 103 703	667 199
powyżej 1 roku do 5 lat	1 454 696	1 206 403
powyżej 5 lat	50 337	60 619
Razem	2 908 954	2 243 883

Zobowiązania pozabilansowe otrzymane

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Zobowiązania pozabilansowe o charakterze gwarancyjnym	17 123 217	12 288 255
Zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	30 336	195 011
Razem	17 153 553	12 483 266

Informacja o gwarancjach emisji udzielonych innym emitentom

Na koniec roku 2010 Bank posiadał zobowiązania do nabycia obligacji emitowanych przez dwóch emitentów. Łączna kwota tego zobowiązania (rozumiana jako niewykorzystany limit łącznych nominalnych zobowiązań gwarancyjnych) wynosiła 423,5 mln zł. Na koniec roku 2009 Bank posiadał zobowiązania do nabycia obligacji emitowanych przez trzech emitentów na łączną kwotę 533,7 mln zł.

38. Pozabilansowe instrumenty finansowe (z uwzględnieniem instrumentów pochodnych zabezpieczających)

koniec roku 2010

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Razem	Wycena do wartości godziwej*	
	poniżej 3 miesięcy	od 3 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku		Aktywa	Pasywa
Instrumenty pochodne na stopę procentową, w tym:	45 795 302	15 639 825	32 917 966	94 353 093	782 477	1 469 543
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	5 620 666	0	5 620 666	1 229	3 525
- Swapy na stopę procentową (IRS)	45 683 338	9 180 272	31 865 779	86 729 389	757 893	1 440 356
- Opcje CAP	111 964	838 887	1 052 187	2 003 038	23 355	25 662
Walutowe instrumenty pochodne, w tym:	15 235 661	9 435 065	1 364 410	26 035 136	437 240	378 200
- Kontrakty walutowe (swap, forward)	14 202 553	8 397 318	932 956	23 532 827	238 975	160 975
- CIRS	0	0	341 785	341 785	185 962	119 658
- Opcje walutowe (nabyte)	424 762	578 835	4 684	1 008 281	12 303	0
- Opcje walutowe (sprzedane)	608 346	458 912	84 985	1 152 243	0	97 567
Bieżące transakcje pozabilansowe, w tym:	10 136 345	0	0	10 136 345	4 046	5 492
- Operacje wymiany walutowej	8 571 701	0	0	8 571 701	2 095	3 979
- Operacje papierami wartościowymi	1 564 644	0	0	1 564 644	1 951	1 513
Instrumenty pochodne na indeks giełdowy, w tym:	0	990 506	6 076	996 582	36 754	36 775
- Opcje na indeks giełdowy (nabyte)	0	496 217	3 042	499 259	36 754	0
- Opcje na indeks giełdowy (sprzedane)	0	494 289	3 034	497 323	0	36 775
Wycena pozostałych instrumentów finansowych	-	-	-	-	3 176	3 106
Razem	71 167 308	26 065 396	34 288 452	131 521 156	1 263 693	1 893 116

koniec roku 2009

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Razem	Wycena do wartości godziwej*	
	poniżej 3 miesięcy	od 3 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku		Aktywa	Pasywa
Instrumenty pochodne na stopę procentową, w tym:	8 619 868	15 743 198	31 880 913	56 243 979	755 309	1 125 266
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	1 678 000	0	1 678 000	823	520
- Swapy na stopę procentową (IRS)	8 619 868	13 970 728	30 407 959	52 998 555	740 993	1 111 086
- Opcje CAP	0	94 470	1 472 954	1 567 424	13 493	13 660
Walutowe instrumenty pochodne, w tym:	36 272 526	10 480 622	1 706 648	48 459 796	846 853	496 520
- Kontrakty walutowe (swap, forward)	30 066 763	7 570 605	1 350 412	38 987 780	479 010	253 898
- CIRS	0	0	0	0	221 096	135 613
- Opcje walutowe (nabyte)	2 874 275	1 205 461	184 878	4 264 614	146 747	0
- Opcje walutowe (sprzedane)	3 331 488	1 704 556	171 358	5 207 402	0	107 009
Bieżące transakcje pozabilansowe, w tym:	12 240 657	0	0	12 240 657	8 701	8 581
- Operacje wymiany walutowej	6 025 255	0	0	6 025 255	5 896	2 354
- Operacje papierami wartościowymi	6 215 402	0	0	6 215 402	2 805	6 227
Instrumenty pochodne na indeks giełdowy, w tym:	379 955	786 843	975 333	2 142 131	44 532	44 318
- Opcje na indeks giełdowy (nabyte)	192 945	399 776	487 921	1 080 642	44 532	0
- Opcje na indeks giełdowy (sprzedane)	187 010	387 067	487 412	1 061 489	0	44 318
Wycena pozostałych instrumentów finansowych	-	-	-	-	1 701	1 822
Razem	57 513 006	27 010 663	34 562 894	119 086 563	1 657 096	1 676 507

*) Wycena do wartości godziwej prezentowana jest w aktywach i zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej Banku w pozycjach *Wycena instrumentów pochodnych* oraz *Pochodne instrumenty zabezpieczające*.

Kontrakty walutowe

Tabela poniżej podsumowuje, w podziale na główne waluty, umowne wartości kontraktów walutowych forward, swap oraz opcji, wraz ze szczegółami okresu pozostałego do terminu zapadalności danego kontraktu. Wartości w walucie obcej są przeliczane po kursach obowiązujących na dzień bilansowy.

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
PLN		
- poniżej 3 miesięcy	6 359 068	12 096 639
- od 3 miesięcy do 1 roku	4 039 136	3 267 535
- powyżej 1 roku	467 954	619 502
EUR		
- poniżej 3 miesięcy	4 934 498	15 576 181
- od 3 miesięcy do 1 roku	3 480 888	5 176 365
- powyżej 1 roku	510 006	1 044 888
USD		
- poniżej 3 miesięcy	2 740 986	6 830 464
- od 3 miesięcy do 1 roku	1 817 400	1 534 937
- powyżej 1 roku	44 665	8 251
GBP		
- poniżej 3 miesięcy	16 534	10 664
- od 3 miesięcy do 1 roku	15 826	2 667
pozostałe waluty		
- poniżej 3 miesięcy	1 184 575	1 758 577
- od 3 miesięcy do 1 roku	81 815	499 118
- powyżej 1 roku	341 785	34 008
Razem	26 035 136	48 459 796

Wbudowane instrumenty pochodne

Na koniec roku 2010 Bank posiadał depozyty w PLN (na koniec roku 2009 w PLN i EUR), w które wbudowane są instrumenty pochodne. Instrumentami wbudowanymi są opcje walutowe oraz opcje na indeksy giełdowe, na indeksy rynku towarowego i na jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Wartość wyceny instrumentów wbudowanych na dzień 31.12.2010 r. wynosiła 8.837 tys. zł w porównaniu z 50.050 tys. zł według stanu na 31.12.2009 r.

39. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

W sporządzonym na dzień 31.12.2010 r. sprawozdaniu finansowym Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych.

Zabezpieczanym ryzykiem jest zmiana wartości godziwej składnika aktywów finansowych na skutek zmian stóp procentowych. Przedmiotem zabezpieczenia jest wartość godziwa instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej tj. pozycja (część pozycji) na danym papierze wartościowym zaliczanym do portfela aktywów dostępnych do sprzedaży, który na moment ustanowienia powiązania zabezpieczającego posiada określoną wartość godziwą odniesioną na fundusz z aktualizacji wyceny oraz pozycja (część pozycji) na danym papierze wartościowym zaklasyfikowanym do portfela pożyczek i innych należności oraz przeklasyfikowanym do w/w kategorii w wyniku reklasyfikacji z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży.

Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stałą stopę procentową na zmienną. Powyższe sprawia, że wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego wykazuje tendencję odwrotną niż wartość godziwa pozycji zabezpieczanej. W związku z tym, dzięki ustanowieniu powiązania zabezpieczającego, w rachunku zysków i strat uzyskiwany jest efekt wzajemnego kompensowania się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej z tytułu zabezpieczonego ryzyka. Ponieważ zabezpieczeniu podlega tylko jeden rodzaj ryzyka (ryzyko zmiany stóp procentowych), zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej zaliczanej do portfela aktywów dostępnych do sprzedaży wynikające z pozostałych niezabezpieczonych ryzyk są odnoszone na fundusz z aktualizacji wyceny.

Wycena transakcji zabezpieczających oraz zabezpieczanych zaprezentowana jest w rachunku zysków i strat Banku w pozycji *Wynik na rachunkowości zabezpieczeń*.

Wartość godziwa instrumentów objętych rachunkowością zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych

	koniec roku 2010		koniec roku 2009	
	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość nominalna	wartość godziwa
Instrumenty zabezpieczane	6 203 272	6 489 862	6 262 747	6 399 582
- Dłużne papiery wartościowe z portfela dostępnych do sprzedaży, w tym:	3 138 000	3 221 405	3 083 000	3 137 714
- obligacje Skarbu Państwa	3 138 000	3 221 405	3 083 000	3 137 714
- Dłużne papiery wartościowe z portfela kredytów i innych należności, w tym:	3 065 272	3 268 457	3 179 747	3 261 868
- obligacje Skarbu Państwa	3 065 272	3 268 457	3 179 747	3 261 868
Instrumenty zabezpieczające	6 240 711	-571 730	6 249 668	-469 449
- Interest Rate Swap - wycena dodatnia	430 000	14 930	338 000	3 715
- Interest Rate Swap - wycena ujemna	5 810 711	-586 660	5 911 668	-473 164

Dla instrumentu zabezpieczającego jako wartość godziwą podano wartość wyceny bilansowej.

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

W sprawozdaniu finansowym na dzień 31.12.2010 r. Bank stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w stosunku do określonego portfela aktywów / pasywów / wysoce prawdopodobnych planowanych transakcji finansowych Banku (np. ekstrapolacje przepływów finansowych wynikające z depozytów odnawialnych/ kredytów w rachunku bieżącym) przed ryzykiem zmiany wielkości przyszłych przepływów pieniężnych wynikającej z ryzyka stóp procentowych. Pozycją zabezpieczaną jest określony portfel aktywów i/lub zobowiązań finansowych lub portfel planowanych transakcji, w skład którego wchodzi instrumenty finansowe charakteryzujące się zmiennym oprocentowaniem (produkty finansowe oparte o rynkową stopę procentową WIBOR / EURIBOR) a tym samym narażone na ryzyko zmian przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmiany rynkowej stopy procentowej WIBOR / EURIBOR. Instrumentem zabezpieczającym pozycje aktywne są transakcje Interest Rate Swap typu "płać zmienne, otrzymuj stałe", natomiast instrumentem zabezpieczającym pozycje pasywne są transakcje Interest Rate Swap typu "płać stałe, otrzymuj zmienne".

W roku 2010 Bank zastosował zasady rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych także w stosunku do płatności wynikających z umów gospodarki własnej Banku wyrażonych / indeksowanych walutą obcą przed ryzykiem zmiany wielkości przyszłych przepływów pieniężnych mających źródło w ryzyku stóp procentowych i ryzyku kursowym łącznie. Przedmiotem zabezpieczenia były przepływy walutowe / indeksowane walutą obcą realizowane w poszczególnych miesiącach do wysokości określonej zgodnie z metodologią wyznaczania pozycji zabezpieczanej. Instrumentem zabezpieczającym była seria terminowych transakcji wymiany walutowej (FX Forward) zapadających w poszczególnych miesiącach, w terminach zgodnych z przyjętą strategią zabezpieczenia ryzyka. Zgodnie z założeniami strategia zabezpieczająca realizowana była w trakcie roku obrotowego i zakończyła się przed jego upływem. Bank zamierza uruchomić podobną strategię także w roku 2011.

Na dzień 31.12.2010 w kapitale z aktualizacji wyceny zaewidencjonowana była kwota 431 tys. zł (uwzględniająca podatek odroczony) dotycząca efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (-968 tys. zł według stanu na 31.12.2009). Część nieefektywna powiązania zabezpieczającego wynikająca z niedopasowania w kompensowaniu zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujęta w rachunku zysków i strat w roku 2010 wyniosła 125 tys. zł w porównaniu do -277 tys. zł w roku 2009.

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

	koniec roku 2010		koniec roku 2009	
	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość nominalna	wartość godziwa
Instrumenty zabezpieczające	6 600 754	76 071	3 945 200	77 329
- Interest Rate Swap - wycena dodatnia	4 513 809	89 866	3 260 200	86 728
- Interest Rate Swap - wycena ujemna	2 086 945	-13 795	685 000	-9 399

Okresy, w których Bank oczekuje wystąpienia przepływów pieniężnych będących przedmiotem zabezpieczenia w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych a tym samym wywarcia przez nie wpływu na wynik finansowy zaprezentowano poniżej.

Przepływy pieniężne w PLN (w tys. zł)

koniec roku 2010

	do 1 roku	1-3 lat	3-8 lat	powyżej 8 lat
Wpływy pieniężne (aktywa)	205 336	267 669	154 905	13 336
Wyływy pieniężne (zobowiązania)	-2 212	-5 403	-14 712	-5 300
Przepływy pieniężne netto	203 124	262 266	140 193	8 036

koniec roku 2009

	do 1 roku	1-3 lat	3-8 lat	powyżej 8 lat
Wpływy pieniężne (aktywa)	120 499	119 438	80 840	0
Wyływy pieniężne (zobowiązania)	-10 458	-26 092	0	0
Przepływy pieniężne netto	110 041	93 346	80 840	0

Przepływy pieniężne w EUR (w tys. EUR)

koniec roku 2010

	do 1 roku	1-3 lat	3-8 lat	powyżej 8 lat
Wpływy pieniężne (aktywa)	1 247	3 627	5 188	814
Wyływy pieniężne (zobowiązania)	0	0	0	0
Przepływy pieniężne netto	1 247	3 627	5 188	814

40. Wartość godziwa

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwiecziedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom I (Level I): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie o informacje rynkowe.
- Poziom II (Level II): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe.

- Poziom III (Level III): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe poszczególnych kategorii aktywów i zobowiązań finansowych w rozbiciu na poszczególne poziomy wyceny.

koniec roku 2010

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	12 236 355	6 348 400	103 592	18 688 347
- Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	208 667	281 196	0	489 863
- bony skarbowe	0	281 196	0	281 196
- obligacje skarbowe	208 667	0	0	208 667
- Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	83 175	2 477	61 222	146 874
- obligacje komercyjne	0	0	61 222	61 222
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	83 175	2 477	0	85 652
- Wycena instrumentów pochodnych	0	1 158 897	0	1 158 897
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	11 944 513	4 801 034	42 370	16 787 917
- obligacje skarbowe	10 888 661	0	0	10 888 661
- bony pieniężne NBP	0	4 796 736	0	4 796 736
- obligacje BGK	1 055 011	0	0	1 055 011
- instrumenty kapitałowe	841	4 298	42 370	47 509
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	104 796	0	104 796
Zobowiązania finansowe, w tym:	4 681 424	1 893 116	0	6 574 540
- Zobowiązania finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	4 323 698	0	0	4 323 698
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	4 323 698	0	0	4 323 698
- Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	357 726	0	0	357 726
- Wycena instrumentów pochodnych	0	1 292 661	0	1 292 661
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	600 455	0	600 455

koniec roku 2009

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	11 391 430	5 123 385	243 431	16 758 246
- Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	4 069 977	3 461 520	0	7 531 497
- bony pieniężne NBP	0	2 997 669	0	2 997 669
- bony skarbowe	0	463 851	0	463 851
- obligacje skarbowe	4 069 977	0	0	4 069 977
- Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	537 657	0	196 370	734 027
- obligacje komercyjne	0	0	186 468	186 468
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	537 657	0	9 902	547 559
- Wycena instrumentów pochodnych	0	1 566 652	0	1 566 652
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	6 783 796	4 769	47 061	6 835 626
- obligacje skarbowe	6 584 458	0	0	6 584 458
- obligacje BGK	198 458	0	0	198 458
- instrumenty kapitałowe	880	4 769	47 061	52 710
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	90 444	0	90 444
Zobowiązania finansowe, w tym:	988 108	1 676 507	9 943	2 674 558
- Zobowiązania finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu, w tym:	533 186	0	9 943	543 129
- transakcje z przyrzeczeniem odkupu	533 186	0	9 943	543 129
- Zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	454 922	0	0	454 922
- Wycena instrumentów pochodnych	0	1 193 944	0	1 193 944
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	482 563	0	482 563

W roku 2010 podobnie jak w roku 2009 nie było przesunięć pomiędzy I i II poziomem wyceny.

W roku 2010 w porównaniu do roku 2009 Bank dokonał przesunięcia akcji jednej ze spółek z poziomu III do poziomu II wyceny. W roku 2009 akcje spółki nie były notowane na aktywnym rynku i w związku z tym zaklasyfikowane były do III poziomu wyceny. W roku 2010 spółka wyemitowała nową serię akcji, które zostały dopuszczone do publicznego obrotu. Bank wycenia posiadane akcje w oparciu o kurs akcji serii notowanej na aktywnym rynku.

Zmiana stanu aktywów / zobowiązań finansowych klasyfikowanych do poziomu III wyceny**rok 2010**

	Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziennej przy początkowym ujęciu	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziennej przy początkowym ujęciu
Stan na początek okresu	196 370	47 061	9 943
Zwiększenia, w tym:	0	2 642	0
- nabycie w wyniku restrukturyzacji	0	2 599	0
- wycena odnoszona na kapitał z aktualizacji wyceny	0	43	0
Zmniejszenia, w tym:	-135 148	-7 333	-9 943
- sprzedaż / wykup	-114 000	-489	0
- rozliczenie transakcji buy-sell-back i sell-buy-back	-9 923	0	-9 923
- wykup akcji nabytych w drodze restrukturyzacji	0	-6 825	0
- wycena odnoszona do rachunku zysków i strat	-3 941	0	-20
- zmniejszenie wartości papierów wartościowych	-7 284	-11	0
- przeniesienie do poziomu II wyceny	0	-8	0
Stan na koniec okresu	61 222	42 370	0

rok 2009

	Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziennej przy początkowym ujęciu	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziennej przy początkowym ujęciu
Stan na początek okresu	192 150	2 524	0
Zwiększenia, w tym:	9 902	44 543	9 943
- nabycie w wyniku restrukturyzacji	0	44 515	0
- nabycie papierów wartościowych w ramach transakcji buy-sell-back	9 923	0	0
- sprzedaż papierów wartościowych w ramach transakcji sell-buy-back	0	0	9 923
- wycena odnoszona do rachunku zysków i strat	-21	0	20
- zwiększenie wartości papierów wartościowych	0	28	0
Zmniejszenia, w tym:	-5 682	-6	0
- sprzedaż / wykup	0	-1	0
- wycena odnoszona do rachunku zysków i strat	-655	0	0
- zmniejszenie wartości papierów wartościowych	-5 027	-5	0
Stan na koniec okresu	196 370	47 061	9 943

Zmiany wyceny do wartości godzinowej odnoszone do rachunku zysków i strat wykazywane są w pozycji rachunku zysków i strat *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.*

Potencjalne zmiany szacunków przyjętych do wyceny instrumentów finansowych klasyfikowanych do III poziomu wyceny nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Niezrealizowany zysk / strata na instrumentach finansowych klasyfikowanych do III poziomu wyceny, które na dzień sprawozdawczy znajdowały się w portfelu Banku prezentuje poniższa tabela:

	Aktywa finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Niezrealizowany wynik z wyceny w rachunku zysków i strat	765	0
Niezrealizowany wynik z wyceny w kapitale z aktualizacji wyceny	0	43

Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

koniec roku 2010

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 394 179	2 394 179
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 521 478	1 506 139
Kredyty i inne należności udzielone klientom, w tym:	33 959 314	33 658 172
- udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	2 647 585	2 644 022
- udzielone podmiotom sektora niefinansowego	24 692 824	24 294 749
- udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	6 618 905	6 719 401
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	6 218 011	6 338 347
- obligacje skarbowe	6 218 011	6 338 347
Pozostałe aktywa	81 727	81 727
Pasywa		
Zobowiązania wobec innych banków	4 151 081	4 151 081
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	47 430 828	47 426 937
- zobowiązania wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego	2 816 414	2 816 415
- zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	42 917 604	42 913 680
- zobowiązania wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych	1 696 810	1 696 842

koniec roku 2009

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 656 581	2 656 581
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 494 053	1 493 922
Kredyty i inne należności udzielone klientom, w tym:	29 976 639	29 901 274
- udzielone innym niż banki podmiotom sektora finansowego	3 261 204	3 261 204
- udzielone podmiotom sektora niefinansowego	20 814 761	20 664 605
- udzielone podmiotom sektora instytucji rządowych i samorządowych	5 900 674	5 975 465
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	7 330 406	7 421 125
- obligacje skarbowe	7 330 406	7 421 125
Pozostałe aktywa	82 207	82 207
Pasywa		
Zobowiązania wobec innych banków	3 951 088	3 951 088
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	47 657 073	47 661 499
- zobowiązania wobec innych niż banki podmiotów sektora finansowego	3 862 846	3 862 846
- zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	42 259 877	42 264 303
- zobowiązania wobec podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych	1 534 350	1 534 350

Bank ujawnia dane nt. wartości godziwej kredytów i depozytów zaliczanych do grup aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Dla potrzeb wyliczeń wykorzystywana jest krzywa rentowności zawierająca ceny transferowe, które są kalkulowane na podstawie:

- PLN: do 1 roku - jako średnia z notowań strony BID (WIBID i kwotowania BID brokerów) pobieranych z godzin 9.00, 11.00, 12.30 i 14.00; powyżej 1 roku są kalkulowane jako średnia notowań strony OFFER kontraktów IRS zamienionych na stawkę efektywną,
- USD i CHF: do 1 roku na podstawie adekwatnych notowań stawki LIBOR, od 1 roku kalkulowane na podstawie notowań strony OFFER kontraktów IRS zamienionych na stawkę efektywną,
- EUR: do 1 roku na podstawie adekwatnych notowań stawki EURIBOR; od 1 roku kalkulowane na podstawie notowań strony OFFER kontraktów IRS zamienionych na stawkę efektywną.

Szacunki w zakresie strat kredytowych są odzwierciedleniem funkcjonującego w Banku modelu tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Przyjęty przez Bank model w niektórych aspektach jest oparty na założeniach, których nie potwierdzają ceny weryfikowalnych bieżących transakcji rynkowych dotyczących tego samego instrumentu – model nie uwzględnia przedpłat, nie uwzględnia też zmian spowodowanych restrukturyzacją.

Kredyty i inne należności

Portfel kredytowy jest klasyfikowany na subportfele uwzględniające system ewidencyjny, rodzaj produktu, segment klienta oraz walutę. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat oraz kredytów z grupy zagrożonych utratą wartości przyjmuje się, że dla tych kredytów wartość godziwa równa się ich wartości księgowej. Dla tak wyodrębnionych subportfeli stosowany jest czynnik dyskontujący dla każdego przepływu pieniężnego. W rezultacie powstaje wartość godziwa jako suma wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych pojedynczego kredytu.

Suma wartości godziwej poszczególnych kredytów jest wartością godziwą portfela analizowanych kredytów.

Dla kredytów przyjmuje się czynnik dyskontowy jako sumę:

- stopy rynkowej opartej na krzywej rentowności z dnia bilansowego oraz
- średniej marży opartej na portfelu kredytów udzielonych w ostatnim półroczu.

W tym celu przyjmuje się następujące założenia:

- wykorzystanie do kalkulacji kredytów udzielonych w ostatnim półroczu,
- podział na wyżej opisane grupy produktowe,
- miejsce na krzywej rentowności, z którego zostaje wyznaczona właściwa stopa rynkowa odzwierciedla data przeszacowania każdego kredytu.

Zobowiązania wobec banków i klientów

Portfel depozytowy jest dzielony według rodzaju produktu, segmentu klienta oraz waluty. Dla depozytów płatnych na żądanie przyjmuje się, że dla nich wartość godziwa równa się ich wartości księgowej.

Kolejnym etapem jest wyliczenie przyszłych przepływów pieniężnych jako sumy przepływów kapitałowych i odsetkowych. Następnie poprzez zastosowanie czynnika dyskontowego dla każdego przepływu pieniężnego w rezultacie otrzymuje się wartość godziwą poszczególnych depozytów. Suma wartości godziwej poszczególnych depozytów jest wartością godziwą portfela analizowanych depozytów.

Dla depozytów czynnik dyskontowy to suma:

- stopy rynkowej opartej na krzywej rentowności z dnia bilansowego oraz
- średniej marży opartej na portfelu depozytów przyjętych w dwóch ostatnich miesiącach.

W tym celu przyjmuje się następujące założenia:

- wykorzystanie do kalkulacji depozytów przyjętych w dwóch ostatnich miesiącach,
- podział na wyżej opisane grupy produktowe,
- miejsce na krzywej rentowności, z którego zostaje wyznaczona właściwa stopa rynkowa odzwierciedla data przeszacowania każdego depozytu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

W przypadku aktywów finansowych klasyfikowanych do portfela utrzymywanych do terminu wymagalności zastosowano podejście polegające na tym, że dla potrzeb określenia wartości godziwej przyjęto parametry wyceny, które byłyby zastosowane gdyby aktywa te znajdowały się w portfelu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Kasa, środki w Banku Centralnym, Pozostałe aktywa

Z uwagi na krótkoterminowy charakter aktywów finansowych wykazywanych w powyższej pozycji przyjęto, że wartość bilansowa jest w przybliżeniu zgodna z wartością godziwą.

Poniżej zaprezentowano porównanie wartości bilansowej z wartością godziwą kredytów i pożyczek udzielonych bankom i klientom oraz depozytów banków i klientów w podziale na segmenty klientów.

koniec roku 2010

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone bankom i klientom, w tym:	29 858 184	29 414 376
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym, w tym:	12 246 185	11 872 408
- hipoteczne	8 308 382	8 308 382
- Small Business	1 533 962	1 589 172
- pozostałe	2 403 841	1 974 854
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym, w tym:	17 611 999	17 541 968
- klienci strategiczni	7 427 790	7 400 114
- pozostałe	10 184 209	10 141 854
Depozyty banków i klientów, w tym:	50 403 158	50 399 267
- Depozyty klientów detalicznych	31 968 261	31 964 154
- Depozyty klientów korporacyjnych, w tym:	18 434 897	18 435 113
- klienci strategiczni	11 584 855	11 584 861
- pozostałe	6 850 042	6 850 252

koniec roku 2009

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone bankom i klientom, w tym:	25 859 507	25 708 749
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym, w tym:	9 484 191	9 333 433
- hipoteczne	5 801 548	5 801 548
- Small Business	1 470 002	1 470 002
- pozostałe	2 212 641	2 061 883
- Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym, w tym:	16 375 316	16 375 316
- klienci strategiczni	7 477 264	7 477 264
- pozostałe	8 898 052	8 898 052
Depozyty banków i klientów, w tym:	47 497 752	47 502 178
- Depozyty klientów detalicznych	32 756 452	32 760 878
- Depozyty klientów korporacyjnych, w tym:	14 741 300	14 741 300
- klienci strategiczni	8 382 046	8 382 046
- pozostałe	6 359 254	6 359 254

41. Działalność powiernicza

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. Bank prowadził 3.042 (3.302 na dzień 31.12.2009 r.) rachunki papierów wartościowych, na których były przechowywane papiery wartościowe na rzecz Klientów Banku. Rachunki te nie spełniają definicji aktywów i nie są wykazywane w sprawozdaniu finansowym Banku.

Na koniec roku 2010 Bank pełnił funkcję banku depozytariusza dla 105 funduszy inwestycyjnych oraz 1 funduszu emerytalnego pracowniczego (według stanu na 31.12.2009 r. odpowiednio 97 i 1).

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. Bank współpracował z 29-oma polskimi domami maklerskimi (26 według stanu na 31.12.2009 r.).

42. Leasing operacyjny

Bank jako leasingobiorca

Bank współpracuje z ING Car Lease Sp. z o.o. w zakresie leasingu samochodów oraz zarządzania flotą samochodową. Bank ponosi także płatności z tytułu najmu lokali, który jest traktowany jako leasing operacyjny. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. W niektórych przypadkach umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy, wykorzystania możliwości zakupu lub zmiany ceny.

Płatności leasingowe według terminów zapadalności prezentuje poniższa tabela:

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
poniżej 1 roku	106 272	128 577
od 1 roku do 5 lat	176 447	231 717
powyżej 5 lat – kwota płatności rocznej	27 602	30 668

Bank jako leasingodawca

Bank uzyskuje przychody z tytułu najmu lokali użytkowych w nieruchomości inwestycyjnej. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. W niektórych przypadkach umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy lub zmiany ceny. Umowy nie zawierają natomiast możliwości zakupu.

Płatności leasingowe według terminów zapadalności prezentuje poniższa tabela:

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
poniżej 1 roku	4 108	17 624
od 1 roku do 5 lat	8 629	27 863
powyżej 5 lat – kwota płatności rocznej	585	0

Płatności leasingowe obejmują wyłącznie płatności z tytułu czynszu najmu budynku Centrali ING Banku Śląskiego S.A.. Nie obejmują płatności z tytułu wynajmu miejsc parkingowych, dodatkowego czynszu za zakupione nakłady oraz opłat za usługi i energię elektryczną.

43. Gotówka i jej ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują bilansowy stan środków pieniężnych oraz salda rachunków bieżących i lokat jednodniowych w innych bankach.

	koniec roku 2010	koniec roku 2009
Gotówka i pozostałe środki pieniężne (prezentowane w nocie 14)	713 314	716 797
Środki na rachunkach w Banku Centralnym (prezentowane w nocie 14)	1 680 865	1 939 784
Rachunki bieżące w innych bankach (prezentowane w nocie 19.1)	375 718	356 981
Lokaty jednodniowe w innych bankach (prezentowane w nocie 19.1)	303 348	0
Inne należności (prezentowane w nocie 19.1)	4 502	4 697
Razem	3 077 747	3 018 259

44. Objaśnienie podziału działalności Banku na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna dotyczy podstawowego obszaru działalności Banku, nie zaliczanej do działalności inwestycyjnej i finansowej.

Działalność inwestycyjna polega na nabywaniu i zbywaniu udziałów lub akcji w jednostkach podporządkowanych, wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych oraz nabywaniu i wykupie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Wpływy z działalności inwestycyjnej obejmują ponadto dywidendy otrzymane z tytułu posiadania akcji i udziałów w innych podmiotach.

Działalność finansowa dotyczy długoterminowych (powyżej 1 roku) operacji finansowych, przeprowadzanych z podmiotami finansowymi. Wpływy z działalności finansowej wskazują na źródła finansowania Banku, uzyskiwane np. poprzez zaciąganie długoterminowych kredytów i pożyczek od innych banków oraz od innych niż banki podmiotów finansowych. Wydatki z działalności finansowej dotyczą głównie spłat przez Bank długoterminowych zobowiązań (np. spłat otrzymanych kredytów) oraz płatności dywidend na rzecz właścicieli i innych wydatków z tytułu podziału zysku. Zarówno w roku 2010 jak i 2009 Bank nie odnotował przepływów z tytułu działalności finansowej.

45. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Przyczyny wystąpienia różnic pomiędzy zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych są następujące:

- 1) Zmiany stanu poszczególnych składników aktywów i pasywów zostały skorygowane o odsetki, które prezentowane są w pozycji *Odsetki otrzymane/zapłacone*.
- 2) Ze *Zmiany stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom* wyłączono zmianę stanu części należności stanowiących ekwiwalent środków pieniężnych (rachunki bieżące i lokaty jednodniowe w innych bankach) i zaprezentowano ją w pozycji *Zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto*.
- 3) *Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży* nie uwzględnia tej części wyceny aktywów finansowych, która została ujęta w kapitale własnym (kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży).
- 4) W pozycji *Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży* oraz *Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom* ujęto reklasyfikację części dłużnych papierów wartościowych z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii kredytów i innych należności.
- 5) W pozycji *Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków* ujęto zmianę stanu zobowiązań wobec Banku Centralnego.

koniec roku 2010

	zmiana stanu		różnica w tym:	1)	2)	3)	4)
	w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych					
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	-27 425	288 514	315 939	-5 951	321 890		
- Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7 628 787	7 584 243	-44 544	-44 544			
- Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-9 952 291	-9 918 418	33 873	24 426		10 298	-851
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-3 982 675	-3 982 567	108	108			
- Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	199 993	201 697	1 704	1 704			
- Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-226 245	-288 726	-62 481	-62 481			

koniec roku 2009

	zmiana stanu		różnica w tym:	1)	2)	3)	5)
	w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych					
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	6 600 128	4 140 481	-2 459 647	-92 827	-2 366 820		
- Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 282 327	2 189 443	-92 884	-92 884			
- Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	3 903 278	3 924 917	21 639	-77 959		99 598	
- Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-4 698 858	-4 718 065	-19 207	-19 207			
- Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	-2 112 697	-8 069 781	-5 957 084	-24 968			-5 932 116
- Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	491 461	530 877	39 416	39 416			

46. Podmioty powiązane

Podmioty zależne i stowarzyszone z ING Bankiem Śląskim:

- ING Securities S.A.,
- ING Bank Hipoteczny S.A.,
- Centrum Banku Śląskiego (CBS) Sp. z o.o.,
- Solver Sp. z o.o.,
- ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.,

w ramach wykonywanej działalności posiadają rachunki bieżące w ING Banku Śląskim, na których dokonują standardowych operacji rozliczeniowych oraz deponują swoje środki pieniężne na lokatach terminowych. Ponadto ING Bank Hipoteczny zaciągnął w ING Banku Śląskim kredyt. ING Bank Śląski prowadzi rachunki bankowe innych podmiotów z Grupy ING m.in. ING Lease (Polska), ING Car Lease, ING Real Estate. Transakcje z wszystkimi w/w podmiotami odbywają się na zasadach rynkowych.

ING Bank Śląski dokonuje na rynku międzybankowym operacji z ING Bank NV i podmiotami zależnymi od niego. Są to zarówno lokaty i kredyty krótkoterminowe jak i operacje instrumentami pochodnymi. Wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych.

Pomiędzy podmiotami powiązanymi z ING Bankiem Śląskim przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów o współpracy, podnajmu pomieszczeń, dzierżawy sprzętu, przetwarzania danych, leasingu środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu i zarządzania flotą samochodową oraz składki na ubezpieczenie pracowników.

W okresie 1.01.2010 – 31.12.2010 zostały zrealizowane następujące transakcje o łącznej wartości powyżej 500 tys. EUR:

- W związku z realizacją umowy o współpracy zawartej pomiędzy ING Bankiem Śląskim S.A. a ING Bank NV, wynagrodzenia za świadczone usługi w zakresie doradztwa finansowego w okresie 12 miesięcy 2010 roku wyniosły 52,9 mln zł wobec 43,3 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty netto). W związku z realizacją umowy dotyczącej świadczenia usług przetwarzania danych i analizy informacji finansowej zawartej pomiędzy ING Bankiem Śląskim S.A. a ING Bank NV, opłata za korzystanie przez ING Bank Śląski z usług przetwarzania danych i analizy informacji finansowej wyniosła 12,3 mln zł wobec 12,6 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty netto).
- ING Services Polska świadczy usługi na rzecz ING Banku Śląskiego w zakresie najmu zasobów komputerowych. Koszt usług wyniósł 35,1 mln zł wobec 27,7 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty brutto).
- ING Bank Śląski dokonał transakcji z ING Lease z tytułu podnajmu pomieszczeń użytkowych o łącznej wartości 16,8 mln zł wobec 18,4 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty brutto).
- ING Bank Śląski współpracuje z ING Car Lease w zakresie leasingu samochodów oraz zarządzania flotą samochodową. Kwota płatności z tego tytułu w okresie 12 miesięcy 2010 roku wyniosła 16,6 mln zł wobec 13,4 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (kwoty brutto).

Informacje o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi (w tys. zł)**31.12.2010**

	Podmiot dominujący	Pozostałe podmioty Grupy ING	Spółki zależne*	Spółki stowarzyszone*
Należności				
Depozyty złożone	677 292	-	-	-
Rachunki nostro	45 578	3 968	-	-
Kredyty	-	1 746 285	362 218	-
Papiery wartościowe	-	-	20 007	-
Inne należności	44 984	3 216	160	-
Zobowiązania				
Depozyty otrzymane	2 778 947	316 719	364 123	75 566
Rachunki loro	15 360	3 510	-	-
Repo	657 776	-	-	-
Inne zobowiązania	13 540	40	1 127	-
Operacje pozabilansowe				
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	205 998	844 804	458 073	15
Transakcje wymiany walutowej	2 808 232	557 681	-	-
Transakcje forward	35 212	130 450	-	-
IRS	48 029 776	6 359 734	-	-
FRA	474 910	-	-	-
Opcje	244 452	911 516	-	-
Przychody i koszty **				
Przychody	-55 555	60 452	-6 058	-4 783
Koszty	65 955	41 342	2 683	-

31.12.2009

	Podmiot dominujący	Pozostałe podmioty Grupy ING	Spółki zależne*	Spółki stowarzyszone*
Należności				
Depozyty złożone	564 712	2	-	-
Rachunki nostro	44 866	-	-	-
Kredyty	-	1 491 241	319 498	-
Papiery wartościowe	-	-	20 007	-
Inne należności	8 251	1 392	11	-
Zobowiązania				
Depozyty otrzymane	331 321	784 219	267 539	23 236
Rachunki loro	14 992	300 417	-	-
Repo	3 241 530	-	-	-
Inne zobowiązania	10 515	170	1 013	-
Operacje pozabilansowe				
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	47 882	1 083 691	160 774	-
Transakcje wymiany walutowej	9 641 495	3 894 773	-	-
Transakcje forward	1 439 112	537 181	-	-
IRS	15 575 585	5 158 435	-	-
Opcje	812 007	2 673 739	-	-
Przychody i koszty **				
Przychody	-9 370	95 824	-1 825	-1 210
Koszty	57 817	64 289	570	-

*/ zawiera transakcje ING Banku Śląskiego S.A. ze spółkami zależnymi / stowarzyszonymi Grupy ING Banku Śląskiego S.A.

**/ Przychody i koszty prezentowane są w układzie jednolitym ze sprawozdaniem finansowym. Przychody zawierają między innymi wynik na wycenie instrumentów pochodnych.

47. Transakcje z personelem zarządzającym i pracownikami

Pracownicy ING Banku Śląskiego S.A. korzystają z kredytów na takich samych warunkach jak pozostali klienci Banku (nie ma kredytów preferencyjnych dla pracowników). Kredyty dla pracowników ujęte są w kwocie kredytów dla klientów i według stanu na 31.12.2010 roku wynoszą 110.065 tys. zł (bez pożyczek z ZFŚS). Na dzień 31.12.2009 roku ich wartość wyniosła 82.512 tys. zł.

Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej i poręczenia dla osób będących w kierownictwie Banku jest określone odrębną procedurą i monitorowaniem zgodnie z Zarządzeniem Prezesa ING Banku Śląskiego S.A.

W sprawozdaniu finansowym za 2010 rok ujęto udzielone kredyty, pożyczki pieniężne, gwarancje i poręczenia bankowe dla kierownictwa Banku (w rozumieniu Art. 79 Prawa Bankowego) w wysokości 34.629 tys. zł. Na dzień 31.12.2009 roku ich wartość wyniosła 29.765 tys. zł.

Pracownicy mogą korzystać z różnorodnych form pomocy socjalnej w ramach utworzonego w Banku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Stan pożyczek udzielonych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych według stanu na 31.12.2010 roku wynosił 13.585 tys. zł, wobec 15.106 tys. zł na dzień 31.12.2009 roku.

Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dzień 31.12.2010 roku wynosił 3.965 tys. zł wobec 4.736 tys. zł na dzień 31.12.2009 roku.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. oraz Członkom Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.

Wynagrodzenie Członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. (dane w tys. zł)

	rok 2010	rok 2009
Wynagrodzenia i nagrody	7 725	8 031
Korzyści	3 773	1 906
RAZEM	11 498	9 937

Jako łączną kwotę wypłaconych lub należnych wynagrodzeń i nagród za 2010 podano wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od stycznia do grudnia 2010 roku.

Członkowie Zarządu mają zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania Członkom Zarządu przysługuje odprawa. Informacja o odprawach przysługujących Członkom Zarządu jest zawarta w ich umowach o pracę i należy się tylko w przypadku rozwiązania umowy o pracę przez Bank z przyczyn innych niż uprawniające do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. (dane w tys. zł)

	rok 2010	rok 2009
Wynagrodzenia i nagrody	500	580
Korzyści	0	0
RAZEM	500	580

Członkowie Zarządu oraz inne osoby będące pracownikami ING Banku Śląskiego S.A. nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych i stowarzyszonych Grupy ING Banku Śląskiego S.A.

Spośród członków Rady Nadzorczej Banku akcje ING Banku Śląskiego posiadał Pan Wojciech Popiołek – 6 akcji. Pozostali członkowie Rady Nadzorczej Banku oraz członkowie Zarządu Banku nie posiadają akcji ING Banku Śląskiego S.A.

48. Zatrudnienie

Zatrudnienie w ING Banku Śląskim S.A. wynosiło odpowiednio:

Liczba zatrudnionych	31.12.2010	31.12.2009
W osobach	8 224	8 053
W etatach	8 092,3	7 918,8

49. Zdarzenia po dacie bilansowej

Nie wystąpiły.

50. Zmiany w strukturze jednostki gospodarczej / grupy kapitałowej

W okresie 12 miesięcy 2010 roku w strukturze Grupy, w której jednostką dominującą jest Bank, nie odnotowano zmian.

51. Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 1 marca 2011 roku.

Zarządzanie ryzykiem w ING Banku Śląskim S.A.

Wszystkie działania Banku pociągają za sobą analizę, ocenę, akceptację oraz zarządzanie pewnymi rodzajami ryzyk lub ich kombinacją. Najważniejszymi rodzajami ryzyk, których źródło stanowią aktywa finansowe są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe obejmujące ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko cenowe. Poniżej przedstawiony jest opis zarządzania wszystkimi ryzykami, które są znaczące dla Banku.

I. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

1. Definicja ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe to możliwość nie odzyskania należnych Bankowi kwot z tytułu udzielonych produktów kredytowych i parakredytowych prowadząca w konsekwencji do nie uzyskania dochodu i/lub poniesienia straty finansowej.

Straty wynikające z działalności kredytowej są pochodną ryzyka oraz działań Banku zmierzających do ograniczenia tych strat. Bank oddziałuje na poziom strat poprzez poziom ryzyka jakie akceptuje, kwotę ekspozycji na ryzyko, zabezpieczenie ponoszonego ryzyka oraz w przypadku, gdy ryzyko się zmaterializuje poprzez bezpośrednie działania ograniczające straty.

Z tego względu obszar zarządzania ryzykiem kredytowym obejmuje następujące elementy:

- identyfikację i ocenę ryzyka,
- pomiar i monitorowanie ryzyka,
- ograniczanie ryzyka i działania zapobiegawcze,
- rozwój narzędzi wspierających identyfikację i pomiar ryzyka,
- sposób finansowego pokrycia potencjalnych i faktycznych strat z tytułu ponoszonego ryzyka kredytowego.

Obszar zarządzania ryzykiem kredytowym dotyczy: przygotowania i wprowadzenia produktu kredytowego, całego procesu kredytowego i wszystkich jednostek zaangażowanych w te procesy.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

	31.12.2010	31.12.2009
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	1 521 478	1 494 053
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	636 737	8 265 524
Wycena instrumentów pochodnych	1 158 897	1 566 652
Inwestycje	23 005 928	14 166 032
Pochodne instrumenty zabezpieczające	104 796	90 444
Kredyty i inne należności udzielone klientom	33 959 314	29 976 639
Należności w innych aktywach	81 727	82 207
Udzielone zobowiązania pozabilansowe, w tym:	14 984 028	14 257 243
- limity na kartach kredytowych	653 390	679 304
- niewykorzystane linie kredytowe	10 058 885	8 939 930
- niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	1 189 607	1 973 490
- gwarancje	2 908 954	2 243 883
- akredytywy	173 192	135 606
- depozyty do wydania	0	285 030
Razem	75 452 905	69 898 794

2. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Struktura organizacyjna Banku obejmuje w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym następujące jednostki organizacyjne:

- Radę Nadzorczą Banku,
- Zarząd Banku wraz z Komitetem Polityki Kredytowej zatwierdzające w ramach swoich kompetencji określone wewnętrzne akty normatywne z obszaru ryzyka kredytowego,
- Departament Polityki Kredytowej, Procedur i Projektów Strategicznych,
- Departament Modelowania, Monitorowania i Raportowania Ryzyka,
- Departament Zarządzania i Zatwierdzania Transakcji Klientów Strategicznych i Ryzyka Kraju,
- Departament Zarządzania i Zatwierdzania Transakcji Klientów Północ,
- Departament Zarządzania i Zatwierdzania Transakcji Klientów Południe,
- Departament Zarządzania Kredytowym Ryzykiem Detalicznym,
- Departament Monitoringu i Restrukturyzacji,
- Departament Kredytów Zwiększonego Ryzyka,
- Departament Inspekcji Ryzyka Kredytowego,
- jednostki operacyjne zatrudniające analityków kredytowych,
- Departament Audytu Wewnętrznego.

Misją tych jednostek jest zapewnienie właściwej równowagi pomiędzy celami komercyjnymi ING Banku Śląskiego S.A. i akceptowalnym przez Bank poziomem „apetytu na ryzyko” przy uwzględnieniu aktualnych realiów ekonomicznych.

Cel ten jest osiągany poprzez następujące działania:

- opracowanie zasad polityki kredytowej oraz procesów i procedur dla celów akceptacji dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego wobec przedsiębiorców i kontrahentów, wsparcie rozwoju narzędzi służących identyfikacji i pomiarowi ryzyka, egzekwowanie wykonania decyzji kredytowych, tworzenie rezerw na ryzyko kredytowe oraz inicjowanie koniecznych zmian w zarządzaniu procesem kredytowym,
- przeprowadzanie analizy kredytowej i podejmowanie decyzji kredytowych,
- zwiększanie wśród pracowników Banku świadomości ryzyka kredytowego i kontrahenta w celu jego ograniczania,
- zarządzanie trudnymi kredytami zorientowane na minimalizację ryzyka i strat Banku,
- niezależną i obiektywną ocenę skuteczności, adekwatności i efektywności działania jednostek kredytujących oraz oceniających ryzyko kredytowe dzięki regularnym inspekcjom w tych jednostkach.

Funkcje komercyjne są oddzielone od oceny ryzyka transakcji i ryzyka klienta (zasada „dwóch par oczu”).

Poniżej przedstawiono bardziej szczegółowo zakresy zadań poszczególnych jednostek organizacyjnych w ramach procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w ING Banku Śląskim S.A.

2.1 Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń oraz strategii zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

2.2 Zarząd

Zarząd ING Banku Śląskiego S.A.:

- zatwierdza Politykę Kredytową określającą strategiczne podejście do podejmowania ryzyka kredytowego oraz jego akceptowalny poziom,
- powołuje i zatwierdza skład Komitetu Polityki Kredytowej, za pośrednictwem którego sprawuje ciągły nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem kredytowym,
- okresowo, ale nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o poziomie i profilu ryzyka oraz zmianach w Polityce Kredytowej,
- aktywnie wspiera wdrażanie i realizację Polityki Kredytowej poprzez indywidualne działania Członków Zarządu sprawujących nadzór nad podległymi obszarami. W skład zarządu wchodzi Członek odpowiedzialny za Pion Zarządzania Ryzykiem, który ponosi odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem kredytowym i rynkowym,
- dokonuje przeglądu skuteczności metod identyfikacji ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość oraz ustalania wysokości odpisów z tego tytułu oraz ocenia adekwatność i wrażliwość wykorzystywanych metod na zmiany warunków zewnętrznych,
- dokonuje przeglądu procesów i sposobu monitorowania jakości ekspozycji kredytowych.

2.3 Komitety

W Banku funkcjonują następujące stałe Komitety, których kompetencje obejmują obszary związane z ryzykiem kredytowym:

- Komitet Polityki Kredytowej (KPK), którego podstawowym celem jest nadzorowanie realizacji i kontrola przestrzegania przez jednostki organizacyjne ING Banku Śląskiego S.A. „Zasad polityki kredytowej”,
- Komitety Kredytowe:

- ING Banku Śląskiego S.A. (Komitet Kredytowy Banku),
- Restrukturyzacyjny.

W obszarze klientów strategicznych podejmowanie decyzji następuje w trybie dwuosobowym przez osoby upoważnione przez KPK.

2.4 Pion Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Zarządzania Ryzykiem Rynkowym

W strukturze organizacyjnej Banku jest wydzielony Pion Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Zarządzania Ryzykiem Rynkowym.

Misją Pionu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Zarządzania Ryzykiem Rynkowym jest utrzymanie odpowiedniego poziomu ryzyka kredytowego i rynkowego w Banku. Pion kierowany jest przez Dyrektora Banku, podległego i raportującego do Członka Zarządu odpowiedzialnego za ryzyko banku.

Dyrektor Banku (Pionu) nadzoruje między innymi departamenty, których obszar kompetencyjny obejmuje systemowe zarządzanie kredytowym ryzykiem korporacyjnym Banku.

W odniesieniu do departamentu odpowiedzialnego za zarządzanie kredytowym ryzykiem detalicznym (Departament Zarządzania Kredytowym Ryzykiem Detalicznym) raportowanie następuje bezpośrednio do Członka Zarządu odpowiedzialnego za ryzyko Banku.

W ramach powyższych departamentów funkcjonują jednostki/zespoły odpowiedzialne za politykę i procedury, badanie i modelowanie ryzyka kredytowego oraz monitoring i raportowanie portfelowego ryzyka kredytowego.

Zadania poszczególnych Departamentów uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym są następujące:

2.5 Departament Polityki Kredytowej, Procedur i Projektów Strategicznych

- opracowywanie skutecznych systemów zarządzania ryzykiem kredytowym poprzez stałe utrzymywanie i rozbudowę zasad polityki kredytowej oraz opis procesów i procedur celem zapewnienia właściwej równowagi pomiędzy aktualnymi celami komercyjnymi ING Banku Śląskiego S.A. i odpowiednim poziomem świadomości / apetytu na ryzyko zważywszy na rzeczywistość rynkową w Polsce,
- zapewnienie skutecznego i odpowiadającego aktualnym warunkom funkcjonowania obszaru zarządzania ryzykiem i procesami poprzez zarządzanie, uczestnictwo w projektach, projektowanie organizacji, przegląd procesów, reagowanie na potrzeby front office, operacji, realizację wniosków Zarządu i Centrali Grupy ING.

2.6 Departament Modelowania, Monitorowania i Raportowania Ryzyka

- definiowanie i przegląd sprawozdawczości zarządczej w obszarze ryzyka,
- wspieranie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym i ryzykiem kontrahenta poprzez opracowywanie narzędzi służących identyfikacji i pomiarowi ryzyka, monitoringowi i sprawozdawczości w zakresie jakości portfela kredytowego, udzielanie rekomendacji odnośnie rezerw na ryzyko kredytowe; wspieranie jednostek zarządzania ryzykiem kredytowym i ryzykiem kontrahenta w zakresie przepisów prawa i administracyjnym.

2.7 Departament Zarządzania i Zatwierdzania Transakcji Klientów Strategicznych i Ryzyka Kraju / Departament Zarządzania i Zatwierdzania Transakcji Klientów Północ / Departament Zarządzania i Zatwierdzania Transakcji Klientów Południe

- zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym z finansowaniem klientów poprzez zapewnianie doradztwa z zakresu ryzyka w procesie podejmowania decyzji kredytowych, egzekwowania realizacji decyzji kredytowych, rekomendowania wymaganych zmian w zarządzaniu procesem kredytowym,
- zapewnienie istotnych danych dla zasad polityki kredytowej oraz procesów i procedur celem zatwierdzania akceptowalnego poziomu ryzyka klienta,
- zwiększenie świadomości ryzyka kredytowego i ryzyka kontrahenta wśród pracowników Banku celem ograniczenia tych rodzajów ryzyka,
- rekomendowanie poziomu rezerw i koniecznych zmian w zarządzaniu procesami kredytowymi definiowaniu produktów, polityce kredytowej celem redukcji ryzyka.

2.8 Departament Zarządzania Kredytowym Ryzykiem Detalicznym

- zarządzanie ryzykiem poprzez: pomiar poziomu ryzyka, określanie kryteriów akceptacji ryzyka, monitorowanie jakości portfela kredytowego, wycenę potencjalnych strat, rekomendowanie rezerw finansowych i koniecznych zmian w zarządzaniu procesem kredytowym, definicji produktów, polityce kredytowej w celu zmniejszenia ryzyka,
- szacowanie bieżącego i przewidywanego poziomu ryzyka na potrzeby ustalania apetytu na ryzyko,
- rozwój i aktualizacja modeli kalkulacji zdolności kredytowej,
- inicjowanie przygotowania i aktualizacji statystycznych modeli akceptacyjnych (kart skoringowych dla kredytów detalicznych) oraz ich wdrażanie,
- opracowywanie i wdrażanie zasad tworzenia odpisów na należności dotknięte utratą wartości,
- zwiększanie wśród pracowników Banku świadomości ryzyka kredytowego, możliwości i metod jego ograniczania.

2.9 Departament Monitoringu i Restrukturyzacji

- zarządzanie trudnymi kredytami detalicznymi w celu minimalizacji ryzyka kredytowego i strat Banku dla wszystkich segmentów detalicznych poprzez prowadzenie akcji windykacyjnych dla klientów z zaległościami,
- współpraca z Departamentem Zarządzania Kredytowym Ryzykiem Detalicznym w celu identyfikacji negatywnych trendów oraz segmentów w kredytowych portfelach detalicznych,
- nadzór nad zewnętrznymi podmiotami oraz kancelariami prawnymi prowadzącymi windykację dłużników.

2.10 Departament Kredytów Zwiększonego Ryzyka

- zarządzanie trudnymi kredytami (korporacyjnymi) zorientowane na minimalizację ryzyka i strat Banku wynikających z portfela zaangażowań nieregularnych, w tym:
 - restrukturyzacja największych zaangażowań nieregularnych,
 - kompleksowa windykacja,
- współpraca z regionalnymi Wydziałami Zarządzania Ryzykiem (WZR) i jednostkami sprzedaży w zakresie restrukturyzacji trudnych kredytów,

- nadzór funkcjonalny nad regionalnymi Wydziałami Zarządzania Ryzykiem (WZR) w zakresie restrukturyzacji trudnych kredytów,
- opracowywanie zasad związanych z zarządzaniem trudnymi kredytami w celu zmniejszania ryzyka i strat,
- szacowanie odpisów na należności kredytowe związane z największymi zaangażowaniami o utraconej zdolności kredytowej.

2.11 Departament Inspekcji Ryzyka Kredytowego

- okresowa weryfikacja dokumentacji kredytowej i ocenianie funkcjonowania procesu kredytowego w ING Banku Śląskim S.A., na poziomie front-office i back-office (możliwość rekomendowania do Komitetu Polityki Kredytowej zmian w obecnie funkcjonujących politykach i procesach),
- analizowanie wybranych kredytów i adekwatności lokalnego zarządzania ryzykiem podczas regularnych inspekcji w jednostkach organizacyjnych Banku,
- identyfikacja obszarów mogących stanowić ewentualny problem oraz reagowanie na sygnały płynące z organizacji,
- kontrola przestrzegania kryteriów zatwierdzania transakcji, procesu uruchamiania kredytów, zachowań/statystyk w zakresie spłat, statystyk nieterminowych spłat, adekwatności monitorowania zaangażowań i kategorii ryzyka, prawidłowości wprowadzonych danych kredytowych w systemie informatycznym i odzyskiwania należności.

2.12 Jednostki operacyjne zatrudniające analityków kredytowych

- tworzą bazę wiedzy eksperckiej na temat charakterystyki ryzyka klientów.

2.13 Departament Audytu Wewnętrznego (DAW)

Podstawową misją DAW jest dostarczenie Zarządowi Banku niezależnej i obiektywnej oceny na temat adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku, zapewniającej ujawnianie słabych stron bądź luk w jego organizacji i funkcjonowaniu.

Lokalny Departament Audytu Wewnętrznego przeprowadza regularne audyty ram Modelu Ładu Korporacyjnego, polityki i procedur ryzyka kredytowego. Jego spostrzeżenia (łącznie z proponowanymi zmianami do polityki i procedur) przekształcane są w wykaz działań, jakie powinny zostać wykonane przed zatwierdzeniem przez Komitet Polityki Kredytowej.

Nadrzędnym celem DAW jest wskazywanie na istniejące w działalności Banku ryzyka oraz ocena i proponowanie działań prowadzących do lepszej kontroli i zarządzania tymi ryzykami. Poprzez swoją działalność DAW przyczynia się do usprawnienia organizacji i zarządzania Bankiem oraz osiągania założonych przez Bank celów.

Zakres prac DAW obejmuje całokształt działalności prowadzonej przez ING Bank Śląski S.A., wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku, jak również jednostki organizacyjne Grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A..

3. Ustalenie struktury autoryzacji decyzji w procesie kredytowym

Kompetencje decyzyjne w indywidualnych sprawach kredytowych (komitety kredytowe poszczególnych szczebli) oddzielone są od decyzji w sferze polityki kredytowej i zarządzania ryzykiem.

W procesie kredytowym decyzje kredytowe dotyczące portfela regularnego podejmowane są w trybie dwuosobowym (SAP) z uwzględnieniem zasad podejmowania decyzji kredytowych, określonych w Instrukcji Kredytowej. Wyjątki dotyczą niektórych klientów korporacyjnych w przypadku których:

- decyzję podejmuje Komitet Kredytowy Banku – dotyczy to największych ekspozycji kredytowych, określonych w Instrukcji Kredytowej,
- decyzję podejmuje się jednoosobowo – dotyczy to tzw. „Szybkiej Ścieżki Kredytowej”.

Poziom kompetencyjny skorelowany jest z poziomem ryzyka kredytowego wynikającym z ryzyka klienta i transakcji. Wraz ze wzrostem ryzyka kredytowego decyzje podejmowane są przez osoby, które ze swej natury posiadają więcej doświadczenia, a zatem umiejętności szerokiego i wnikliwego identyfikowania ryzyka.

Rozwiązania w zakresie określania szczebla kompetencyjnego w odniesieniu do decyzji kredytowych dla ekspozycji kredytowych dla portfela regularnego oparte są na wyznaczonej klasie ryzyka klienta oraz:

- poziomie łącznego zaangażowania Grupy ING wobec dłużnika oraz podmiotów wchodzących w skład grupy kapitałowej (w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 44 Ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości), do której należy również dłużnik oraz podmioty z nim powiązane osobowo przez małżonków (dotyczy to wyłącznie sytuacji, gdy finansowany jest przedsiębiorca-osoba fizyczna),
- przedmiotu danej decyzji kredytowej.

4. Podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym klientów korporacyjnych

4.1. Przeglądy i ocena ryzyka kredytowego

Funkcje komercyjne, realizujące działania skutkujące powstaniem ryzyka kredytowego, są oddzielone od procesu oceny ryzyka transakcji i ryzyka klienta (zasada „dwóch par oczu”). Ocena ryzyka kredytowego (realizowana przez Menedżera Ryzyka) przeprowadzana jest niezależnie od oceny funkcji komercyjnych (realizowanych przez Doradcę klienta).

W procesie określania klasy ryzyka i ustalania ratingu uczestniczą: Właściciel Ratingu (Doradca klienta) oraz Menedżer Ryzyka.

Właściciel Ratingu dokonuje wprowadzenia danych finansowych dotyczących klienta i ponosi odpowiedzialność za prawidłowość określenia klasy ryzyka (ratingu) oraz dokonywanie przeglądów ratingu.

W danym momencie może być tylko jeden Właściciel Ratingu danego kredytobiorcy. W przypadku kredytobiorców posiadających klasę ryzyka od 18 do 22, których ekspozycja jest tzw. „kredytem trudnym”, Właścicielem Ratingu zostaje jednostka zajmująca się restrukturyzacją i windykacją kredytu.

Rating ostateczny jest określany przez Menedżera Ryzyka, a w przypadku zgłoszenia apelacji – przez Sędziego Apelacyjnego.

Menedżer Ryzyka jest odpowiedzialny za:

- zweryfikowanie poprawności zastosowania odpowiedniego modelu ratingowego w przypadku danego kredytobiorcy,
- zweryfikowanie prawidłowości wprowadzonych danych finansowych i niefinansowych,
- dokonanie oceny jakości danych finansowych, które nie podlegały audytowi,
- określanie ratingu ostatecznego.

Wyniki zastosowania określonych modeli mogą podlegać arbitralnym korektom, poprzez ustalanie docelowych klas ryzyka w procesie tzw. apelacji.

Ustalanie ratingu w procesie apelacji może być rozpoczęte w przypadku występowania różnicy jednej klasy ryzyka (zarówno w górę jak i w dół) pomiędzy klasą ryzyka proponowaną przez model ratingowy, a propozycją osoby zgłaszającej wniosek o apelację ratingu.

Zgłoszenie apelacji ratingu następuje, gdy:

- model ratingu nie jest odpowiedni dla Kredytobiorcy,
- pojawiły się okoliczności, które być może nie zostały (jeszcze) ujęte w modelu ratingu, ale które mogą wywierać (zazwyczaj negatywny) wpływ na ocenę zdolności do spłaty kredytu przez Kredytobiorcę, w szczególności:
 - klient nie spłacił lub można przypuszczać, że nie spłaci zobowiązań finansowych którejkolwiek stronie,
 - wystąpiły poważne zakłócenia działalności klienta,
 - pojawiły się zmiany w ustawodawstwie, która mogą wywrzeć znaczący wpływ na wyniki finansowe klienta.

W ING Banku Śląskim S.A. funkcjonuje scentralizowany system informatyczny wspierający proces ratingowy, wykorzystywany w całej Grupie ING, zapewniający między innymi scentralizowane gromadzenie ratingów klientów.

4.2. Częstotliwość przeglądów oraz ewentualnych aktualizacji nadanych ratingów

Przegląd ratingu może być przeprowadzany wyłącznie przez Właściciela Ratingu. W przypadku dokonywania przeglądu ratingu obowiązują następujące zasady:

- rating musi być poddawany przeglądowi w cyklu przynajmniej rocznym; rating jest uważany za przeterminowany po upływie 12 miesięcy od daty ostatniego zatwierdzenia ratingu,
- Właściciel Ratingu podejmuje odpowiednie działania w celu przeprowadzenia przeglądu albo dąży do unieważnienia ratingu, jeżeli Bank zakończył relacje z kredytobiorcą i nie występuje już żadne ryzyko kredytowe. Okresowy przegląd ratingu powinien zostać przeprowadzony przez Właściciela Ratingu w przypadku, gdy wartość jednego lub kilku czynników ryzyka uległa istotnej zmianie. Okoliczności wymagające dokonania ponownego przeglądu ratingu obejmują np. zmianę ratingu ryzyka podmiotu dominującego lub zmianę jednego z czynników jakościowych w modelu ryzyka,
- w przypadku braku przeprowadzonego przeglądu ratingu do końca 18 miesiąca od daty ostatniego zatwierdzenia ratingu, następuje jego automatyczne wygaśnięcie (z zastrzeżeniem, że rating klienta nieregularnego nie wygasa).

4.3. Ustalenie limitów koncentracji

Celem ograniczenia ryzyka koncentracji Bank przestrzega określonych w Art. 71 Ustawy Prawo Bankowe następujących limitów zaangażowań:

- limit 20% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do podmiotów powiązanych z Bankiem,
- limit 25% funduszy własnych Banku - w stosunku do pozostałych podmiotów,
- limit 800% funduszy własnych Banku - dla łącznej sumy “dużych” zaangażowań, tzn. których wartość przekracza 10% funduszy własnych Banku.

Ponadto, zgodnie z zaleceniami ustawowymi i rekomendacjami Nadzoru Bankowego, Bank ustala wewnętrzne limity dotyczące koncentracji w odniesieniu do branż, przyjmowanych form zabezpieczeń oraz na bieżąco monitoruje zjawisko koncentracji w obszarach geograficznych swej działalności (Regionach).

Wyznaczanie ustawowych limitów koncentracji Bank realizuje w cyklach miesięcznych. Na podstawie zweryfikowanych danych przygotowana jest informacja obejmująca aktualne stany funduszy własnych Banku oraz wysokości poszczególnych limitów ustawowych. Informacja przekazywana jest zainteresowanym jednostkom Banku, wśród których znajdują się m.in.: Centra Bankowości Korporacyjnej, Oddziały regionalne, Departamenty Pionu Kredytowego, Pionu Ryzyka oraz Departament Rewizji. Oddziały regionalne prowadzą redystrybucję otrzymanej informacji do podległych im jednostek.

Bank monitoruje wykorzystanie limitów, sporządzając zestawienie klientów i grup klientów powiązanych oraz odnosząc ich aktualne zaangażowanie do wysokości obowiązujących limitów.

Na poziomie operacyjnym kontrola zachowania limitów koncentracji odbywa się zarówno na etapie opracowywania wniosków kredytowych, zatwierdzania konkretnych transakcji oraz w procesie okresowych przeglądów zaangażowań.

Największe zaangażowania Banku (przekraczające 10% funduszy własnych)

	zaangażowanie w mln PLN	
	31.12.2010	31.12.2009
Fundusze własne Banku	4 441 144	3 855 389
Klient 1 (Grupa)	2 523,3	3 193,7
Klient 2	1 046,3	-
Klient 3 (Grupa)	972,4	-
Klient 4 (Grupa)	913,9	-
Klient 5	853,8	633,7
Klient 6 (Grupa)	743,9	506,2
Klient 7	700,8	630,4
Klient 8 (Grupa)	680,2	486,8
Klient 9 (Grupa)	466,9	-

W celu uniknięcia nadmiernej koncentracji ryzyka kredytowego w branżach, Bank na bieżąco monitoruje zaangażowania w poszczególnych sektorach gospodarki. Na podstawie przeprowadzanych analiz określa on pożądane kierunki, w których zaangażowanie Banku powinno się zwiększać oraz sektory o niekorzystnych perspektywach rozwojowych, w których zaangażowanie powinno być zmniejszane.

Realizacja powyższych zadań opiera się m.in. na ustalaniu limitów dla grupy branż o istotnym udziale w portfelu Banku, tj. których łączny udział w stosunku do całego portfela kredytowego oscyluje w granicach 60%, zaś jednostkowo udział branży w portfelu korporacyjnym przekracza 5%. Ustalanie limitów dla branż leży w kompetencjach Komitetu Polityki Kredytowej.

Koncentracja zaangażowań wobec klientów korporacyjnych w branży gospodarki narodowej

branża	Zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe)			
	31.12.2010		31.12.2009	
	kwota zaangażowania w mln PLN	udział w zaangażowaniu ogółem	kwota zaangażowania w mln PLN	udział w zaangażowaniu ogółem
handel hurtowy	4 729,6	15,2%	3 931,3	14,0%
pośrednictwo finansowe (z uwzględnieniem banków)	3 975,8	12,7%	3 818,6	13,6%
administracja publiczna i obrona narodowa	3 196,9	10,2%	2 344,1	8,4%
budownictwo	1 855,8	5,9%	1 555,7	5,6%
pozostała działalność związana z prowadzeniem interesów	1 826,7	5,9%	1 403,9	5,0%
handel detaliczny	1 674,7	5,4%	1 568,4	5,6%
obsługa nieruchomości	1 385,5	4,4%	1 432,7	5,1%
produkcja artykułów spożywczych i napojów	1 372,2	4,4%	1 265,2	4,5%
przemysł energetyczny	860,9	2,8%	1 047,3	3,7%
sprzedaż, naprawa i obsługa pojazdów mechanicznych	752,6	2,4%	683,6	2,4%
pozostały przemysł surowców niemetalicznych	708,9	2,3%	543,0	1,9%
produkcja metalowych wyrobów gotowych	688,2	2,2%	672,0	2,4%
przemysł maszynowy	664,1	2,1%	678,1	2,4%
produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych	559,7	1,8%	457,4	1,6%
poczta i telekomunikacja	551,9	1,8%	607,2	2,2%
przemysł gumowy	536,8	1,7%	609,4	2,2%
przemysł paliw	515,2	1,7%	500,1	1,8%
produkcja metali	443,5	1,4%	330,5	1,2%
działalność pomocnicza dla transportu	388,0	1,2%	384,0	1,4%
rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	349,4	1,1%	331,9	1,2%
pozostałe branże	4 168,5	13,4%	3 847,5	13,8%
Razem	31 204,9	100,0%	28 011,9	100,0%

Monitorowanie ryzyka koncentracji zaangażowań z punktu widzenia obszarów geograficznych jest realizowane na podstawie istniejącego podziału regionalnego sieci oddziałów. Dla kontroli zjawiska koncentracji w Regionach, przyjmuje się wskaźnik graniczny na poziomie 20% portfela ogółem Banku. Przekroczenie tego wskaźnika może stanowić sygnał do ustalenia limitu geograficznego.

Ponieważ koncentracja geograficzna jest niewielka i nie powoduje wzrostu ryzyka kredytowego, w ING Banku Śląskim dotychczas nie zaistniała potrzeba wyznaczenia limitów geograficznych.

Uwzględniając potencjalny poziom ryzyka Bank wprowadził limity w obszarze kredytów hipotecznych zgodnie z Rekomendacją S Komisji Nadzoru Bankowego dla:

- kredytów udzielanych z niskim wkładem własnym (ubezpieczonych),
- nowoudzielanych kredytów indeksowanych kursem waluty,
- kredytów zabezpieczonych hipotecznie,
- kredytów na cele mieszkaniowe.

Przestrzeganie ustawowych i wewnętrznych norm koncentracji jest przedmiotem miesięcznego raportu z obszaru ryzyka, przekazywanego Zarządowi Banku, KPK oraz Dyrektorom Oddziałów Regionalnych. Okresowo jest on również prezentowany Radzie Nadzorczej Banku.

W ciągu roku 2010 jak i w roku 2009 nie wystąpiły przekroczenia ustawowych limitów koncentracji zaangażowań.

4.4. Zabezpieczenia i inne formy ograniczania ryzyka kredytowego

Chociaż zabezpieczenia są istotnym czynnikiem ograniczania ryzyka kredytowego, polityką Banku jest udzielanie kredytów w wysokości i na warunkach umożliwiających regularne spłaty bez konieczności odzyskiwania należności z zabezpieczeń.

Bank przyjmuje wszystkie dopuszczalnie prawne formy zabezpieczeń, przy czym, na wybór zabezpieczenia w konkretnych przypadkach wpływają różne czynniki, w tym w szczególności:

- możliwość klienta w zaoferowaniu określonych zabezpieczeń,
- rodzaj i okres ekspozycji,
- poziom ryzyka klienta,
- poziom ryzyka transakcji,
- płynność oferowanego zabezpieczenia (możliwość szybkiego spieniężenia),
- wartość zabezpieczenia.

Polityka Zabezpieczeń Banku zawiera m.in.:

- wskazanie kryteriów dotyczących uznawania zabezpieczeń w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe,
- określenie generalnych zasad, którymi Bank kieruje się przy wyborze zabezpieczeń, z uwzględnieniem poziomu akceptowalnego ryzyka kredytowego,
- dostosowanie do procedur dotyczących zabezpieczeń do wymagań nowych modeli LGD zgodnych z zaawansowaną metodą wewnętrznych ratingów (tzw. AIRB).

Ponadto Polityka Zabezpieczeń Banku uwzględnia szczególnie te aspekty Uchwały KNF 76/2010, które dotyczą kwestii zastosowania modeli LGD, pewności prawnej zabezpieczeń i ich monitorowania.

Opracowane modele LGD dla aktywów korporacyjnych bazują na statystycznie oszacowanych wskaźnikach odzysku w poszczególnych grupach zabezpieczeń. Szacunki te opierają się na analizie obserwacji historycznych procesów odzysków zanotowanych w Banku. Stopy odzysku poszczególnych zabezpieczeń determinują ich wartość godziwą.

Stopa odzysku danego zabezpieczenia jest uzależniona zarówno od charakterystyki przedmiotu zabezpieczenia jak i od prawnej formy jego ustanowienia i aktualnej skutecznej realizacji tego zabezpieczenia przez Bank. Na ostateczny poziom odzysku mają wpływ także koszty windykacji i koszty utrzymywania należności nieregularnych w księgach banku (do czasu odzyskania lub umorzenia należności).

Oprócz klasycznych form zabezpieczenia (rzeczowych i osobistych) Bank stosuje dodatkowe instrumenty ograniczania ryzyka utraty należności w formie dodatkowych warunków / klauzul w umowach kredytowych (covenants). W ramach podstawowych typów „covenants” Bank stosuje klauzule ochronne oraz finansowe. O zakresie stosowania konkretnych klauzul lub ich kombinacji decydują: długość okresu kredytowania, rodzaj oferowanego produktu kredytowego, specyfika formy organizacyjno – prawnej lub przedmiotu działalności kredytobiorcy, kategoria ryzyka klienta. Wprowadzenie pewnych klauzul do umów kredytowych umożliwia czasami rezygnację z części lub całości prawnych zabezpieczeń.

Struktura poszczególnych grup zabezpieczeń jest zdywersyfikowana. Największy udział posiadają następujące zabezpieczenia:

- poręczenia i gwarancje korporacyjne - w ramach tej grupy zabezpieczeń znajdują się poręczyciele różnych branż, o zróżnicowanej sytuacji ekonomiczno-finansowej. Nie stwarza to zatem znaczącego ryzyka w zakresie koncentracji. W sytuacji przyjmowania określonego odzysku zabezpieczenia, większego od 0%, konieczne jest zbadanie sytuacji ekonomiczno-finansowej poręczyciela oraz ustalenie kategorii ryzyka na poziomie inwestycyjnym lub spekulacyjnym,
- hipoteki - udział ten wynika z faktu, że hipoteki zazwyczaj zabezpieczają kredyty inwestycyjne długoterminowe. Ponadto hipoteki są głównym zabezpieczeniem kredytów na finansowanie nieruchomości komercyjnych.

4.5. Ustalenie metodologii klasyfikowania ekspozycji

Przesłanki utraty wartości należności kredytowej

Zdarzenia stanowiące przesłanki utraty wartości to zdarzenia, które miały miejsce w stosunku do aktywa lub grupy aktywów finansowych mające negatywny wpływ na wysokość oczekiwanych przepływów pieniężnych. Przyjęta przez Bank lista przesłanek utraty wartości dla korporacyjnych należności kredytowych jest następująca:

- Upadłość / zagrożenie upadłością: Kredytobiorca został postawiony lub wkrótce zostanie postawiony (czy to przez Bank, stronę trzecią lub z własnej inicjatywy) w stan upadłości (bankructwa), co będzie skutkowało brakiem spłaty lub jej opóźnieniem;
- Opóźnienie w spłacie: Kredytobiorca zaprzestał spłacania kapitału lub odsetek/prowizji i opóźnienie w spłacie utrzymuje się przez:
 - Dla klientów korporacyjnych (oprócz instytucji finansowych) – więcej niż 90 dni;
 - Dla instytucji finansowych i rządów – 0 dni lub więcej; jednakże w tym przypadku stosuje się 14 dniowy okres wyjaśniający dla ustalenia czy brak spłaty był spowodowany czynnikami związanymi z pogorszeniem się standingu kredytowego instytucji finansowej, czy raczej przyczynami operacyjnymi; opóźnienie w spłacie z przyczyn operacyjnych nie jest przesłanką utraty wartości.
- Bank ocenia, że kredytobiorca będzie miał trudności ze spłatą zadłużenia: Kredytobiorca boryka się z istotnymi trudnościami finansowymi do tego stopnia, że trudności te będą miały negatywny wpływ (z prawdopodobieństwem co najmniej 50%)

na przyszłe przepływy pieniężne z danej należności kredytowej (w ocenie tej brana jest pod uwagę perspektywa 1 roku);

- Restrukturyzacja należności kredytowej nie wynikająca ze względów komercyjnych: w związku z trudnościami finansowymi kredytobiorcy Bank dokonał restrukturyzacji zaangażowania kredytowego, udzielając kredytobiorcy udogodnień lub ustępstw, efektem których jest zmniejszenie wartości bieżącej oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu należności kredytowej do poziomu poniżej wartości bilansowej tej należności.

Stwierdzenie wystąpienia co najmniej jednej z wyżej wymienionych przesłanek świadczy o utracie wartości należności kredytowej (czyli o wystąpieniu tzw. impairment).

Wyznaczanie klasy ryzyka klienta w przypadku portfela regularnego

Każdy podmiot, wobec którego Bank posiada ekspozycję kredytową musi posiadać rating i jest on stosowany jednolicie w całym Banku. Integralną częścią procesu związanego z oceną ryzyka kredytowego banku związanego z ekspozycjami kredytowymi wobec klientów korporacyjnych jest wyznaczenie klasy ryzyka klienta.

W odniesieniu do ekspozycji wobec przedsiębiorców stosowana jest 22 stopniowa skala ratingowa, używana w całej Grupie ING, której klasy stanowią prezentację ryzyka związanego z dłużnikiem. Przypisanie do każdej z klas ryzyka klienta oparte jest na:

- modelu finansowym, wykorzystującym dane ze sprawozdań finansowych dłużnika,
- ocenie czynników jakościowych,
- standingu finansowym spółki-matki.

Klasy inwestycyjne (Investment grade) 1-10

Grupa klas inwestycyjnych obejmuje podmioty, które oceniamy jako podmioty obciążone relatywnie niskim ryzykiem, przy czym dokonując klasyfikacji ryzyka uwzględniamy zagrożenia wynikające z uwarunkowań otoczenia ekonomiczno-gospodarczego.

Klasy spekulacyjne (Speculative grade) 11-17

Jest to grupa o stosunkowo dużej rozpiętości poziomów ryzyka, stąd charakterystyka skrajnych klas w ramach tej grupy jest bardzo zróżnicowana. Generalnie jednak możemy stwierdzić, że:

- podmioty z najlepszych klas w ramach tej grupy aktualnie wywiązują się ze swoich zobowiązań finansowych, jednak pokrycie obsługi długu (kapitału oraz odsetek) jest w dłuższym okresie czasu niepewne i w związku z tym margines bezpieczeństwa jest ograniczony, istnieje realne niebezpieczeństwo wzrostu ryzyka kredytowego z uwagi na niesprzyjające otoczenie gospodarcze lub niekorzystne warunki ekonomiczne;
- kredytobiorców klasyfikowanych do klas o największym ryzyku (najgorsze klasy z tej grupy) mogą charakteryzować niepewne perspektywy w zakresie dochodów, gorsza jakość aktywów oraz, w dłuższej perspektywie, ryzyko niedopasowania poziomu kapitałów oraz możliwość wystąpienia strat.

Klasy trudnych kredytów (Problem loan grade) 18-22

Ta grupa klas ryzyka obejmuje Kredytobiorców, u których wystąpiły jednoznaczne oznaki istniejących problemów z obsługą zadłużenia lub u których wystąpiła już sytuacja określana jako tzw. „default”.

Kredytobiorcy w tej grupie klas ryzyka są klasyfikowani wyłącznie przez jednostki ryzyka zarządzające zaangażowaniem danego klienta.

W odniesieniu do klientów:

- z segmentu klientów strategicznych stosowany jest globalny model oceny ryzyka (PD) Grupy ING - dłużnik przypisywany jest jednej z 17 klas z przedziału 1-17,
- z segmentu klientów korporacyjnych (SME) stosowany jest lokalny model oceny ryzyka (PD), dłużnik przypisywany jest jednej z 9 klas z przedziału od 9 do 17.

Narzędzia do zarządzania kredytowym ryzykiem korporacyjnym

W latach 2007-2010 Bank podejmował szereg działań w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym w związku z wdrażaniem Uchwały KNF 76/2010 w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, wprowadzającej postanowienia Dyrektywy CRD odnośnie adekwatności kapitałowej banków zgodnej z Nową Umową Kapitałową (NUK). W ślad za decyzją Grupy ING o zaimplementowaniu zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB) opracowano i wdrożono modele (lokalne i globalne) podstawowych parametrów ryzyka:

- PD (prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania),
- LGD (straty dla banku wynikającej z niewykonania zobowiązania przez klientów),
- EAD (zaangażowania klienta wobec banku w momencie niewykonania zobowiązania)

dla różnych klas aktywów według wymagań metody AIRB.

Rozpoczęcie stosowania metody AIRB dla portfela korporacyjnego planowane jest po uzyskaniu pozytywnej zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Między innymi dla zaangażowań wobec przedsiębiorstw funkcjonują w Banku następujące modele:

- Dla segmentu klientów strategicznych, obejmującego firmy o rocznych przychodach powyżej 100 mln EUR:
 - Globalny model ratingowy (statystyczny model PD) Grupy ING,
 - Globalne modele LGD i EAD (modele hybrydowe statystyczno-eksperckie) zbudowane także na poziomie Grupy ING.
- Dla lokalnych segmentów firm średnich i dużych (klasa aktywów SME), obejmujących klientów o rocznych przychodach od 800 tys. do 100 mln EUR:
 - Lokalny model ratingowy PD (tzw. CEE SME PD) - model wykorzystywany w krajach Europy Środkowo-Wschodniej,
 - Lokalne modele LGD i EAD (modele hybrydowe statystyczno-eksperckie) zbudowane w banku na podstawie wewnętrznych danych z zastosowaniem metodologii Grupy ING.

Oprócz powyższych Bank stosuje także modele globalne dla ekspozycji wobec banków i innych instytucji finansowych oraz wobec rządów i jednostek samorządu terytorialnego.

Modele są wykorzystane do kalkulacji kapitału ekonomicznego, pozwalając na jego optymalizację. Przyczyniają się także do lepszej kwantyfikacji ryzyka kredytowego w portfelu banku. Na ich podstawie szacowane są m.in. rezerwy według MSSF, efektywność działania banku (RAROC, zysk ekonomiczny, zarządzanie wartością firmy) oraz ceny kredytów.

Bank wykorzystuje zaawansowane systemy informatyczne wspierające proces nadawania ocen ryzyka klientom i transakcji przy wykorzystaniu modeli ryzyka. Podstawowym narzędziem informatycznym do zarządzania ryzykiem kredytowym jest zintegrowane

środowisko Grupy ING, które łączy w sobie wszystkie aplikacje potrzebne do pełnej realizacji wymogów NUK. Przy jego pomocy można efektywnie zarządzać ryzykiem na poziomie oddziału banku a nawet portfela pojedynczego opiekuna klienta.

Jakość portfela kredytowego klientów korporacyjnych, który nie jest przeterminowany ani zagrożony utratą wartości

klasa ryzyka (risk rating)	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
03	0,0	215,1	0,0	180,8
04	0,0	5,5	1 675,2	1 106,1
05	1 976,9	917,8	0,5	3,0
06	254,9	19,1	823,2	212,8
07	2 553,3	1 367,4	184,2	59,8
08	614,4	700,0	1 543,7	1 137,8
09	395,1	1 017,6	1 066,1	657,2
10	1 874,8	2 504,3	1 914,4	1 762,8
11	2 063,8	2 239,1	1 675,5	1 961,8
12	1 423,7	1 156,9	1 248,3	1 183,2
13	2 334,8	1 500,5	2 152,8	1 351,1
14	1 380,4	309,4	984,4	450,9
15	1 299,7	549,2	1 361,9	396,8
16	346,5	105,8	541,5	203,1
17	267,1	124,0	563,5	166,8
18	157,5	14,1	66,4	11,1
19	185,9	41,5	342,4	70,9
Razem	17 128,8	12 787,3	16 144,0	10 916,0

Analiza wiekowa portfela kredytowego klientów korporacyjnych, który jest przeterminowany, lecz nie zagrożony utratą wartości

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
1-30	30,0	1,3	30,8	17,2
31-60	36,9	0,0	9,8	3,0
61-90	5,4	0,0	5,9	0,1
91-180	0,3	0,0	17,4	1,5
181-365	0,1	0,0	3,2	0,0
>365	3,8	0,0	0,5	0,0
Razem	76,5	1,3	67,6	21,8

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych według klas ryzyka

klasa ryzyka (risk rating)	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
03	0,0	215,1	0,0	180,8
04	0,0	5,5	1 675,2	1 106,1
05	1 976,9	917,8	0,5	3,0
06	254,9	19,1	824,9	212,8
07	2 553,3	1 367,4	184,2	59,8
08	618,7	700,0	1 545,7	1 137,8
09	395,1	1 017,6	1 069,6	658,1
10	1 874,9	2 504,5	1 914,5	1 766,0
11	2 066,8	2 239,3	1 675,7	1 965,1
12	1 424,8	1 156,9	1 249,8	1 183,5
13	2 352,8	1 501,4	2 162,1	1 353,4
14	1 400,8	309,4	987,8	452,4
15	1 303,7	549,2	1 370,7	397,0
16	350,1	105,8	547,5	204,5
17	267,7	124,0	565,0	167,3
18	158,4	14,1	66,4	11,1
19	206,4	41,5	372,0	79,1
20	658,5	26,5	429,4	52,6
21	2,4	0,0	5,5	0,0
22	520,4	3,2	370,5	4,5
Razem	18 386,6	12 818,3	17 017,0	10 994,9

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych według okresów przeterminowania

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
0	17 587,6	12 817,0	16 437,1	10 973,1
1-30	36,7	1,3	77,6	17,2
31-60	64,5	0,0	13,7	3,0
61-90	21,5	0,0	21,1	0,1
91-180	35,7	0,0	117,8	1,5
181-365	84,2	0,0	153,9	0,0
>365	556,4	0,0	195,8	0,0
Razem	18 386,6	12 818,3	17 017,0	10 994,9

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych dla klas ryzyka 01-19 objęte jest odpisem na poniesione, lecz nieujawnione straty (IBNR - *Incurred But Not Reported*). Zaangażowanie dla klas 20-22 objęte jest odpisem na utratę wartości (ISFA - *Individually Significant Financial Assets* lub INSFA - *Individually Non-Significant Financial Assets*).

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych objęte odpisem na poniesione, lecz nieujawnione straty (IBNR*) według klas ryzyka

klasa ryzyka (risk rating)	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
03	0,0	215,1	0,0	180,8
04	0,0	5,5	1 675,2	1 106,1
05	1 976,9	917,8	0,5	3,0
06	254,9	19,1	824,9	212,8
07	2 553,3	1 367,4	184,2	59,8
08	618,7	700,0	1 545,7	1 137,8
09	395,1	1 017,6	1 069,6	658,1
10	1 874,9	2 504,5	1 914,5	1 766,0
11	2 066,8	2 239,3	1 675,7	1 965,1
12	1 424,8	1 156,9	1 249,8	1 183,5
13	2 352,8	1 501,4	2 162,1	1 353,4
14	1 400,8	309,4	987,8	452,4
15	1 303,7	549,2	1 370,7	397,0
16	350,1	105,8	547,5	204,5
17	267,7	124,0	565,0	167,3
18	158,4	14,1	66,4	11,1
19	206,4	41,5	372,0	79,1
Razem	17 205,3	12 788,6	16 211,6	10 937,8

*IBNR – *Incurred But Not Reported*

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych objęte odpisem na poniesione, lecz nieujawnione straty (IBNR) według okresów przeterminowania

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
0	17 128,8	12 787,3	16 144,0	10 916,0
1-30	30,0	1,3	30,8	17,2
31-60	36,9	0,0	9,8	3,0
61-90	5,4	0,0	5,9	0,1
91-180	0,3	0,0	17,4	1,5
181-365	0,1	0,0	3,2	0,0
>365	3,8	0,0	0,5	0,0
Razem	17 205,3	12 788,6	16 211,6	10 937,8

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych, w przypadku których indywidualnie wykazano utratę wartości (ISFA*) według klas ryzyka

klasa ryzyka (risk rating)	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
20	628,9	23,7	408,6	51,3
21	1,2	0,0	3,9	0,0
22	428,3	1,0	319,4	2,5
Razem	1 058,4	24,7	731,9	53,8

*ISFA – Individually Significant Financial Assets

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych, w przypadku których indywidualnie wykazano utratę wartości (ISFA) według okresów przeterminowania

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
0	454,0	24,7	286,2	53,8
1-30	6,4	0,0	46,4	0,0
31-60	24,9	0,0	0,3	0,0
61-90	14,7	0,0	15,2	0,0
91-180	28,9	0,0	88,4	0,0
181-365	65,0	0,0	135,5	0,0
>365	464,5	0,0	159,9	0,0
Razem	1 058,4	24,7	731,9	53,8

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych objęte odpisem na należności indywidualnie nieznaczące (INSFA*) według klas ryzyka

klasa ryzyka (risk rating)	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
20	29,6	2,8	20,8	1,3
21	1,2	0,0	1,6	0,0
22	92,1	2,2	51,1	2,0
Razem	122,9	5,0	73,5	3,3

*INSFA – Individually Non-Significant Financial Assets

Zaangażowanie wobec klientów korporacyjnych objęte odpisem na należności indywidualnie nieznaczące (INSFA) według okresów przeterminowania

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
0	4,8	5,0	6,9	3,3
1-30	0,3	0,0	0,4	0,0
31-60	2,7	0,0	3,6	0,0
61-90	1,4	0,0	0,0	0,0
91-180	6,5	0,0	12,0	0,0
181-365	19,1	0,0	15,2	0,0
>365	88,1	0,0	35,4	0,0
Razem	122,9	5,0	73,5	3,3

4.6. Restrukturyzacja zaangażowań kredytowych

W niektórych przypadkach ING Bank Śląski S.A. współpracuje z kredytobiorcą oraz jego innymi wierzycielami (jeśli takowi istnieją), aby zrestrukturyzować działalność kredytobiorcy oraz jego zobowiązania finansowe w celu minimalizacji strat finansowych dla wszystkich wierzycieli, a w szczególności dla ING Banku Śląskiego S.A. Ten cel może zostać osiągnięty przy zastosowaniu wielu ścieżek dostępnych dla wierzycieli, najczęstsze z nich to:

- wydłużenie okresu spłat,
- sprzedaż aktywów,
- sprzedaż części działalności gospodarczej kredytobiorcy,
- umorzenie części zobowiązań finansowych,
- kombinacja powyższych.

Decyzja w zakresie rozpoczęcia procesu restrukturyzacji jest podejmowana jedynie po dokonaniu szczegółowej oceny wewnętrznej oraz po akceptacji przez odpowiedni (wewnętrzny) organ decyzyjny. Po pomyślnie zakończonym procesie restrukturyzacji, kredytobiorca z powrotem podlega standardowym procedurom monitoringu ryzyka kredytowego.

W ciągu 2010 roku ING Bank Śląski S.A. zrestrukturyzował zaangażowania kredytowe klientów korporacyjnych bez utraconej wartości w łącznej wysokości 274,9 mln PLN, które wg oczekiwań stałyby się kredytami o utraconej wartości gdyby nie przeprowadzona restrukturyzacja.

Zaangażowania wobec klientów korporacyjnych bez utraconej wartości, które stałyby się zaangażowaniami o utraconej wartości gdyby nie przeprowadzona restrukturyzacja

Zaangażowanie w mln PLN	
31.12.2010	31.12.2009
274,9	116,0

5. Podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym klientów detalicznych

Bank traktuje wszystkie należności detaliczne (wobec klientów indywidualnych oraz klientów segmentu Small Business) jako indywidualnie nieznaczące i wylicza oraz tworzy odpisy i rezerwy na nie według podejścia kolektywnego.

Podejście eksperckie w szacowaniu wielkości odpisów i rezerw w tym także szacowaniu parametrów wykorzystywanych do wyliczania odpisów i rezerw jest dopuszczalne, jeśli zachodzi jeden z poniższych warunków:

- wielkość i wiek portfela i/lub ilość przypadków dotkniętych utratą wartości w okresie analizy jest niedostateczna dla przeprowadzenia estymacji statystycznej lub matematycznej,
- jakość danych jest niewystarczająca do adekwatnego oszacowania wielkości odpisów lub rezerw,
- nastąpiła istotna zmiana warunków ekonomicznych otoczenia Banku, poziomu apetytu na ryzyko, przyjętych strategii odzyskiwania należności,
- przyjęte statystyczne lub matematyczne metody szacunku (estymacji) nie odpowiadają wymogom regulacyjnym lub wymaganiom Grupy ING.

Zasadność zastosowania podejścia eksperckiego oraz ocena jego wyników weryfikowana jest odrębnie dla każdego przypadku i podlega akceptacji Komitetu Polityki Kredytowej. Takie same zasady stosuje się do wykorzystania danych i obserwacji pozyskanych z innych instytucji, w tym samej akceptacji źródła danych.

Przesłanki utraty wartości należności kredytowej

- Kredytobiorca zaprzestał spłaty kapitału lub odsetek/prowizji i opóźnienie w spłacie utrzymuje się dłużej niż 90 dni. Dla limitów w ROR oraz limitów w rachunku bieżącym dla Small Businessu warunek ten dotyczy wyłącznie zaangażowań powyżej 200 PLN;
- W obrębie kredytów konsumpcyjnych: kredytobiorca (osoba prywatna) ma inne ekspozycje niż przedmiotowa, które posiadają przesłanki utraty wartości zawarte w poz. 1 i wszystkie te ekspozycje należą do grup kredytów konsumpcyjnych (nie mieszkaniowych / hipotecznych);
- W obrębie kredytów mieszkaniowych / hipotecznych: kredytobiorca (osoba prywatna) ma inne ekspozycje niż przedmiotowa, które posiadają przesłanki utraty wartości zawarte w poz. 1 i wszystkie te ekspozycje należą do grupy kredytów mieszkaniowych / hipotecznych (nie konsumpcyjnych);
- Kredytobiorca (Small business) ma inne ekspozycje niż przedmiotowa, które posiadają przesłanki utraty wartości zawarte w poz.1;
- Kredytobiorca po wystąpieniu przesłanek utraty wartości obsługuje prawidłowo zadłużenie, jednak okres prawidłowej obsługi jest krótszy niż 3 miesiące (jeśli wcześniej okres przeterminowania był krótszy niż 6 miesięcy);
- Kredytobiorca po wystąpieniu przesłanek utraty wartości obsługuje prawidłowo zadłużenie, jednak okres prawidłowej obsługi jest krótszy niż 6 miesięcy (jeśli wcześniej okres przeterminowania był dłuższy niż 6 miesięcy);
- Kredytobiorca został postawiony lub wkrótce zostanie postawiony w stan upadłości (bankructwa), co będzie skutkowało brakiem spłaty lub jej opóźnieniem (przesłanka dotyczy w szczególności kredytobiorców z segmentu Small Business);
- Umowa kredytowa została rozwiązana;
- Sytuacja ekonomiczno-finansowa klienta Small Business wskazuje, że nie będzie on w stanie spłacić swoich zobowiązań wobec Banku w całości i w terminie.

- Należność kredytowa została poddana restrukturyzacji. W związku z trudnościami finansowymi kredytobiorcy Bank dokonał restrukturyzacji zaangażowania kredytowego, udzielając kredytobiorcy udogodnień lub ustępstw, efektem których jest zmniejszenie wartości bieżącej oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu należności kredytowej do poziomu poniżej wartości bilansowej tej należności. Natomiast nie jest przesłanką utraty wartości zmiana warunków kredytowania wynikająca ze względów komercyjnych (w tym zmiany stóp procentowych uwarunkowane rynkowo). Zasady restrukturyzacji oraz sposób ich traktowania z punktu widzenia tworzenia odpisów aktualizacyjnych (rezerw) są określone odrębnymi procedurami.

Punktem wyjścia przyjętym do grupowania ekspozycji do portfeli w podejściu kolektywnym są zasady wprowadzane przez Nową Umowę Kapitałową (tzw. *Basel II*) wyróżniające trzy podstawowe grupy produktów detalicznych: kredyty odnawialne, kredyty hipoteczne i inne kredyty konsumpcyjne. Podstawą do grupowania jest zbieżność czynników ryzyka (*risk drivers*) w grupie. Produkt i jego cechy są podstawowymi kryteriami grupowania. Pochodną definicji produktu są kryteria przesłanek utraty wartości oparte na bazylejskiej definicji „default”. Ponieważ Bank stosuje karty scoringowe (statystyczne modele akceptacyjne) istniejący model akceptacyjny jest dodatkową przesłanką grupowania.

Dodatkowo w procesie grupowania uwzględnia się:

- rodzaj i definicję produktu,
- rodzaj zabezpieczenia,
- biznesowe pozycjonowanie produktu (np. wyodrębnienie produktów nie oferowanych),
- pozostałe elementy modelu akceptacyjnego,
- organizację procesu kredytowego.

Wyróżniony portfel powinien charakteryzować się odpowiednią liczebnością dla zapewnienia statystycznej powtarzalności zjawisk.

Dla każdego portfela wyróżnia się:

- portfel należności nie dotkniętych utratą wartości (IBNR),
- portfel należności dotkniętych utratą wartości (*impaired*),
- portfel należności odnośnie których Bank nie spodziewa się dalszych odzysków (*impaired – non risk* zwany także „portfelem B”).

Bank stosuje następujące kryteria wyróżnienia portfela B:

- od momentu wystąpienia przesłanek utraty wartości upłynęło: 24 miesiące dla portfeli kredytów konsumpcyjnych i Small Business, 36 miesięcy dla portfeli kredytów mieszkaniowych,
- nie występują przesłanki posiadania przez dłużnika dochodów wystarczających do spłaty zaległości ani aktywów, z których Bank mógłby odzyskać swą należność i brak jest przesłanek do zmiany tej sytuacji w przewidywalnej przyszłości,
- dłużnik podlega procesom upadłościowym i istnieją uzasadnione przesłanki, że Bank nie odzyska żadnych lub nieistotne kwoty w ramach tego procesu.

Kolektywne podejście w szacowaniu i tworzeniu odpisów (rezerw) opiera się o zasady wprowadzane przez Nową Umowę Kapitałową (tzw. *Basel II*, z odpowiednimi modyfikacjami na potrzeby wyliczania utraty wartości) i o koncepcję tzw. straty oczekiwanej. Z uwagi na fakt, że wg MSR rezerwę tworzy się na stratę poniesioną a nie stratę oczekiwaną, parametry

modelu bazylejskiego podlegają modyfikacji. Do wyliczenia rezerwy wykorzystywane są następujące parametry:

- PD - prawdopodobieństwo niewypłacalności klienta określone dla każdego podportfela należności detalicznych i segmentu Small Business,
- LGD - strata poniesiona na należności w wyniku jej niepełnego odzyskania, określona dla każdego podportfela należności detalicznych i segmentu Small Business,
- EAD – ekspozycja w momencie niewypłacalności - kwota bieżącego zaangażowania bilansowego powiększona o ekwiwalenty bilansowe niewykorzystanych linii kredytowych.

Modyfikacja parametrów wynika z faktu, że w Modelu Bazylejskim określa się prawdopodobieństwo dla straty oczekiwanej w okresie najbliższych 12 miesięcy, natomiast zgodnie z MSR rezerwę tworzy się na stratę poniesioną. Modyfikacja wynika z okresu, jaki przyjmuje się, aby poniesienie straty zostało rozpoznane (ujawnione, odkryte).

Modyfikacja parametru PD dokonywana jest w oparciu o koncepcję okresu ujawnienia straty (ang. *emergence period*), który jest na ogół krótszy niż 12 miesięcy. Okres ujawnienia straty uzależniony jest między innymi od następujących czynników:

- segmentu do którego należy kredytobiorca;
- rodzaju produktu.

Dostosowanie PD do wymagań MSR polega na skróceniu horyzontu czasowego parametru i przybliżeniu go do bieżącej daty bilansowej.

Dla portfela detalicznego i Small Business określenie PD dla grup produktów bazuje na estymacji prawdopodobieństw zajścia jednego z przypadków:

- kredytobiorca zaprzestanie spłacania kapitału lub odsetek przez okres dłuższy niż 90 dni,
- kredytobiorca zostanie postawiony w stan upadłości (dotyczy Small Businessu),
- umowa kredytowa zostanie wypowiedziana,
- należność zostanie poddana restrukturyzacji.

Tak wyliczone PD jest mapowane (alokowane) do poszczególnych przedziałów ratingowych.

W rozumieniu *Basel II* parametr LGD oznacza stratę, jaką Bank poniesie na danej ekspozycji kredytowej w przypadku niewypłacalności kredytobiorcy. LGD jest wyrażony jako ułamek zaangażowania na moment wystąpienia niewypłacalności kredytobiorcy (EAD). LGD jest pochodną przyjętych zabezpieczeń prawnych, tj. rodzaju zabezpieczeń oraz ich wartości (likwidacyjnej).

LGD dla portfeli detalicznych oblicza się na podstawie ilorazu zdyskontowanych przepływów pieniężnych na rachunku od momentu wystąpienia utraty wartości do dnia raportu przez sumę kapitału i odsetek należnych w momencie wystąpienia utraty wartości.

Wyliczony w ten sposób parametr LGD korygowany jest z tytułu szacowanych kosztów windykacji, jakie Bank będzie musiał ponieść w związku z realizacją zabezpieczeń.

Przepływy po dacie wystąpienia przesłanek utraty wartości dyskontowane są przy pomocy stopy procentowej przyjętej dla całego portfela.

EAD w Modelu Bazylejskim oznacza wielkość zaangażowania kredytowego, jakie będzie miało miejsce w momencie niewypłacalności klienta. Przy kalkulacji straty oczekiwanej według *Basel II* EAD oznacza sumę bieżącego zaangażowania bilansowego i statystycznie

oszacowaną część zaangażowania pozabilansowego, jaką klient wykorzysta do dnia niewypłacalności.

Zmodyfikowana wartość EAD na poziomie klienta dla potrzeb MSR jest bieżącą ekspozycją bilansową na dzień bilansowy, powiększoną o ekwiwalenty bilansowe bieżących pozycji pozabilansowych.

Wysokość rezerw zależy od wysokości zaangażowania oraz parametrów PD i LGD (przy czym PD dla portfela dotkniętego utratą wartości (*impaired*) wynosi 100%, a LGD dla portfela B wynosi 100 %).

Jakość portfela kredytowego klientów detalicznych, który nie jest przeterminowany ani zagrożony utratą wartości

klasa ryzyka (risk rating)	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
08	27,0	128,4	0,0	0,0
09	8 294,4	829,8	0,0	0,1
10	466,0	340,8	5 921,7	386,7
11	256,9	147,7	9,1	0,8
12	803,9	197,3	451,2	1 296,9
13	547,2	49,8	2 297,3	616,3
14	565,7	137,2	114,1	111,2
15	606,1	527,6	291,9	568,9
16	89,4	39,4	1,5	0,1
17	38,2	4,6	1,3	0,4
18	12,9	2,1	0,2	0,0
19	12,7	1,6	0,0	0,1
Razem	11 720,4	2 406,3	9 088,3	2 981,5

Analiza wiekowa portfela kredytowego klientów detalicznych, który jest przeterminowany, lecz nie zagrożony utratą wartości

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
1-30	346,0	16,7	314,6	27,5
31-60	76,1	2,7	55,4	5,6
61-90	20,1	0,4	15,2	1,0
Razem	442,2	19,8	385,2	34,1

Zaangażowanie wobec klientów detalicznych według okresów przeterminowania

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
0	11 760,1	2 414,0	9 113,6	2 986,3
1-30	359,3	17,0	326,5	27,7
31-60	84,2	2,8	62,9	5,8
61-90	27,8	0,5	21,5	1,1
91-120	15,1	0,1	16,4	0,7
121-150	16,2	0,2	11,9	0,2
151-180	11,7	0,0	11,7	0,0
>180	241,2	0,1	139,5	0,1
Razem	12 515,6	2 434,7	9 704,0	3 021,9

Zaangażowanie wobec klientów detalicznych objęte odpisem na poniesione, lecz nieujawnione straty (IBNR*) według okresów przeterminowania

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
0	11 720,4	2 406,3	9 088,3	2 981,5
1-30	346,0	16,7	314,6	27,5
31-60	76,1	2,7	55,4	5,6
61-90	20,1	0,4	15,2	1,0
Razem	12 162,6	2 426,1	9 473,5	3 015,6

*IBNR – Incurred But Not Reported

Zaangażowanie wobec klientów detalicznych objęte odpisem na należności indywidualnie nieznaczące (INSFA*) według okresów przeterminowania

liczba dni przeterminowania	zaangażowanie w mln PLN			
	31.12.2010		31.12.2009	
	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe	pozabilansowe
<90	68,8	8,2	51,0	5,3
91-120	15,1	0,1	16,4	0,7
121-150	16,2	0,2	11,9	0,2
151-180	11,7	0,0	11,7	0,0
>180	241,2	0,1	139,5	0,1
Razem	353,0	8,6	230,5	6,3

*INSFA – Individually Non-Significant Financial Assets

6. Przeglądy compliance

W obszarze przeglądów compliance w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym podstawową rolę odgrywają:

- Departament Inspekcji Ryzyka Kredytowego,
- Departament Audytu Wewnętrznego,

w zakresie określonym w pkt 2.11 i 2.13.

7. Identyfikacja ryzyka kredytowego związanego z zawieraniem transakcji pochodnych

Każdy klient zawierający z Bankiem transakcje pochodne musi posiadać przyznany przez Bank odpowiedni limit transakcyjny. Limity transakcyjne przyznawane są zgodnie z procedurami i kompetencjami kredytowymi obowiązującymi w Banku, tak jak dla wszystkich innych zaangażowań kredytowych.

Do monitorowania ryzyka związanego z zawieraniem przez kontrahentów banku transakcjami, służy system ACR (Adaptiv Credit Risk). ACR jest globalnym systemem Ryzyka, używanym przez Grupę ING, w którym rejestrowane są wszystkie limity FM (Financial Markets) oraz transakcje zawarte przez dealerów.

Transakcje rodzące po stronie kontrahenta ryzyko (rozliczeniowe, przed-rozliczeniowe), wprowadzane do systemów bankowych, wymagają rejestracji w ACR.

Monitorowanie ryzyka związanego z produktami Departamentu Skarbu, takimi jak transakcje pochodne, depozytowe i na papierach wartościowych, odbywa się w Banku „on-line”.

Z perspektywy pomiaru ryzyka można podzielić je na:

- ryzyko przed-rozliczeniowe (pre-settlement) – występujące przy transakcjach walutowych, derywatywach i transakcjach na papierach wartościowych jako rezultat zamiany transakcji na rynku przy potencjalnie niekorzystnej cenie,
- ryzyko kredytowe – powstające przy plasowaniu pieniędzy na rynku (depozyty).

Ryzyko przed-rozliczeniowe

Ryzyko przed-rozliczeniowe jest ryzykiem wynikającym z naruszenia warunków transakcji przez Kontrahenta przed jej rozliczeniem, co powoduje konieczność jej zamiany poprzez transakcję z innym kontrahentem po cenie obowiązującej na rynku (ewentualnie niekorzystnej).

W celu kontrolowania ryzyka kontrahenta określa się nie tylko koszt zastąpienia, w razie naruszenia warunków w chwili bieżącej (bieżąca wartość rynkowa MtM), lecz także jak bardzo wzrośnie MtM w ciągu trwania transakcji.

Ponieważ jednak rynki finansowe nie do końca są przewidywalne i nie można do końca być pewnym wyznaczonego, maksymalnego MtM, używa się modeli statystycznych, które określają poziom zaufania. Według polityki Grupy ING ten poziom zaufania wynosi 97,5%.

Ryzyko kredytowe związane z plasowaniem środków (Money Market Risk)

Ryzyko kredytowe związane z plasowaniem środków (Money Market Risk) powstaje, gdy Bank plasuje depozyty u innego kontrahenta (banku). W razie naruszenia warunków przez

kontrahenta, Bank traci pieniądze. W związku z tym ryzyko to jest mierzone po prostu jako wartość nominalna depozytu.

Ryzyko rozliczeniowe

Ryzyko rozliczeniowe jest ryzykiem, przy którym kontrahent nie dostarczy aktywów, które ma obowiązek dostarczyć w związku z rozliczeniem transakcji i Bank może stracić do 100% spodziewanych wartości. Ryzyko to powstaje wtedy, kiedy ma nastąpić wymiana wartości (środki lub inne instrumenty) w tej samej dacie dostawy bądź różnej i dostawa ta jest niesprawdzona lub spodziewana aż do momentu, kiedy Bank dostarczył nieodwołalną instrukcję płatności lub sam zapłacił lub dostarczył swoją część zobowiązania wynikającego z transakcji.

Niektóre produkty zawsze rodzą ryzyko rozliczeniowe, niektóre nigdy, a są takie, przy których wystąpienie tego ryzyka związane jest z mechanizmem rozliczeń. Ryzyko rozliczeniowe powstaje zawsze, gdy transakcja angażuje dwustronną wymianę środków pieniężnych/papierów wartościowych, ale ta wymiana nie odbywa się na bazie DVP (Dostawa za Zapłatę - Delivery Versus Payment).

Ryzyko związane z kupnem/sprzedażą papierów wartościowych

Ryzyko związane z kupnem/sprzedażą papierów wartościowych występuje wtedy, gdy wymiana środków pieniężnych na papiery wartościowe nie odbywa się na bazie DVP. Występuje wtedy ryzyko rozliczeniowe w dniu rozliczenia transakcji, chyba że rozliczenie odbywa się w ten sposób, iż Bank może kontrolować transakcję tak, aby nie dopuścić do przepływu środków/papierów przed potwierdzeniem wykonania zobowiązania przez Kontrahenta.

Wagi Ryzyka

Wagi ryzyka używane do monitorowania wykorzystania poszczególnych limitów ustalane są dla poszczególnych produktów, walut i czasu trwania transakcji, na poziomie Grupy ING. Wagi ryzyka są szacunkiem potencjalnej przyszłej ekspozycji (PFE) kontraktu „at-the-money”, jako część wartości nominalnej transakcji w czasie pozostałym do jej rozliczenia.

Ryzyko przed-rozliczeniowe na poziomie transakcji jest obliczane jako:

$$\text{Ryzyko przed-rozliczeniowe} = \text{Wartość Rynkowa} + \text{Wartość Nominalna} \times \text{Waga Ryzyka},$$

gdzie waga ryzyka jest oparta na okresie czasu pozostałym do rozliczenia transakcji.

Wagi ryzyka „używane” są przez system ACR do monitorowania poziomu wykorzystania limitów kontrahentów.

Portfel transakcji zawartych z kontrahentami Banku, znajdujący się w ACR (transakcje nie rozliczone), przedstawiał się następująco (wszystkie dane w mln EUR):

	31.12.2010	31.12.2009
Depozyty oddane (Money Market)	171,6	204,9
Bieżąca wartość rynkowa transakcji (MtM)	303,4*	423,0*
Wartość bieżąca + potencjalna przyszła wartość (FM Value)	983,6	1 501,4

* Kwota brutto – tylko transakcje gdzie wycena jest dla banku pozytywna (Bank jest „at-the-money”).

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi

W związku ze znaczącym ryzykiem kredytowym związanym z zawartymi przez Bank transakcjami pochodnymi z klientami (głównie opcje walutowe), Bank regularnie dokonuje przeglądu portfela tych instrumentów. Aby wyniki przeglądu pozwoliły precyzyjnie odzwierciedlić poziom ryzyka, Bank ustrukturyzował zastosowane podejście.

Podejście zastosowane przez Bank do szacowania ryzyka kredytowego związanego z instrumentami pochodnymi mającymi datę rozliczenia w przyszłości (transakcje aktywne, nierozliczone wg stanu na dzień bilansowy) jest zgodne z podejściem stosowanym przez Bank dla celów oceny ryzyka kredytowego wynikającego z należności kredytowych. Korekty wycen są szacowane na poziomie pojedynczego kontrahenta z wykorzystaniem formuły bazującej na wiedzy eksperckiej i na współczynnikach PD, LGD oraz wartości EPE, co zostało opisane w „Znaczących zasadach rachunkowości” w punkcie opisującym zastosowanie szacunków.

Korekta wyceny niezapadłych transakcji pochodnych zawartych z klientami Banku za rok 2010 wyniosła +0,8 mln zł (w porównaniu do -185,9 mln zł za rok 2009) i została ujęta w sprawozdaniu finansowym w pozycji *Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacja*.

Dodatkowo, dla transakcji zapadłych lub zerwanych i nierozliczonych według stanu na dzień bilansowy Bank dokonał odpisów wykorzystując metodologię stosowaną dla oceny ryzyka kredytów, dla których stwierdzono utratę wartości. W roku 2010 wartość utworzonych odpisów wynosiła 25,3 mln zł (w porównaniu z 115,2 mln zł w roku 2009) i została ujęta w sprawozdaniu finansowym w pozycji *Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe*.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w pozycji *Kredyty i inne należności udzielone klientom* ujęte zostały należności kredytowe powstałe w wyniku restrukturyzacji transakcji na instrumentach pochodnych zawartych przez Bank z jego klientami. Wartość tych należności według stanu na 31.12.2010 r. wynosiła 359,3 mln zł w porównaniu z 346,1 mln zł według stanu na 31.12.2009 r. Bilansowa wartość odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności kredytowych związanych z transakcjami na instrumentach pochodnych według stanu na 31.12.2010 r. wynosiła 288,2 mln zł w porównaniu do 263,2 mln zł według stanu na 31.12.2009 r.

II. Zarządzanie ryzykiem rynkowym

1. Informacje ogólne

Głównymi celami zarządzania ryzykiem rynkowym w ING Banku Śląskim są: zapewnienie, że istnieje świadomość i zrozumienie ekspozycji banku na ryzyko rynkowe oraz że ta ekspozycja jest odpowiednio zarządzana i tam gdzie ma to zastosowanie mieści się w granicach przyjętych limitów.

Ryzyko rynkowe definiuje się jako potencjalną stratę, którą może ponieść Bank w związku z niekorzystnymi zmianami cen rynkowych (takich jak krzywe dochodowości, kursy walutowe, ceny na rynku kapitałowym), parametrów rynkowych (zmienności cen rynkowych, korelacji pomiędzy ruchami poszczególnych cen) oraz zachowań klientów (np. wcześniejsze spłaty kredytów).

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku obejmuje identyfikację, pomiar, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka. Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym dostarcza menedżerom Rynków Finansowych, wybranym członkom Zarządu oraz Komitetowi ALCO regularne raporty ryzyka. Ponadto, ALCO, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza otrzymują okresowe raporty zawierające najważniejsze miary ryzyka rynkowego. Pracownicy Departamentu Zarządzania Ryzykiem Rynkowym są wykwalifikowanymi specjalistami a niezależność departamentu jest zapewniona poprzez jego oddzielenie od jednostek generujących ryzyko. Ważną rolę konsultanta w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym pełni większościowy akcjonariusz banku - ING Bank NV.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku obejmuje również funkcję Kontroli Produktów Rynków Finansowych („Product Control”), która zapewnia poprawność wyceny produktów Rynków Finansowych. Obejmuje ona niezależną ocenę (porównanie do rynku) cen/kursów stosowanych do wyceny pozycji oraz parametrów rynkowych używanych do kalkulacji wyniku finansowego pokazywanego w raportach finansowych. Decyzje związane z kwestiami dotyczącymi procesu wyceny takie jak: źródła wykorzystywanych danych rynkowych, kalkulacji rezerw dotyczących modeli wycen rynkowych są podejmowane przez Komitet Parametrów, któremu przewodniczy naczelnik Wydziału Kontroli Produktów, a w którego skład wchodzi również przedstawiciele Rynków Finansowych i Pionu Finansów.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku skupia się przede wszystkim na potencjalnych zmianach wyniku ekonomicznego (to znaczy na zmianach wartości bieżącej przyszłych przepływów finansowych), ale uwaga jest również skoncentrowana na przypadkach, gdy na skutek stosowanych zasad księgowych efekt zmian cen rynkowych na raportowany wynik finansowy jest inny niż w przypadku jego oddziaływania na wynik ekonomiczny.

2. Struktura ksiąg Banku w kontekście zarządzania ryzykiem rynkowym

Bank utrzymuje strukturę ksiąg bazującą na intencji, co przekłada się na wiele procesów, w tym zarządzanie ryzykiem rynkowym. Struktura ksiąg jest odzwierciedleniem typów ryzyka rynkowego, które są oczekiwane oraz akceptowane w poszczególnych obszarach banku oraz tego, gdzie ryzyko rynkowe powinno być wewnętrznie transferowane/zabezpieczane. Księgi są pogrupowane według intencji utrzymania pozycji na „handlowe” (pozycje

zajmowane w celu uzyskania korzyści w krótkim okresie wynikających z ruchów cen rynkowych) oraz „bankowe” (wszystkie pozostałe pozycje). Ogólna struktura ksiąg banku wygląda następująco:

Cały Bank

|___ Księgi Handlowe

|___ Księgi Bankowe

|___ Komercyjne Księgi Bankowe

|___ Księgi Bankowe Rynków Finansowych

Księgi Handlowe

Są to księgi obszaru Rynków Finansowych (walutowe, opcji walutowych oraz stopy procentowej) oraz ING Securities (biuro maklerskie banku) - pozycje arbitrażowe oraz animatora rynku kapitałowego (raportowane w ramach Rynków Finansowych). Księgi te zawierają pozycje utrzymywane w krótkim okresie w celu odsprzedaży bądź uzyskania korzyści finansowych na aktualnych lub oczekiwanych w krótkim okresie zmianach cen bądź pozycje zawarte w celach arbitrażowych. Przykłady to własne pozycje handlowe, pozycje wynikające z obsługi klienta i/lub animowania rynku. Otwarte pozycje w księgach handlowych są limitowane poprzez limity VaR na pozycje handlowe lub w przypadku pozycji arbitrażowych oraz animatora rynku kapitałowego ING Securities - limity pozycyjne.

Komercyjne Księgi Bankowe

Są to księgi bankowe pionów detalicznej oraz korporacyjnej działalności, zawierające komercyjne depozyty oraz kredyty. Ryzyko wynikające z tych pozycji jest transferowane do ksiąg bankowych obszaru Rynków Finansowych poprzez transakcje wewnętrzne, co zapewnia, iż w księgach tych nie pozostaje istotne ekonomiczne ryzyko rynkowe. Jednakże, jak zostanie to opisane bardziej szczegółowo później, krótkoterminowy wynik finansowy w tych księgach jest wrażliwy na zmiany stawek rynkowych.

Księgi Bankowe Rynków Finansowych

Są to księgi służące do zarządzania pozycją płynnościową oraz finansowania („LMF”), a także do zarządzania aktywami i pasywami („ALM”). Ich podstawowym celem jest zarządzanie pozycją płynnościową oraz stopy procentowej wynikającą z pozycji komercyjnych banku. Utrzymywanie otwartych pozycji jest tu dopuszczalne w granicach przyjętych limitów VaR. Podobnie jak w przypadku ksiąg komercyjnych istnieje różnica pomiędzy wrażliwością wyniku ekonomicznego i finansowego na zmiany stawek rynkowych.

3. Koncepcja wartości narażonej na ryzyko (“VaR”)

VaR jest główną metodologią wykorzystywaną do pomiaru ryzyka rynkowego w księgach obszaru Rynków Finansowych, zarówno dla ksiąg „handlowych”, jak i „bankowych”. VaR pokazuje wielkość potencjalnej straty, która nie powinna zostać przekroczona przy założeniu określonego poziomu ufności (prawdopodobieństwa). Bank kalkuluje osobno poziomy VaR dla portfeli stopy procentowej, pozycji walutowej oraz pozycji wynikającej z opcji walutowych stosując następujące założenia: 99% poziom ufności, 250 dniowy okres obserwacji wykorzystywany do pomiaru zmienności oraz korelacji. Pomiar VaR stosowany przez Bank jest zgodny ze standardami Grupy ING oraz najlepszymi praktykami rynkowymi.

Adekwatność modelu VaR dla ksiąg handlowych jest sprawdzana podczas dziennego testowania wstecznego (tzw. „VaR backtesting”). Wynik finansowy, „dzienny” oraz „hipotetyczny lub teoretyczny” (wyznaczany jako dzienna zmiana wartości pozycji utrzymywanej na koniec dnia a więc wykluczający wszystkie transakcje intra-day) jest porównywany z miarą VaR. Przypadki przekroczeń (wszystkie negatywne oraz duże pozytywne) są szczegółowo badane i wyjaśniane.

VaR w sytuacji kryzysowej („stress-tests”)

Bank jest świadomy faktu, iż miara VaR nie pokazuje pełnego obrazu ryzyka rynkowego poszczególnych portfeli, ponieważ nie uwzględnia potencjalnych strat w ekstremalnych przypadkach. W związku z powyższym bank kalkuluje VaR w sytuacji kryzysowej. Miara ta pokrywa możliwe negatywne wyniki portfeli banku w przypadku zaistnienia zdefiniowanych scenariuszy kryzysowych uwzględniających zmiany jednego lub kilku parametrów rynkowych mających wpływ na wartość danego portfela. Najgorszy rezultat wynikający z przyjętych scenariuszy jest raportowany jako VaR w sytuacji kryzysowej dla danego portfela.

Ryzyko rynkowe ksiąg handlowych (statystyki VaR)*

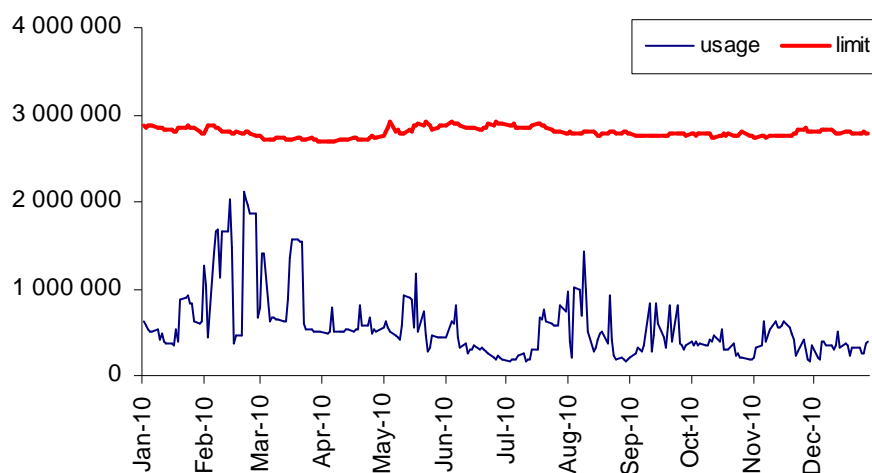
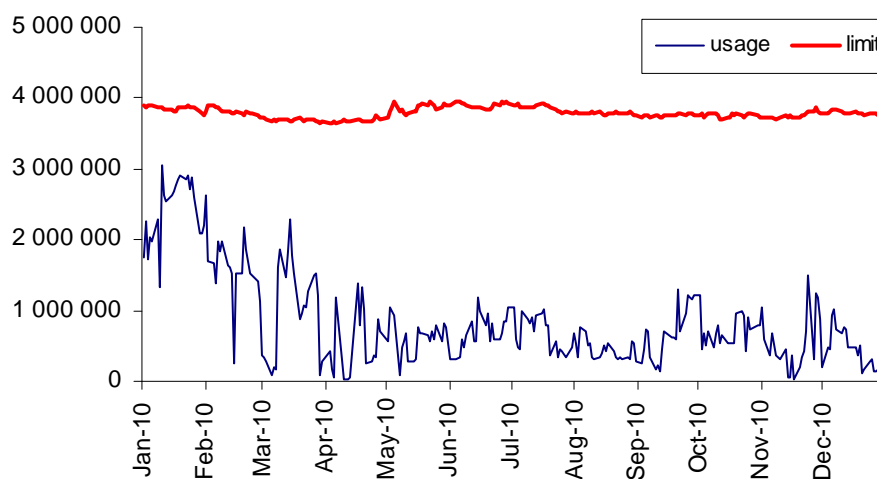
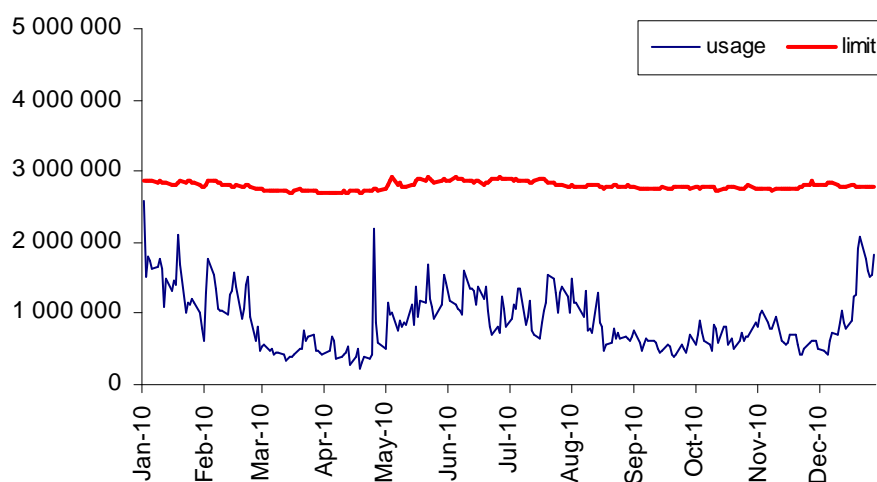
Miara VaR w 2010 roku (kwoty w PLN)

Obszar	Limit	Stan na 31.12.2010	Średnia	Min	Max
Stopa procentowa	2 772 210	386 347	561 193	153 088	2 114 126
FX	3 762 285	173 940	875 274	21 098	3 053 667
FX Opcje	2 772 210	1 837 579	903 122	224 240	2 586 397

Miara VaR w 2009 roku (kwoty w PLN)

Obszar	Limit	Stan na 31.12.2009	Średnia	Min	Max
Stopa procentowa	2 875 740	611 103	1 272 290	355 128	2 988 384
FX	3 902 790	2 318 175	1 622 747	14 686	3 714 493
FX Opcje	2 875 740	2 041 775	2 183 906	947 185	9 003 821

* Wszystkie limity VaR i ich wykorzystanie w ING Banku Śląskim są wyrażone w EUR. Poziomy limitów oraz ich wykorzystanie w tabelach i na wykresach specjalnie dla celów tego dokumentu zostały przeliczone na PLN z wykorzystaniem dziennych kursów fixingowych NBP, w kolumnie „Limit” kwoty wyznaczone są z wykorzystaniem kursu fixingowego z ostatniego dnia w roku.

Ryzyko stopy procentowej VaR (PLN)Ryzyko walutowe VaR (PLN)Ryzyko opcji walutowych VaR (PLN)

Obszar Rynków Finansowych utrzymywał pozycje handlowe na umiarkowanych poziomach w odniesieniu do limitów. Średnie wykorzystanie limitów w roku 2010 wyniosło odpowiednio: 20% dla stopy procentowej, 23% dla pozycji walutowej oraz 32% dla opcji walutowych. Portfel opcji barierowych uległ znacznemu zmniejszeniu, co wynikało z procesu restrukturyzacji, zapadających transakcji oraz ograniczonego popytu klientów. W roku 2010 nie odnotowano przekroczeń twardych limitów VaR dla portfela handlowego.

Ryzyko rynkowe ksiąg bankowych Rynków Finansowych (statystyki VaR)*

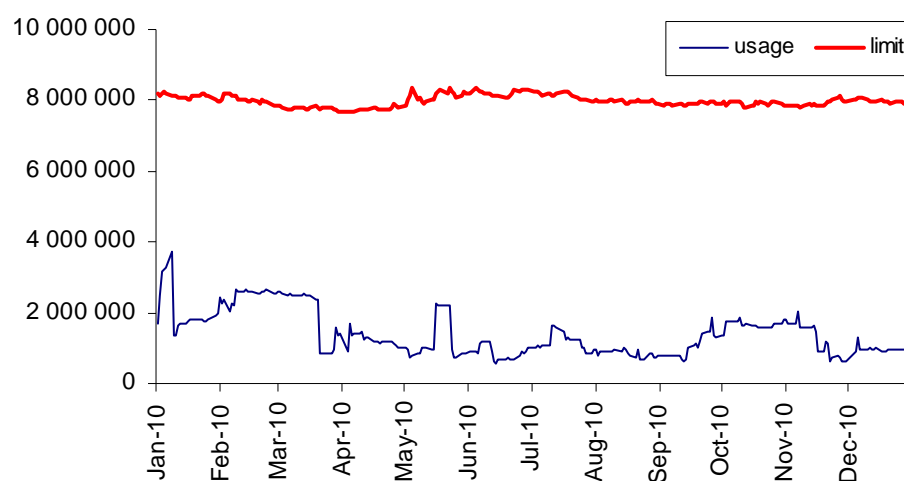
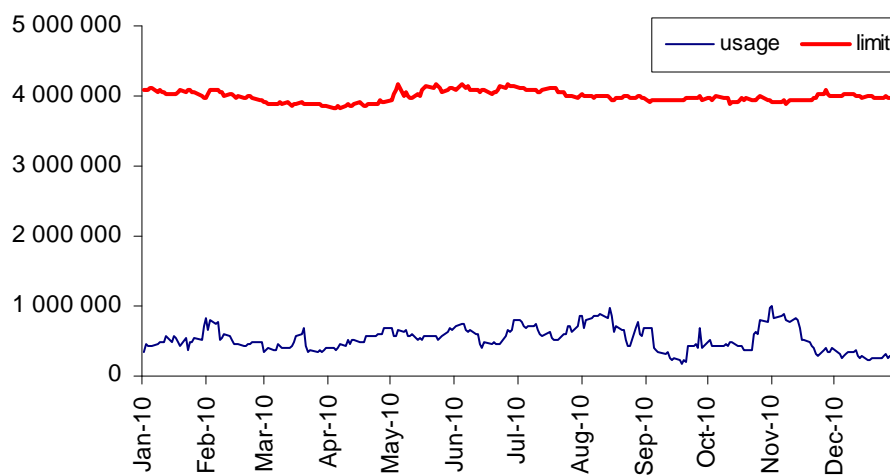
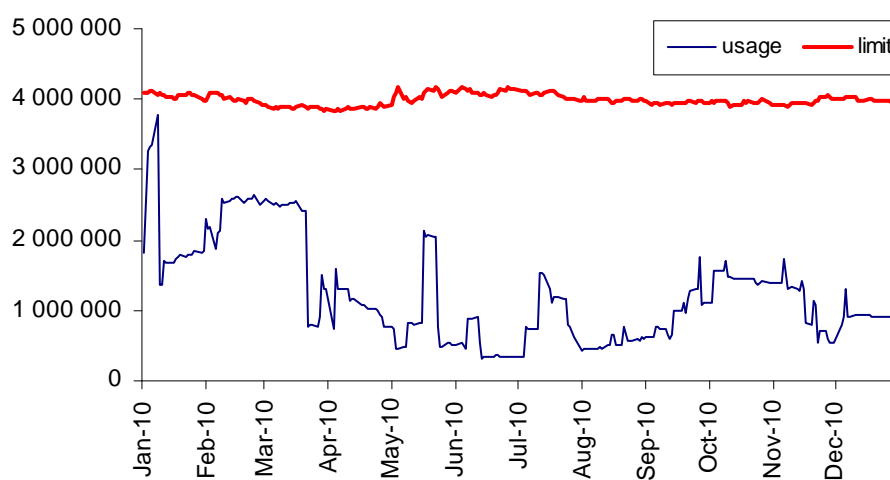
Miara VaR w 2010 roku (kwoty w PLN)

Obszar	Limit	Stan na 31.12.2010	Średnia	Min	Max
LMF&ALM	7 920 600	958 666	1 398 735	569 828	3 707 821
LMF	3 960 300	298 828	527 352	173 773	1 001 139
ALM	3 960 300	905 645	1 240 212	310 833	3 782 829

Miara VaR w 2009 roku (kwoty w PLN)

Obszar	Limit	Stan na 31.12.2009	Średnia	Min	Max
LMF&ALM	8 216 400	1 480 961	4 015 884	1 230 129	8 924 716
LMF	4 108 200	591 112	1 815 380	337 441	3 979 647
ALM	4 108 200	1 478 217	2 829 741	873 076	5 854 087

* W przypadku pozycji LMF (zarządzanie pozycją płynnościową i finansowaniem) oraz ALM (pozycja zarządzania aktywami i pasywami) kwoty podane są miarami Delta VaR, ponieważ tylko ta miara podlega formalnemu limitowaniu (Delta VaR uwzględnia jedynie zmiany krzywej swap).

LMF & ALM VaR (PLN)LMF VaR (PLN)ALM VaR (PLN)

Obszar Rynków Finansowych utrzymywał pozycje w portfelu bankowym na umiarkowanych poziomach w odniesieniu do limitów. Średnie wykorzystanie limitów wyniosło w roku 2010 odpowiednio: 18% łącznie dla portfela bankowego, 13% dla LMF oraz 30% dla ALM. W roku 2010 nie odnotowano przekroczeń twardych limitów VaR dla portfela bankowego.

Statystyki VaR dla ryzyka rynkowego ksiąg bankowych poza obszarem Rynków Finansowych

Miara VaR w 2010 (kwoty w PLN)

Obszar	Limit	Stan na 31.12.2010	Średnia	Min	Max
Stopa procentowa	594 045	143 319	115 862	79 351	143 319

Miara VaR w 2009 (kwoty w PLN)

Obszar	Limit	Stan na 31.12.2009	Średnia	Min	Max
Stopa procentowa	616 230	81 293	115 882	80 259	228 928

Ryzyko rynkowe bankowych ksiąg komercyjnych

Ponieważ księgi te są zabezpieczane na wypadek zmian wyników ekonomicznych, główną miarą służącą do pomiaru ekspozycji na ryzyko stóp procentowych jest pomiar dochodu narażonego na ryzyko („Earnings at Risk – EaR”) – wyniki tych pomiarów są zaprezentowane w tabelach wrażliwości na ryzyko stopy procentowej w dalszej części dokumentu. Pozycje w bankowych księgach komercyjnych podlegają również pomiarowi nieliniowego ryzyka stopy procentowej. W szczególności: Bank mierzy ryzyko opcyjności (potencjalne straty na tych pozycjach wynikające z wcześniejszego wycofywania depozytów i/lub wcześniejszej spłaty kredytów) oraz ryzyko bazowe (potencjalna strata na tych pozycjach wynikająca ze stosowania niestandardowych mechanizmów cenowych). Zdaniem banku w obydwu przypadkach nie jest to istotne ryzyko (potencjalne straty mają bardzo nieznaczny udział w historycznych i prognozowanych wynikach).

4. Koncepcja dochodu narażonego na ryzyko (EAR)

Pomiar dochodu narażonego na ryzyko jest stosowany dla pozycji w księgach bankowych, dla których wycena jest przeprowadzana z wykorzystaniem metody zamortyzowanego kosztu. Jak zostało to opisane poniżej, stosowane są dwa podejścia do pomiarów. Obydwa podejścia obejmują roczny horyzont czasowy i pokazują możliwe zmiany wyniku w przypadku szokowych zmian rynkowych (+/-1% oraz +/- 2%):

- Podejście „bazowe” jest wykorzystywane dla pozycji złożonych z transakcji terminowych oraz niewielkich wolumenów pozycji na żądanie. Podejście to zakłada, iż każda przyszła luka bądź nadwyżka będzie finansowana/inwestowana na termin miesięczny.
- Podejście „zaawansowane” jest stosowane do znacznych wolumenów pozycji na żądanie. Obecnie jest to złotowa baza depozytów na żądanie oraz ich wewnętrzne inwestycje w księgach bankowych Rynków Finansowych. Pomiar wyznacza zmiany w wynikach banku wynikające z:
 - Obecnych (wewnętrznych) inwestycji tych funduszy oraz inwestycji odnawialnych ponieważ dokonane inwestycje wygasają i/lub pojawiają się nowe wolumeny.

Przyszłe inwestycje (re-inwestycje) są prognozowane przy założeniu kontynuacji obecnie obowiązujących reguł inwestycyjnych.

- Oceny relacji pomiędzy zmianami stawek rynkowych oraz stawek, które bank musi płacić klientom celem utrzymania wolumenów.

Wrażliwość na ryzyko stopy procentowej – ogółem

Poniższe tabele prezentują przegląd wrażliwości Banku na zmiany stopy procentowej. Pierwsza tabela pokazuje wrażliwość wyników Banku na zmiany stóp procentowych uwzględniając następujące elementy:

- Pozycje zostały podzielone na „bankowe” i „handlowe”. Pozycje zawierają wszystkie istotne waluty. Pozycje złotowe reprezentują zdecydowaną większość wrażliwości Banku na ryzyko stopy procentowej.
- Wartość punktu bazowego (BPV) została pokazana dla każdej pozycji. Wartość punktu bazowego oznacza zmianę wartości ekonomicznej pozycji dla równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o 0,01%.
- Pozycje są w dalszej kolejności podzielone, tam gdzie jest to niezbędne według stosowanej metody księgowej: amortyzowanego kosztu bądź wartości rynkowej. Dla pozycji wycenianych według wartości rynkowych wrażliwość ekonomiczna i finansowa jest identyczna. Zmiany w wartości rynkowej są w pełni odzwierciedlane w raportowanych wynikach. Pozycje wyceniane według amortyzowanego kosztu pokazują asymetrię pomiędzy efektem ekonomicznym i finansowym przy danym ruchu krzywej dochodowości. Jest to efekt regulacji księgowych, który jest nie do uniknięcia. Efekty finansowe przesunięcia krzywej dochodowości są kalkulowane zgodnie z definicją dochodu narażonego na ryzyko prezentowaną wcześniej. Zaawansowane podejście do kalkulacji dochodu narażonego na ryzyko jest wykorzystywane dla złotych depozytów na żądanie. Podejście „bazowe” jest stosowane dla wszystkich pozostałych pozycji wycenianych wg metody amortyzowanego kosztu. Wynik ekonomiczny jest pokazany jako prognozowana zmiana wartości bieżącej przyszłych dochodów kalkulowana w długim horyzoncie czasowym.
- Jak widać w tabeli poniżej w przypadku ksiąg bankowych występuje duża rozbieżność pomiędzy wrażliwością ekonomiczną a finansową. Chociaż bank jest świadomy wrażliwości krótkoterminowego wyniku finansowego na zmiany stóp procentowych, najważniejszą miarą jest – co jest w zgodzie z podejściem „Managing For Value” Grupy ING - wrażliwość wyniku ekonomicznego banku w perspektywie długoterminowej.

Druga tabela pokazuje wrażliwość kapitału Banku na zmiany wartości rynkowej instrumentów dłużnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży (AFS) w portfelu Rynków Finansowych (jest tu zdecydowana większość papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży). Należy podkreślić, iż prezentowane potencjalne zmiany w bazie kapitałowej banku odnoszą się jedynie do kapitału regulacyjnego. Kalkulacje banku związane z kapitałem ekonomicznym nie zawierają pozytywnego/negatywnego wpływu rewaluacji instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży. Wynika to z faktu, iż pozycje w papierach dostępnych do sprzedaży w dużej mierze wynikają z inwestowania środków ze złotych depozytów na żądanie zgodnie z modelem ekonomicznym Banku dla tych depozytów.

Wrażliwość wyników na zmiany stóp procentowych (kwoty w mln PLN)**koniec roku 2010**

Księga	Kategoria księgowa	BPV	Zmiana w wyniku ekonomicznym przy zmianie krzywej				Zmiana w raportowanym wyniku finansowym przy zmianie krzywej			
			-2%	-1%	1%	2%	-2%	-1%	1%	2%
BANKOWA	Wartość rynkowa	-0,13	21,46	11,26	-13,54	-27,17	21,46	11,26	-13,54	-27,17
	Zamortyzowany koszt	0,54	-103,61	-53,62	53,58	105,36	142,19	74,96	-79,32	-158,64
	<i>Łącznie</i>	0,41	-82,15	-42,36	40,04	78,19	163,65	86,22	-92,86	-185,81
HANDLOWA	Wartość rynkowa	0,07	-13,60	-6,80	6,80	13,60	-13,60	-6,80	6,80	13,60
BANK RAZEM	Wartość rynkowa	-0,06	7,86	4,46	-6,74	-13,57	7,86	4,46	-6,74	-13,57
	Zamortyzowany koszt	0,54	-103,61	-53,62	53,58	105,36	142,19	74,96	-79,32	-158,64
ŁĄCZNIE		0,48	-95,75	-49,16	46,84	91,79	150,05	79,42	-86,06	-172,21

koniec roku 2009

Księga	Kategoria księgowa	BPV	Zmiana w wyniku ekonomicznym przy zmianie krzywej				Zmiana w raportowanym wyniku finansowym przy zmianie krzywej			
			-2%	-1%	1%	2%	-2%	-1%	1%	2%
BANKOWA	Wartość rynkowa	-0,1	29,09	12,66	-10,74	-22,14	29,09	12,66	-10,74	-22,14
	Zamortyzowany koszt	1,01	-224,93	-108,75	98,11	190,80	204,31	102,16	-102,16	-204,31
	<i>Łącznie</i>	0,91	-195,84	-96,09	87,37	168,66	233,40	114,82	-112,90	-226,45
HANDLOWA	Wartość rynkowa	-0,003	0,57	0,29	-0,29	-0,57	0,57	0,29	-0,29	-0,57
BANK RAZEM	Wartość rynkowa	-0,1	29,66	12,95	-11,03	-22,71	29,66	12,95	-11,03	-22,71
	Zamortyzowany koszt	1,01	-224,93	-108,75	98,11	190,80	204,31	102,16	-102,16	-204,31
ŁĄCZNIE		0,91	-195,27	-95,80	87,08	168,09	233,97	115,11	-113,19	-227,02

Wrażliwość kapitału na zmiany stóp procentowych (kwoty w mln PLN)**koniec roku 2010**

Pozycja	BPV	Przybliżona zmiana w bazie kapitału regulacyjnego przy ruchu krzywej			
		-2%	-1%	+1%	+2%
Dostępne do sprzedaży papiery dłużne Rynków Finansowych	-1,88	376,00	188,00	-188,00	-376,00
Transakcje IRS zaklasyfikowane do portfela zabezpieczającego <i>macro cash flow hedge</i>	-1,08	215,39	107,70	-107,70	-215,39
Razem	-2,96	591,39	295,70	-295,70	-591,39

koniec roku 2009

Pozycja	BPV	Przybliżona zmiana w bazie kapitału regulacyjnego przy ruchu krzywej			
		-2%	-1%	+1%	+2%
Dostępne do sprzedaży papiery dłużne Rynków Finansowych	-0,82	164,52	82,26	-82,26	-164,52
Transakcje IRS zaklasyfikowane do portfela zabezpieczającego <i>macro cash flow hedge</i>	-0,39	77,36	38,68	-38,68	-77,36
Razem	-1,21	241,89	120,94	-120,94	-241,89

III. Zarządzanie ryzykiem płynności

Ryzyko płynności rozumiane jest w ING Banku Śląskim jako ryzyko niemożności zrealizowania – po rozsądnej cenie – zobowiązań gotówkowych wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych. Polityka zarządzania ryzykiem płynności banku polega na utrzymaniu swoich pozycji płynności w taki sposób, aby zawsze można było wypełnić zobowiązania gotówkowe banku za pomocą środków w kasie, wpływów z transakcji o danej dacie zapadalności i/ lub za pomocą sprzedaży zbywalnych aktywów.

Realizację niniejszej polityki wspomagają następujące procesy określone szczegółowo w dokumencie *Polityka ING Banku Śląskiego w zakresie płynności i finansowania*:

- Tworzenie i przegląd wewnętrznie zdefiniowanych sprawozdań na temat ryzyka płynności, monitorowanie koncentracji depozytów z uwzględnieniem segmentacji klientów banku jak i oferty produktowej dla klientów oraz stosowanie się do wszelkich nałożonych na nie formalnych limitów.
- Utrzymywanie jasnej struktury zarządczej określającej zakres obowiązków i odpowiedzialności w sytuacji normalnej i trudnej pod względem płynności.
- Tworzenie i przegląd ustawowo obligatoryjnych sprawozdań na temat ryzyka płynności i finansowania zdefiniowanych przez polski i holenderski Bank Narodowy oraz stosowanie się do wszelkich nałożonych na nie formalnych limitów.
- Działania zapewniające prawidłowe zaopatrzenie Banku w gotówkę.
- Aktywizacja – w pewnych określonych okolicznościach – działań mających na celu zachowanie ciągłości finansowania i płynności w banku zgodnie z planem awaryjnym.

Istniejąca *Polityka w zakresie płynności i finansowania* została zweryfikowana i poszerzona w oparciu o:

- Decyzje Komitetu ALCO dotyczące następujących zagadnień z zakresu ryzyka płynności:
 - przeprowadzenie przeglądu awaryjnego planu utrzymania płynności,
 - zmianę limitu wewnętrznego dla płynnościowej miary nadzorczej M4,
 - ustalenie poziom bufora płynności dla krótkoterminowych inwestycji Rynków Finansowych w celu utrzymania płynności banku na stosownym poziomie,
 - dokonanie przeglądu alokacji pozycji Rynków Finansowych oraz biznesowych w raporcie „Stress adjusted liquidity report”,
 - zatwierdzenie modelu korekty kontraktowych terminów zapadalności kredytów hipotecznych w celu zdefiniowania „rzeczywistego czasu życia” kredytów hipotecznych z uwzględnieniem częściowej lub pełnej spłaty kredytu,
- nowy strukturalny raport płynnościowy; raport ten przedstawia informację o niedopasowaniu pomiędzy przyszłymi pozyskanymi funduszami a inwestycjami dla najważniejszych linii biznesowych w celu prezentacji długoterminowego płynnościowego profilu banku.

Organy regulacyjne lub Bank definiują limity formalne na różnorodne wskaźniki pomiarowe ryzyka płynności. Komitet ALCO może podjąć decyzję o włączeniu wskaźników pomiarowych ryzyka płynności do swojego sprawozdania nt. wskaźników KRI (Key Risk Indicators). W raporcie tym wskaźniki ryzyka są prezentowane w 3 możliwych statusach: jako „możliwe do przyjęcia”, „pod obserwacją” lub „niemożliwe do przyjęcia”. Określenie powyższych statusów jest dokonywane w oparciu o wstępnie zdefiniowane wielkości progowe/limity. Sprawozdanie nt. wskaźników KRI Komitetu ALCO jest również przedstawiane Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

W przypadku przekroczenia twardych limitów i/lub sklasyfikowania wskaźników pomiarowych KRI dotyczących płynności jako „niemożliwe do przyjęcia”, podejmowane są następujące działania:

- Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym – z pomocą innych departamentów, jeżeli jest to konieczne, upewnia się, czy faktycznie zostały przekroczone limity (upewnia się, czy nie mamy do czynienia z błędem sprawozdawczym).
- Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym informuje miejscowy i regionalny Komitet ALCO o przekroczeniu limitu lub wskaźnika KRI, o przyczynie przekroczenia tego wskaźnika oraz o proponowanych działaniach naprawczych.
- Spotkanie Komitetu ALCO ad hoc zwołuje się w celu uzgodnienia kroków naprawczych oraz zakresu odpowiedzialności za przeprowadzenie uzgodnionych działań. Regionalny Komitet ALCO zostaje poinformowany o podjętych decyzjach.

Jednym z istotnych procesów zarządzania ryzykiem płynności jest opracowanie planu utrzymania płynności banku. Plan zachowania płynności banku określa wytyczne dotyczące identyfikacji kryzysu płynności poprzez sygnały ostrzegawcze oraz – w przypadku dokonania takiej identyfikacji – działań, które należy podjąć w celu przetrwania kryzysu płynności. Rodzaj działań podjętych zgodnie z planem zachowania płynności banku zależy od charakteru i natężenia kryzysu płynności.

Rok 2010 był ważnym rokiem w zakresie zarządzania ryzykiem płynności ze względu na chwiejną sytuację na krajowym i międzynarodowym rynku międzybankowym oraz dalej utrzymujący się kryzys na rynku kredytowym i rynku państwowych papierów dłużnych. Był to istotny rok dla prawidłowej oceny sytuacji płynnościowej banku, wypłacalności banku jak i podejmowania adekwatnych decyzji, mających na celu ograniczenie ryzyka płynności.

Uchwała Komisji Nadzoru Finansowego zobowiązuje bank do kalkulacji 4 miar ryzyka płynności: luki płynności krótkoterminowej (wartość minimalna: zero), współczynnika płynności krótkoterminowej (wartość minimalna: 1,00), współczynnika pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi (wartość minimalna: 1,00) i współczynnika pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (wartość minimalna: 1,00). Bank jest zobligowany do dziennego monitorowania tych miar i przestrzegania limitów określonych w uchwale KNF. W roku 2010 Bank utrzymywał wszystkie normy płynnościowe powyżej wartości minimalnych. Na dzień 31 grudnia 2010 nadzorcze miary płynnościowe dla ING Banku Śląskiego wynosiły:

Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość 31.12.2010	Wartość 31.12.2009
M1	Luka płynności krótkoterminowej (w mln PLN)	0,00	13 345,07	11 396,65
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	1,72	1,43
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	1,00	5,01	3,71
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,57	1,80

Kolejnym istotnym elementem procesu zarządzania ryzykiem płynności Banku są wewnętrznie zdefiniowane raporty, które prezentują szczegółowe i wielorakie podejście banku do pomiaru i zarządzania ryzykiem w sytuacji trudnej pod względem płynności. Takie podejście jest przedstawione w tabelach poniżej, które obejmują raporty na temat ryzyka płynności w trudnej sytuacji.

Najbardziej istotne informacje w wewnętrznie zdefiniowanym raporcie na temat luki płynnościowej w trudnej sytuacji są przedstawione w następnym ustępie.

Profil płynnościowy przepływów pieniężnych (Liquidity Cash Profile)

Poniżej przedstawiony jest raport luki w trudnej sytuacji płynnościowej banku na koniec roku 2010 oraz na koniec roku 2009.

Raport ten przygotowywany jest zgodnie z *Polityką ING Banku Śląskiego w zakresie płynności i finansowania*. Najważniejsze założenia raportu są następujące:

- Pozycje pozabilansowe prezentowane są w przypadku, gdy posiadają potencjalną wartość zagrożenia dla płynności banku. Przykładowo, w raporcie zakłada się konieczność zapewnienia środków dla klientów mogących korzystać z dostępnych im linii kredytowych, poprzez oszacowanie poziomu potencjalnego wypływu środków.
- Niektóre pozycje bilansowe nie są prezentowane w raporcie, dzieje się tak w przypadku pozycji, które nie mają wpływu na płynność banku. Przykładowo: 1) aktywa trwałe nie są ujmowane w raporcie, ponieważ nie można ich traktować jako bezpośrednie źródło gotówki; 2) kapitały nie są ujmowane w raporcie, gdyż bank nie spodziewa się wycofania tych środków; 3) kwota wymaganej rezerwy obowiązkowej na rachunku Nostro w NBP nie jest wykazywana jako dostępna dla banku w przedziale czasowym do 1 miesiąca, aktywa te traktowane są jak środki „zamrożone” i nie mogą być traktowane jako źródło gotówki dla pokrycia wymagalnych pasywów.
- Niektóre pozycje bilansowe są urealniane w celu dokładnego zobrazowania pozycji płynnościowej banku w trudnej sytuacji. Urealnienie to może skutkować dwójako: zarówno w przypadku kwalifikacji do odpowiedniego przedziału jak i w odniesieniu do przedstawianej w raporcie wartości. Przykładowo: 1) rachunki na żądanie oraz depozyty terminowe dla klientów niebankowych są kwalifikowane do odpowiednich przedziałów czasowych uwzględniając zarówno wcześniejsze podejmowanie środków przez klientów jak i odnawialność depozytów w trudnej sytuacji płynnościowej; 2) zbywalne papiery wartościowe są alokowane do pierwszego przedziału, wielkość rynkowa jest redukowana („haircut”) do wielkości możliwej do uzyskania przez Bank w przypadku sprzedaży portfela w trudnej sytuacji płynnościowej

Luki płynnościowe Banku w trudnej sytuacji płynnościowej według modeli Banku (w mln PLN)**koniec roku 2010**

	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	pow. 1 roku
BILANS				
AKTYWA				
- Papiery wartościowe	18 663,1	0,0	93,9	953,5
- Depozyty międzybankowe udzielone	550,1	10,8	138,3	198,0
- Kredyty terminowe / na żądanie	3 227,9	1 178,6	2 959,3	22 671,2
- Inne aktywa	272,0	0,0	0,0	1 541,6
PASYWA				
- Depozyty międzybankowe otrzymane	1 822,1	551,1	1 129,5	198,0
- Depozyty terminowe	10 066,7	1 702,8	3 268,4	816,5
- Depozyty na żądanie	2 687,2	1 710,2	4 433,5	1 014,3
- Detaliczne rachunki oszczędnościowe	3 503,8	2 658,0	9 833,7	5 704,8
- Inne pasywa	226,3	0,0	0,0	0,0
POZABILANS				
AKTYWA				
- FX SWAPS / CC-IRS	4 762,6	1 314,5	4 035,8	3 138,2
- Depozyty międzybankowe / kl. strategicznych	29,0	0,0	0,0	0,0
- Spłata zobowiązań pozabilansowych	2 539,0	154,4	415,0	1 837,9
PASYWA				
- FX SWAPS / CC-IRS	5 226,0	1 339,3	4 046,8	3 132,8
- Depozyty międzybankowe / kl. strategicznych	29,0	0,0	0,0	0,0
- Finansowanie zobowiązań pozabilansowych	4 946,4	0,0	0,0	0,0
LUKA NETTO	1 536,3	-5 303,0	-15 069,7	19 474,1
SKUMULOWANA LUKA	1 536,3	-3 766,7	-18 836,4	637,7

koniec roku 2009

	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	pow. 1 roku
BILANS				
AKTYWA				
- Papiery wartościowe	21 904,1	0,0	209,3	626,7
- Depozyty międzybankowe udzielone	991,7	73,9	51,3	332,3
- Kredyty terminowe / na żądanie	2 936,6	1 460,1	3 130,3	18 436,1
- Inne aktywa	598,3	0,0	0,0	1 483,4
PASYWA				
- Depozyty międzybankowe otrzymane	3 588,2	12,3	20,5	0,0
- Depozyty terminowe	10 405,9	4 921,7	3 082,1	1 633,9
- Depozyty na żądanie	1 778,4	2 203,7	3 987,9	913,1
- Detaliczne rachunki oszczędnościowe	2 185,0	3 003,9	8 281,1	4 804,1
- Inne pasywa	220,9	0,0	0,0	0,0
POZABILANS				
AKTYWA				
- FX SWAPS / CC-IRS	11 704,1	3 682,9	2 897,4	4 128,2
- Depozyty międzybankowe / kl. strategicznych	480,0	0,0	0,0	0,0
- Spłata zobowiązań pozabilansowych	2 426,3	191,5	413,9	2 062,3
PASYWA				
- FX SWAPS / CC-IRS	11 680,5	3 665,4	3 084,4	4 093,6
- Depozyty międzybankowe / kl. strategicznych	285,0	195,0	0,0	0,0
- Finansowanie zobowiązań pozabilansowych	5 094,0	0,0	0,0	0,0
LUKA NETTO	5 803,2	-8 593,5	-11 753,9	15 624,4
SKUMULOWANA LUKA	5 803,2	-2 790,3	-14 544,2	1 080,2

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych według umownych terminów płatności

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe w podziale na pozostałe licząc od dnia sprawozdawczego umowne terminy wymagalności. Prezentowane wartości uwzględniają przyszłe kwoty płatności odsetek.

koniec roku 2010

(w tys. PLN)

	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	pow. 1 roku
- Zobowiązania wobec innych banków	2 255 202	554 419	1 145 055	214 232
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 324 112	0	52 984	304 742
- Wycena instrumentów pochodnych	164 255	532 461	284 482	590 047
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	-1 652	52 064	344 239	600 013
- Zobowiązania wobec klientów	41 880 194	1 898 570	3 574 496	148 671

koniec roku 2009

(w tys. PLN)

	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	pow. 1 roku
- Zobowiązania wobec innych banków	3 907 812	12 341	21 791	10 709
- Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	542 638	58 483	79 466	316 973
- Wycena instrumentów pochodnych	193 226	173 589	455 675	713 148
- Pochodne instrumenty zabezpieczające	-8 281	57 479	37 815	656 662
- Zobowiązania wobec klientów	38 166 235	5 308 189	3 660 658	621 402

IV. Zarządzanie Kapitałem Regulacyjnym i Ekonomicznym

Działając zgodnie z polityką zarządzania kapitałem Bank prowadzi swoją działalność utrzymując odpowiedni poziom kapitału (bazę kapitałową) zarówno w ujęciu regulacyjnym jak i ekonomicznym. Baza kapitałowa i wymogi kapitałowe dotyczące kapitału regulacyjnego oszacowane są zgodnie z wytycznymi określonymi przez aktualne regulacje prawne (Uchwała 76/2010 KNF z 10 marca 2010 r. z późniejszymi zmianami). Zarządzanie kapitałem ekonomicznym oparte jest o wewnętrzną metodologię Grupy ING, która została zmodyfikowana w celu uwzględnienia specyfiki lokalnego rynku.

Struktura organizacyjna Banku oraz model zarządzania instytucją jest zgodny z wytycznymi Nowej Umowy Kapitałowej (NUK/Basel II). Bank w pełni zaimplementował postanowienia NUK i zgodnie z nimi prowadzi swoją działalność w oparciu o trzy filary:

- Filar I – Kapitał regulacyjny
- Filar II – Kapitał ekonomiczny
- Filar III – Obowiązki sprawozdawcze

Kapitał regulacyjny (Filar I NUK)

W zakresie ryzyka kredytowego na potrzeby sprawozdawcze roku 2010 Bank stosował metodę standardową (SA), obejmującą wykorzystanie parametrów regulacyjnych wskazanych w Uchwale 76/2010 KNF. Po uzyskaniu zgody KNF Bank planuje rozpoczęcie stosowania metody A-IRB (Advanced Internal Rating Based Approach) dla portfela korporacyjnego.. Obszar ten jest zarządzany i monitorowany przez Departament Monitorowania, Modelowania i Raportowania Ryzyka.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje metodę wskaźnika bazowego BIA (Basic Indicator Approach). Za zarządzanie i monitorowanie tego ryzyka odpowiedzialny jest Departament Ryzyka Operacyjnego i Compliance.

W obszarze ryzyka rynkowego Bank wykorzystuje metody standardowe w zgodzie z wymogami regulacyjnymi KNF. Obszar ten jest zarządzany i monitorowany przez Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe kalkulacje wielkości bazowych kapitału regulacyjnego oraz współczynnika wypłacalności. W chwili obecnej Bank posiada odpowiedni poziom kapitału, o czym świadczy wysokość współczynnika wypłacalności (szacowanego w oparciu o kapitał regulacyjny) powyżej 8%. W ciągu całego roku 2010 jak i lat poprzednich poziom współczynnika nie spadł poniżej wymaganego poziomu regulacyjnego.

Regulacyjna baza kapitałowa i współczynnik wypłacalności Banku

	31.12.2010	31.12.2009
Składniki funduszy własnych		
Kapitał akcyjny	130 100	130 100
Premia emisyjna	956 250	956 250
Pozostałe składniki kapitału zapasowego	62 919	62 842
Kapitał rezerwowý łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	2 670 842	2 162 501
Zysk netto bieżącego okresu w części zaudytowanej	361 781	299 844
Fundusz ogólnego ryzyka	850 152	790 152
Fundusze własne z aktualizacji wyceny	7 610	-2 383
Korekta funduszy o wartości niematerialne	-340 870	-325 746
Zaangażowania kapitałowe banku w instytucje finansowe	-283 678	-283 678
Kapitał krótkoterminowy	26 038	65 507
Razem fundusze własne	4 441 144	3 855 389
Wymogi kapitałowe		
Wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	2 549 120	2 392 953
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia - dostawy	5 064	2 187
Wymogi kapitałowe dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka cen instrumentów dłużnych, walutowego i cen towarów	1 285	15 321
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	324 515	286 219
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	19 689	48 000
Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	11 998	0
Całkowity wymóg kapitałowy	2 911 671	2 744 680
Współczynnik wypłacalności	12,20%	11,24%

Kapitał ekonomiczny (Filar II NUK)

Kapitał ekonomiczny to stosowane przez Bank określenie kapitału wewnętrznego definiowanego jako wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Wielkość kapitału ekonomicznego powinna pokrywać założony przez Bank poziom nieoczekiwanych strat, na które Bank może być narażony w przyszłości. Przy szacowaniu poziomu kapitału niezbędnego do zabezpieczenia przed niekorzystnym wpływem ryzyka przyjmuje się roczny horyzont czasowy i poziom ufności korespondujący z ratingiem Banku. Na potrzeby kalkulacji kapitału ekonomicznego Bank wykorzystuje metodologie opracowane na poziomie Grupy ING, które zostały zmodyfikowane, aby w pełni odpowiadać specyfice lokalnego rynku oraz celom Banku.

Bank identyfikuje i mierzy następujące rodzaje kapitału ekonomicznego:

- kapitał na pokrycie ryzyka kredytowego (ryzyko braku spłaty zobowiązań),
- kapitał na pokrycie ryzyka transferowego (ryzyko braku terminowej spłaty zobowiązań dla transakcji zawieranych w walutach obcych),
- kapitał na pokrycie ryzyka rynkowego (ryzyko poniesienia straty w wyniku negatywnych zmian na rynku finansowym, m.in.: ryzyko stopy procentowej, ryzyko kursu walutowego, itd.),
- kapitał na pokrycie ryzyka operacyjnego (ryzyko bezpośredniej bądź pośredniej straty będącej wynikiem nieodpowiednich lub wadliwych procesów wewnętrznych, ludzi i systemów, ryzyko IT oraz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko reputacji oraz ryzyko prawne),
- kapitał na pokrycie ryzyka biznesowego (ryzyko utraty wartości portfela wynikające ze zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych).

Całkowita wielkość kapitału ekonomicznego jest sumą wyżej wymienionych kapitałów skorygowaną o wielkość współczynnika dywersyfikacji. U podstaw uwzględnienia efektu dywersyfikacji leży założenie, iż prawdopodobieństwo wystąpienia w jednym czasie wszystkich ryzyk jest znikome.

Wartość wymogów kapitałowych kalkulowanych w oparciu o kapitał ekonomiczny różni się od wartości kalkulowanych na bazie regulacyjnego. Różnice wynikają z faktu, iż:

- Metody stosowane do oceny i pomiaru regulacyjnych wymogów kapitałowych są ściśle określone przez regulacje KNF, podczas gdy metodologia pomiaru wymogów kapitału ekonomicznego opiera się na wewnętrznych modelach Banku.
- Regulacje prawne ściśle określają rodzaje ryzyk, dla jakich powinien być kalkulowany regulacyjny wymóg kapitałowy, sytuacja ta nie dotyczy oszacowań kapitału ekonomicznego kalkulowanego w sposób zdefiniowany przez Bank. Kapitał ekonomiczny obejmuje szerszy zakres ryzyk, uwzględniając te, które cechują się istotnością (materialnością) z punktu widzenia Banku, ale nie są uwzględnione w kapitale regulacyjnym.

W chwili obecnej poziom kapitału ekonomicznego kształtuje się na odpowiednim poziomie, o czym świadczy wysokość współczynnika wypłacalności (szacowanego w oparciu o kapitał ekonomiczny) powyżej 8%. W ciągu całego roku 2010 jak i lat poprzednich poziom współczynnika nie spadł poniżej wymaganego poziomu.

Obowiązki sprawozdawcze (Filar III NUK)

Regulacyjne obowiązki sprawozdawcze realizowane są poprzez sprawozdawczość Corep i Finrep oraz publikację dodatkowych informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, wymaganych zapisami Uchwały 385/2008 KNF z 17 grudnia 2008 wraz z późniejszymi zmianami, w ramach Polityki ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym.

Niniejsze sprawozdanie finansowe liczy 173 kolejno ponumerowanych strony.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2011-03-01	Małgorzata Kołakowska	Prezes Zarządu Banku
2011-03-01	Mirosław Boda	Wiceprezes Zarządu Banku
2011-03-01	Michał Bolesławski	Wiceprezes Zarządu Banku
2011-03-01	Evert Derks Drok	Wiceprezes Zarządu Banku
2011-03-01	Justyna Kesler	Wiceprezes Zarządu Banku
2011-03-01	Oscar Edward Swan	Wiceprezes Zarządu Banku

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2011-03-01	Tomasz Biłous	Dyrektor Departamentu Rachunkowości Główny Księgowy Banku
------------	----------------------	--

